

MBËSHTETJA E ZONAVE ISHULLORE DHE ME DENDËSI TË ULËT DREJT NJË EKONOMIE TURIZMI MË CIRKULARE

Boshti i përparësisë - Prioriteti i investimit - Objektivi specifik 3-1-1

Prioriteti 3: Mbrojtja dhe promovimi i burimeve natyrore dhe kulturore mesdhetare

<https://interreg-med.eu/>

D. 3.4.1: INCIRCLE - MANUAL I NGRITJES SË KAPACITETEVE

Versioni perfundimtar

Shpërndarja publike

31/07/2020

INCIRCLE - MANUAL I NGRITJES SË KAPACITETEVE

PËRMBJATJA:

- INCIRCLE_D. 3.1.1_ Modeli Operacional
- INCIRCLE_D 3.4.1_ Raporti për ngritjen e kapaciteteve
- ANEKS 1a - INCIRCLE_Planifikimi i GPPI
- ANEKS 1b - INCIRCLE_GPPI_1_Rezultatet paraprake
- ANEKS 1c - INCIRCLE_GPPI_2_Vizioni Rezultatet
- ANEKS 1d - INCIRCLE_GPPI_3_Idetë Rezultatet
- ANEKS 2_Lehtesuesi Video – komunikimi
- ANEKS 3 - EASW_Tabelat

Përmbajtja

1	Hyrja	Error! Bookmark not defined.
1	Përkufizimet e turizmit të qëndrueshëm dhe turizmit qarkullues.....	3
2	Qasjet aktuale të turizmit qarkullues	5
2.1	Qasja e UNWTO.....	5
2.2	Qasja e ETIS	7
2.3	Komuniteti i Programit MED për turizmin qarkullues.....	9
3	Modeli Operacional INCIRCLE	11
3.1	Principet kryesore dhe qasja	11
3.2	Metodologjia	13
3.2.1	Faza 1 : Analizat e kontekstit	14
3.2.2	Faza 2: Qeverisja.....	15
3.2.3	Faza 3: Qëllimet dhe vizioni i interesit të përbashkët	19
3.2.4	Faza 4: Objektivat kryesor	19
3.2.5	Faza 5: Planifikimi i masave	20
3.2.6	Faza 6: Kontrolli, klasifikimi and burimet për financim.....	22
	Fjalor	23
	Aneket	25

1 Hyrja

Projekti INCIRCLE INTERREG MED, mbështetet në testimin e një metodologjie të bazuar në zbatimin e principeve të ekonomisë qarkulluese të sektorit të turizmit, me një fokus në tokat dhe zonat me densitet të ulët sipas veçantive dhe nevojave specifike.

Ky dorëzim është kryesisht adresuar bërësve të politikave dhe vendimeve, që luajnë një rol strategjik në drejtimin e territoreve në një menaxhim më qarkullues dhe të qëndrueshëm të shërbimeve dhe produkteve lidhur me ofrimin e turizmit. Brënda kapacitetit të tyre në krijimin e mjedisit të duhur për zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm.

Qëllimi kryesor i dorëzimit është të ofrojë një tavolinë pune për përfshirjen e qëndrueshmerisë kritike dhe të aspekteve qarkulluese gjatë të gjitha fazave të bërjes së politikave. Modeli Operacional INCIRCLE do të udhëzojë dhe mbështesë politikën MED dhe bërjen e vendimeve në **zhvillimin e integritit të strategjive rajonale dhe kombëtare nëpërmjet një turizmi më qarkullues**, me qëllimin e zvogëlimit të impaktit negativ turistik në destinacionet e kapitalit mjedisor dhe në ruajtjen e burimeve natyrore të pashtershme.

Duhet të kushtohet vëmendje që Modeli Operacional është pjesë e një instrumenti më të madh, të zhvilluar nga projekti, i cili përmbledh gjithashtu një grup indikatoresh të turizmit qarkullues dhe një platformë e praktikave më të mira. Tre elementet së bashku mund të shërbejnë si një inspirim, udhëzim dhe instrumenta monitorues për dizejnimin efektiv dhe implementimin e politikave të qëndrueshme dhe qarkulluese.

1. Përkufizimet e turizmit të qëndrueshëm dhe turizmi qarkullues

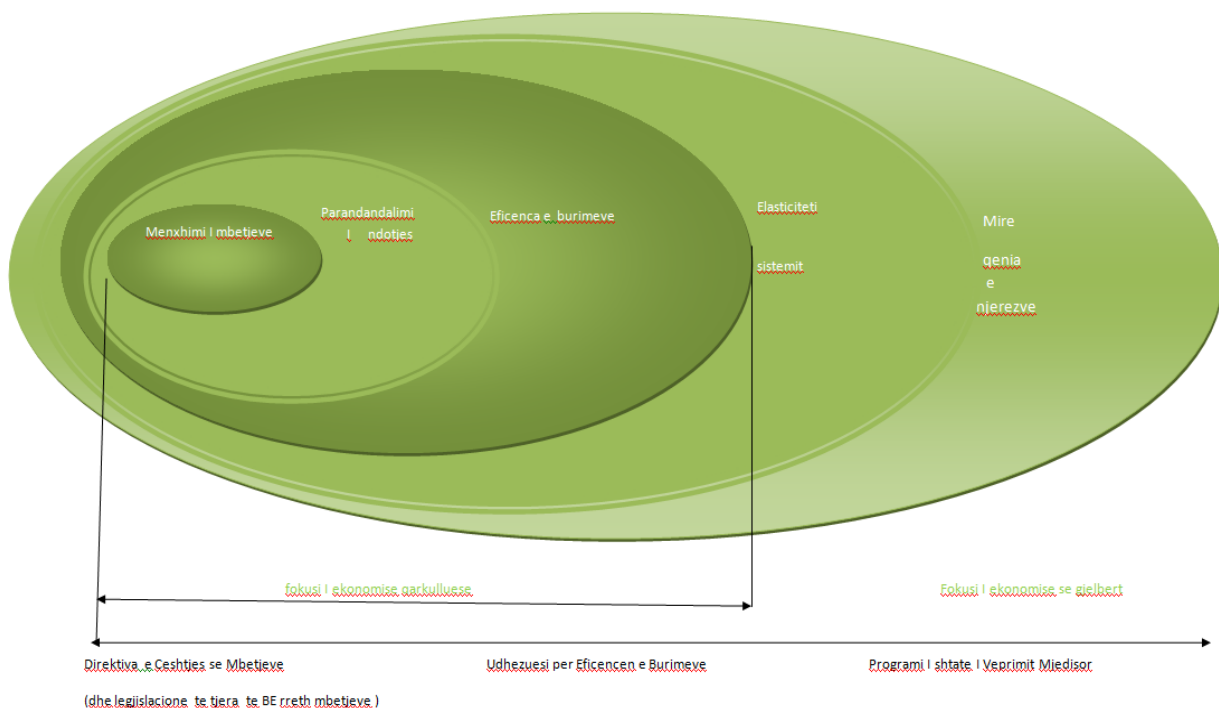
“Turizmi është një fenomen social, kulturor dhe ekonomik i cili përmbledh lëvizjen e njerëzve në shtetet ose vendet jashtë mjedisit të tyre të zakonshëm për qëllime personale ose biznesi/profesionale” (UNWTO,2020). Për shkak të kompleksitetit të tij, turizmi mund të ketë një impakt të rëndësishëm në shoqëri, mjedis dhe ekonomi. Në disa raste, nëse nuk ka një balance dhe një vëmendje në secilin prej këtyre aspekteve, turizmi mund të dëmtojë ose të ketë pasoja negative në cilësinë e jetës së komuniteteve lokale. Kështu, një turizëm që konsideron në mënyrë të barabartë të gjitha sferat, siç është mirëqenia e turistëve dhe popullsisë lokale, mjedisi dhe përdorimi eficient i të gjitha burimeve, mund të konsiderohet e qëndrueshme. Në fjalë të tjera, turizmi i qëndrueshëm mund të përcaktohet si një formë e “turizmit që merr parasysh impaktet aktuale dhe në të ardhmen ekonomike, sociale dhe mjedisore, duke adresuar nevojat e vizitorëve. Rrjedhimisht përfshirjen e të gjithë aspekteve të qëndrueshmërisë sociale dhe ekonomike. Për më tepër, turizmi i qëndrueshëm e shikon këtë fenomen kompleks si një kontribut të të gjithë 17 Qëllimeve të Zhvillimit të Qëndrueshëm të vendosur nga Kombet e Bashkuara.

Duke e konsideruar qëndrueshmërinë si koncept kryesor të ekonomisë, në një nën-dimension mund të analizohet: Ekonomia qarkulluese, e cila mund të përkufizohet “si një ekonomi që është e përtërirë dhe rigjeneruese nga dizejnimi dhe synon të mbajë produktet, komponentet dhe materialet në përdorimin e tyre më të lartë dhe vlefshme gjatë gjithë kohërave. Koncepti bën dallimin ndërmjet cikleve teknike dhe biologjike (EMF, 2015:48). Kështu, në një ekonomi qarkulluese fokusi është të rrisë efijencën sa më shumë të jetë e mundur,

duke optimizuar burimet dhe parandaluar ndotjen. Modeli i ekonomisë qarkulluese është bazuar në principet e mëposhtme (Ellen MacArthur Foundation, 2013):

1. Të nxjerë jashtë mbetjen dhe ndotjen. Mbetja nuk ekziston, deri sa produktet janë të projektuara dhe optimizuara për një cikël zbërthimi dhe ripërdorimi.
2. Ndërtton qëndrueshmërinë nëpërmjet diversitetit. Modulariteti, shumëllojshmëria, dhe përshtatshmëria janë tiparet çelëse për të zhvilluar sisteme të ndryshme që janë më shumë të qëndrueshëm në rastet e goditjeve të jashtme sesa sistemet që ndërtohen thjeshtë për eficientë.
3. Mbështetet në energjinë nga burimet e rinovueshme. Në ekonominë qarkulluese, burimet e energjisë janë të rinovueshme nga natyra, për të ulur varësinë e burimit dhe rritur qëndrueshmërinë e sistemit.
4. Mbetja është ushqim. Komponentet konsumues të një produkti në ekonominë qarkulluese janë gjërësisht të bëra nga përbërësit biologjik ose “nutrientet” që janë në fund jo toksike dhe mundësisht edhe të vlefshme, dhe mund të kthehen sigurisht në biosferë. Falë nutrieneteve teknik, ekonomia qarkulluese referohet në përmirësimin e cilësisë (riciklimit).

Për sa kohë ne jemi akoma në ekonominë qarkulluese, aspekti social futet në ekonominë qarkulluese, por me një vëmendje të veçantë në eficientë, siç mund të shikohet në Figurën 1.

Figurë 1: Fokusi jeshil dhe i ekonomisë qarkulluese¹

Turizmi qarkullues është përkufizuar si një “model në gjendje të krijojë një rreth virtuoze duke prodhuar qëllime dhe shërbime pa harxhuar burimet e limituara të planetit që janë materialet e gjalla, uji dhe energjia” (Girard & Nocca, 2017). Për më tepër, turizmi qarkullues propozon një model në të cilin çdo aktor i turizmit adapton një qasje përshtatshmerie ekologjike (Acampora et al., 2018).

¹ Agjencia Europiane Mjedisorë, “Ekonomia qarkulluese në Europë”, 2016:31

Thenë kjo, turizmi qarkullues dhe i qëndrueshëm reflekton ndryshimet që mund të gjenden ndërmjet ekonomisë qarkulluese dhe të qëndrueshme, por në lidhje me fenomenin specifik turistik. Rjedhimisht, ndryshimi kryesor, nëse mund të quhet kështu, futet në fokusin: turizmi i qëndrueshëm do të barazojë vëmendjen në gjithë sferat e qëndrueshmërisë (sociale, ekonomike, mjedisore), ndërsa turizmi qarkullues do të ketë një konsideratë të veçantë në efizienzë të burimit dhe parandalimin të ndotjes, duke u referuar një perspektivë “shkallë-shkallë”.

2 Qasjet aktuale të turizmit qarkullues

Çështja e turizmit në një mënyrë më të qëndrueshme ka qenë qasur ndërkombëtarisht, EU dhe në nivel rajonal me rritjen frekuenciale në 30 vitet e fundit. Principet e ekonomisë qarkulluese kanë shtuar vlera në qasjet e përshtatura deri tani. Kështu që është e nevojshme për të kapitalizuar në çfarë ka qenë arritur deri më tani në të gjithë nivelet e lartpërmendur në mënyrë që të ndërtojnë një model INCIRCLE bazuar në eksperiencat e mëparshme dhe gjetjet për t’u replikuar në territorin e MED Programme.

2.1 Qasja e Organizatës Botërore të Turizmit

Organizata Botërore e Turizmit (UNWTO) – agjensia e Kombeve të Bashkuara përgjegjëse për promovimin e përgjegjshmërisë, turizmin e qëndrueshëm dhe të aksesuar universalisht- është angazhuar për të promovuar turizmin si një instrument në arritjen e **Qëllimeve të Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs)**, përgatitur nëpërmjet zvogëlimit të varfërisë dhe duke nxitur gjërësisht zhvillimin e qëndrueshëm. Siç është përcaktuar në Axhendën e 2030 për Zhvillimin e Qëndrueshëm², SDGs janë bashkangjitur në politikat e turizmit, për të dyfishuar rritjen ekonomike nga degradimi mjedisor nëpërmjet menaxhimit të qëndrueshëm dhe eficient të burimeve natyrore të të gjitha hallkave të zinxhirëve të vlerës të të gjithë të mirave të turizmit dhe shërbimeve.

---

² [Thë 2030 Axhenda për Zhvillimin e Qëndrueshëm](#), miratuar nga të gjitha Shtetet Anëtarë të Kombeve të Bashkuara në 2015, ofron një plan të përbashkët për paqen dhe prosperitetin për një brez dhe planetin, tani dhe në të ardhmen. Në zemër të tij janë 17 Qëllimet e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG), të cilat janë një thirrje urgjente për veprim nga të gjitha vendet e zhvilluara dhe në zhvillim në një partneritet global. Ata e pranojnë që përfundimi i varfërisë duhet të shkojë krah për krah me strategjitë që përmirësojnë shëndetin dhe arsimin, ulin pabarazinë dhe nxisin rritjen ekonomike-te gjitha ndërsa trajtojnë ndryshimet klimatike dhe punojnë për të ruajtur oqeanet dhe pyjet tona.

Në veçanti, kontributi është kërkuar në sektorin e turizmit për të prekur SDG n.12, i cili ka për qëllim sigurim të qëndrueshëm dhe linjave të prodhimit (SCP). Siç është përcaktuar në Oslo Symposium në

Figure 2: UN Sustainable Development Goals (Source: UN, 2020)

Sustainable Production and Consumption (SCP) në 1994. SCP është rreth "përdorimit të shërbimeve dhe produkteve të lidhura, të cilat ju përgjigjen nevojave bazike dhe sjellin një cilësi më të mirë të jetës, ndërsa minimizojnë përdorimin e burimeve natyrore dhe materialeve toksike aq sa emëtimet e mbetjeve dhe ndotësve gjatë ciklit jetësor të shërbimit ose produktit që mos të komprometojnë nevojat e brezave të ardhshëm".

Si një pikë sqarimi në teorinë e zhvillimit, zhvendoset larg nga zinxhirët e vlerës tradicionale nëpërmjet prodhimit qarkullues dhe vijave të konsumit, duke hapur rrugë për ripërcaktimin e bërjes së politikave tradicionale të turizmit duke përfshirë me shumë qasje qarkulluese dhe duke integruar vijat e qarkullueshmërisë në ide dhe praktikë të të gjithë grupeve të punës të përshtatshme të turizmit.

Në 2019, UNWTO publikoi "Raportin Bazë në Integrimin e Konsumit të Qëndrueshëm dhe Vijat e prodhimit në Politikën e Turizmit"³ për të fituar hollësitë në integrimin e SCP në praktikën mbarë botërore të bërjes së politikave të turizmit, bazuar në rishikimin 101 të politikave kombëtare të turizmit.

Studimi raporton që bërësit e politikave janë përgjithësisht të mirë informuar ndaj nevojës për të zhvilluar turizëm të qëndrueshëm dhe më tej investigon dhe identifikon barrierat e mëdha që pengojnë vendosjen dhe

³ UNWTO, Raporti bazë për integrimin e modelëve të konsumit të qëndrueshëm dhe të prodhimit në politikën e turizmit, 2019

⁷ ruajtja e biodiversitetit dhe përdorimi i qëndrueshëm i tokës, efikasiteti i përdorimit të energjisë, zvogëlimi i mbetjeve dhe efikasiteti i përdorimit të ujit.

⁸ Sipas përkufizimit të dhënë në Raportin Bazë të UNWTO, instrumentet e politikës janë mjetet praktike, metodologjitë, masat ose ndërhyrjet për zbatimin e politikave; ato janë mjete që krijojnë ndryshime dhe arrijnë objektivat e përshkruara në një politikë.

Janë identifikuar 3 instrumente kryesorë të politikës:

-Instrumente rregullatorë dhe ligjorë: mjet komandimi dhe kontrolli që detyrojnë ndryshime dhe detyrojnë të adresuarit të veprojnë në përputhje me rregullat e qeverisë, në shumicën e rasteve nën kërcënimin e sanksioneve.

-instrumente ekonomike dhe fiskal: mjete stimuluese dhe nxitëse që bëjnë sjellje ose praktika të caktuara më shumë ose më pak financiare tërheqëse duke shpërblyer ose penalizuar aktivitetet ekonomike, stimuj fiskal që mund të mbështesin SCP.

-komunikimi dhe instrumentet vullnetare: mjete që mundësojnë zgjedhje dhe veprim të informuar përmes vetërregullimit shoqëror dhe transferimit të njohurive, informacionit dhe bindjes. Si për shembull, sisteme udhëzimi dhe certifikimi që u mundësojnë palëve të interesuara ti përmbahen qasjeve dhe parimeve të SCP.

Menaxhimin e një turizmi efektiv të qëndrueshëm. Tre gjetjet kryesore të mëposhtme mund të nxirren nga studimi:

- Pavarësisht aspekteve të SCP që janë llogaritur në planifikimin afatgjatë kombëtar të turizmit, është nevoja e zgjerimit të turizmit mjedisor. Duke planifikuar metodologjitë dhe teknikat kanë prirje të vendosin me shumë nënvizime në këndin ekonomik edhe më larg, duke qasur jo mirë impaktet mjedisore, në termat e një shkalle të rregullt dhe kohore. Një kulturë e vazhdimësisë dhe monitorimit efektiv të impakteve mjedisore të turizmit është lajmëruar.
- Për të qënë në gjendje për tu përballur me rritjen e ndryshimeve të bërjes së politikave mjedisore të turizmit është kërkuar të thyhen konceptet e SCP në elementë më të qartë, impakti i zonave SCP⁷ dhe përgjegjshmëria identifikon këto zonat e çështjes së përbashkët që janë konsideruar më strategjike, për të qënë në gjendje të japin rezultatë më të qarta dhe efekte të shumëfishta.
- Përkthimi i politikave në veprim gjithnjë mbetet një sfidë. Një përzierje e përshtatshme e instrumentave ekonomik, rregullator dhe autonom⁸ duhet të identifikohet nga të gjithë grupet e punës të duhura për kapërcyer hendekun ndërmjet zhvillimit politik dhe implementimit të politikës, në gjendje për të bërë aktiv turizmin e qëndrueshëm dhe qarkullues.

Të 3 gjetjet e përmendura më poshtë janë të përshtatshme për procesin e formulimit të strategjisë INCIRCLE, që do të jetë i orientuar mospërmes zhvillimit të strategjive rajonale dhe kombëtare mospërmes një turizmi më qarkullues, në gjendje të:

- Krijon një strukturë qeverisëse turistike mjedisore në territoret e synuara për të siguruar zhvendosjen mospërmes një konsumimi dhe prodhimi përgjegjës në sektorin e turizmit (SDG n. 12);
- Identifikon dhe selekton zonat më të përshtatshme të ndërhyrjes që siguron pjesmarrje, miratim strategjie dhe pronësi;
- Siguron një grup të masave dhe instrumentave politik në gjendje të sigurojnë implementimin e strategjisë dhe marrjen e rezultateve të qarta;
- Monitoron performancën sektoriale dhe impaktet e saj mjedisore në një term më afatgjatë.

2.2 Qasja e ETIS

Komisioni European ka bërë pjesën e tij në përpjekjet për të afruar turizmin globalisht në një mënyrë më të qëndrueshme dhe qarkulluese duke lançuar instrumentin e saj të quajtur ETIS, the European Indicator System, në 2013. ETIS ishte riparë dhe përditësuar në Mars 2016 pas një faze pilot 2 vjeçare dhe tani është sistemi zyrtar i adaptuar nga Komisioni European për të implementuar politikat qarkulluese dhe të qëndrueshme në sektorin e turizmit. Ai ndërton në grupin e indikatorëve që gjithashtu filluan të zhvilloheshin në 2013 nga Agjensia Europeanë e Mjedisit e quajtur TOUERM, Tourism and Environment Reporting Mechanism, me disa nga të cilat ka një korrespondencë në tavolinën e punës, por gjithashtu në indikatorët e zhvilluar në nivel ndërkombëtar nga UNWTO dhe nga Global Sustainable Tourism Council (GSTC). GSTC, i themeluar në 2010 ka zhvilluar 2 grupe kriterësh për të identifikuar standartet e minimumit të qëndrueshmërisë për tu përmbushur nga hotelet, operatorët turistik dhe destinacionet në mënyrë që të arrijë qëndrueshmërinë sociale, mjedisore, kulturore dhe ekonomike në destinacionet.

Problemet kryesore rreth këtyre tipeve të indikatorëve janë të lidhur nga sektorë të shumëfishtë të ndërlidhur (siç janë transportet dhe lëvizja, prodhimi dhe menaxhimi i mbetjeve, përdorimi dhe menaxhimi i ujit dhe energjisë, planifikimi urban dhe territorial, menaxhimi i trashëgimisë natyrore dhe kulturore) ku impaktet e turizmit në termat mjedisor, qëndrueshmërisë dhe qarkullueshmërisë dhe vështirësisë në disa raste në gjetjen e të dhënave statistikisht të përshtatshme me nivelin e duhur të detajimit. Duke ndërtuar një tavolinë pune koherente është esenciale të monitorosh dhe vlerësosh zgjerimin e cilit turizëm është e qëndrueshme dhe qarkulluese dhe për të identifikuar zonat e ndërhyrjes për bërjen e politikës. Të qenit në gjendje për të menaxhuar tipet e turizmit të qëndrueshëm duke forcuar tërheqjen e territoreve bazuar në burimet natyrore, të cilat përndryshe mund të varfërohen, por gjithashtu për të zhvilluar strategjitë e integruara duke përfshirë sektorët e ndryshëm.

SWG (Stakeholder Working Group) është një grup pune ndërdisiplinor i përbërë nga organizatat dhe individët e përfshirë dhe të intersuar në të gjithë aspektet e turizmit

Ky është raporti ndaj qasjes së ETIS, qëllimi i të cilit është të ndihmojë destinacionet të monitorojnë dhe llogarisin performancën e tyre të turizmit të qëndrueshëm duke përdorur një shkallë krahasuese të përbashkët bashkëngjitur në një bazë vullnetare. ETIS është quajtur si një instrument menaxhimi, informimi dhe monitorimi bazuar në vetë-vlerësimin, vëzhgimet, mbledhjen e të dhënave dhe analizave të bartura nga vetë destinacioni⁹.

Një nga problemet kryesore në aplikimin e koncepteve teorike siç është qëndrueshmëria dhe qarkullueshmëria e turizmit është radhë e gjërë dhe dalluese e grupeve të punës që janë influencuar dhe për më tepër duhet të përfshihen në procesin e monitorimit dhe në fazat e mëtejshme të udhëheqjes së bërjes së politikave synuese. Ky koncept është qëndror në INCIRCLE, aktivitetet e të cilit janë bazuar në përfshirjen e grupeve të punës përmes ngritjes, aktivizimit dhe këshillimit të rekomanduara nga ETIS. Përfshirja e SWGs siguron procesin e vlerësimit të impaktit të turizmit në një destinacion është në pronësi dhe udhëheqje lokale. Në INCIRCLE është bërë për të krijuar bazat për turizëm lidhur më bërjen e politikave dhe implementimit efektiv të shkallëve politikë për të bërë turizmin më të qëndrueshëm dhe qarkullues më adaptimin e përshtatjes së shumë-grupeve të punës.

ETIS vendos 43 indikatorë thelbësorë dhe një grup indikativ të indikatorëve suplementar, përdorimi dhe aplikimi i të cilëve janë mjaftueshëm “falas në sensin që destinacionet mund të zgjidhen se cilat janë të përshtatshme, të nevojshme dhe të duhura për përdorimin e tyre. Sistemi gjithashtu mund të integrohet në sistemet ekzistuese të monitorimit. Fleksibiliteti i sistemit është një vlerë e shtuar që e bën atë më të arritshme dhe në të njëjtën kohë më të suksesshme, 43 indikatorët thelbësorë janë të ndarë në 4 seksione^{10,4}

- A. Menaxhimi i destinacionit
- B. Vlera ekonomike
- C. Impakti kulturor dhe social

9 Për qëllimet e sistemit të treguesve ETIS, një destinacion mund të përcaktohet si:

- Një zonë gjeografikë që është aktualisht ose potencialisht tërheqëse për vizitorët/turistët
  - Një vend ose zonë e cila njihet dhe lehtësisht mund të përcaktohet si destinacion i vizitorëve dhe ka një serë lehtësirash dhe produktet në vend për qëllime turistikë
  - Një vend ose zonë e cila është promovuar si një destinacion turistik
  - Një vend ose zonë ku është e mundur të matet oferta dhe kërkesa për shërbimet e turizmit,
- “Sistemi Evropian i Indikatorëve të Turizmit”, Komisioni European, Mars 2016

¹⁰ për listën e indikatorëve të plotë shiko Aneks IV

D. Impakti mjedisor

Këtu ndiqni gjithashtu një listë treguese të indikatorëve suplementar:

1. Turizmi detar dhe bregdetar
2. Turizmi i arritshëm
3. Lidhjet kulturore ndërkombëtare.

Komisioni European sugjeron implementimin e ETIS që mund të përmbledhet në 7 hapa si më poshtë,¹¹ Planifikimin e qeverisjes së procesit, i cili ka qënë adoptuar dhe përshatur në INCIRCLE (shiko paragrafin 6 dhe 6.1), e cila duhet të niset nga një “kampion” lokal ose koordinator lokal destinacion:

1. Rrit vigjilencën ndërmjet grupeve të punës dhe bërësve të politikave
2. Krijon një profil destinacioni duke përdorur formën e profilit destinacion¹²
3. Krijon një Stakeholder Working Group (SWG) ku organizatat dhe individët e përfshirë të interesuar në industrinë e turizmit janë të përfshirë
4. Rregullon rolet dhe përgjegjësitë nga termat e një marrëveshje të ndarë nga grupet e punës në veprimet e synuara dhe të lidhura
5. Mbledh dhe regjistron të dhënat gjithashtu survejimet e kryera ku është e nevojshme¹³
6. Analizon rezultatet në mënyrë që ti japë prioritet nevojave dhe vendos një plan veprimi
7. Aktivizon zhvillimin në vijimësi dhe përmirësimin në vazhdimësi nga termat e një strategjie të synuar, përdorimi i vazhdueshëm dhe i zgjeruar i ETIS dhe identifikimi i burimeve financiare bazë.

2.3 Programi MED komuniteti i Turizmit të Qëndrueshëm

Në mënyrë për të kapitalizuar rezultatet e të shkuarës dhe projektet në vijimësi të financuara nga MED^{14, 5} janë krijuar në Nëntor 2016 në tavolinën e punës së Programit në mënyrë që të lidhë studimin, pilotin, kapitalizmin, integrimin territorial dhe tani në fazën e dytë të tij gjithashtu strategjike, projektet horizontal modular maksimizojnë efektet e tyre dhe impaktin në zonën e MED. Në fazën e parë deri në fund të 2019, 17 projekte territoriale bashkëpunuese me më shumë se 200 organizata partnere aktive në 12 shtete Euro-Mesdhetare, i janë bashkuar Komunitetit për të pasuruar atë me rezultatet e tyre, njohuritë dhe eksperiencat në mënyrë që të bëjnë turizmin një drejtues të vërtetë dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

Në Tetor 2017 Komuniteti prodhoi Deklaratën e Athinës për një Turizëm të Qëndrueshëm duke pasqyruar objektivat kryesore të Komunitetit për tu arritur deri në fund të 2019:

1. Për të kontribuar për të adresuar presionet e turizmit në rajonin Mesdhetar
2. Për të nxitur tërheqjen dhe ofrimin e turizmit në rajonin Mesdhetar
3. Për të forcuar praktikatat planifikuese dhe menaxhuese nëpërmjet turizmit të qëndrueshëm
4. Për të ndërtuar një komunitet të fortë të projekteve dhe grupeve të punës.

¹² http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators/index_en.htm

¹³ Një përzgjedhje e formularëve të sondazhit të mostrës i është bashkëngjitur Paketës së ETIS dhe është në dispozicion në faqen e internetit të Komisionit European

¹⁴ <https://sustainable-tourism.interreg-med.eu/>

¹⁵ <https://sustainable-tourism.interreg-med.eu/policy-recommendations/>

INCIRCLE si një anëtar i Komunitetit është gjithashtu duke kontribuar në arritjen e objektivave të lartpërmendur me vlerën e shtuar të adaptimit të ekonomisë qarkullues së bashkëngjitur në turizëm lidhur me politikave dhe praktikave.

Në shtator të 2019 komuniteti prodhoi një grup politikash rekomanduese ¹⁵ në të cilën ai identifikoi 4 zonat më urgjente që do të lejojnë lëvizjen nëpërmjet turizmit të qëndrueshëm bregdetar dhe detar në Mesdhe:

1. Monitorimi i qëndrueshmërisë: Ku janë hapat njohëse në bërjen e politikave? Cila është mënyra më e mirë për të kapërcyer pengesat në të dhënat e turizmit?
2. Zvogëlon impaktet mjedisore, kulturore dhe sociale të turizmit Mesdhetar.
3. Siguron rritjen ekonomike të qëndrueshme dhe të përgjegjshme dhe prosperitetin në Mesdhe nëpërmjet turizmit. Cila është mënyra më e mirë për të adresuar kompleksitetin e sektorit të turizmit, duke përfshirë aktorët lokal, bërësit e vendimeve dhe konsumatorët?
4. Stabilizon mekanizmat qeverisës që drejtojnë shumëllojshmërinë e gjërë të grupeve të punës nëpërmjet turizmit më të qëndrueshëm dhe të përgjegjshëm.

Si një ndjekje e rekomandimeve, në Janar 2020 Komuniteti prodhoi 4 Fletët e Fakteve të politikave për të siguruar udhëzimin për bërësit e politikave në bazat e rezultateve të arrira dhe outputet e zhvilluara nga anëtarët e projekteve derisa në 4 temat e lartpërmendura (monitorimi efektiv i qëndrueshmërisë së turizmit¹⁶, modelet alternativë të turizmit¹⁷, turizmi si një drejtues për rritje¹⁸, qeverisja si një mjet për turizëm të qëndrueshëm¹⁶).

INCIRCLE do të projektohet në përkufizimet e problemit, rekomandimet politike. Për më tepër, të gjithë projektet nga Komuniteti do të jenë të ftuar për të plotësuar modelin për të mbledhur praktikatat më të mira të cilat do të shfaqen në INCIRCLE Knowledge Platform, një nga outputet kryesore të projektit.

3 Modeli Operacional INCIRCLE

3.1 Principet kryesore dhe Qasja

Ky paragraf do të iu udhëzojë përmes të gjitha fazave të ndryshme të zhvillimit politik, nga koncepti në implementim, duke i kushtuar vëmendje zonave kryesore të interesit lidhur me 4 shtyllat kryesore të INCIRCLE, të paraqitura në Figurën 2.

Figura 2: INCIRCLE zonat kryesore të veprimit

¹⁶<https://sustainable-tourism.interreg-med.eu/news-events/news/detail/actualites/policy-factsheet-1-ensuring-an-effective-monitoring-of-tourism-sustainability-in-the-mediterranean/>

¹⁷<https://sustainable-tourism.interreg-med.eu/news-events/events/detail/actualites/policy-factsheet-2-promoting-alternative-tourism-models-to-reduce-presures-in-the-mediterranean-r/>

¹⁸<https://sustainable-tourism.interreg-med.eu/news-events/events/detail/actualites/policy-factsheet-3-tourism-as-a-strategic-driver-for-inclusive-responsible-and-sustainable-growth/>

¹⁹<https://sustainable-tourism.interreg-med.eu/news-events/events/detail/actualites/policy-factsheet-4-governance-as-a-tool-for-sustainable-and-responsible-tourism-in-the-mediterranean/>

Levizja

Energjia

Menaxhimi i ujit

Parandalimi i mbetjeve

Turizmi është një pjesë e trashëguar e territorit, jo vetëm një sektor i izoluar ekonomik, por ai gjithashtu është pjesë e shumëfishtë dhe ndërsektoriale reale duke ndikuar në pjesën më të madhe të shoqërisë dhe ndikon në jetën e saj ekonomike, sociale, kulturore dhe territoriale në shumë aspekte. Për më tepër, politikat e lidhura më këto zona jo gjithnjë mund të jenë pjesë e ofrimit të turizmit. Gjithsesi, në zonat brënda programit INCIRCLE, veprimet e lidhura me këto zona kanë gjithnjë një impakt në turizëm, sepse ky sektor është aktiviteti kryesor ekonomik, ose një nga më të përshtatshmit, për territorin.

Zhvillimi i politikave ndërton një numër të madh heterogjen të variablave; si rrjedhim është e rëndësishme për të vëndosur principet kryesore udhëzuese në mënyrë që të shmangë ndonjë mospërputhje ndërmjet qëllimeve, vizionit dhe outputeve relative. Modeli Operacional INCIRCLE është bazuar në përkufizimet e Ellen MacArthur të ekonomisë qarkullues dhe në zhvillimin e politikave bashkëngjitur Komisionit Europian projektuar për përcaktimin e strategjive rajonale smart (RIS3).

INCIRCLE i mbështet themelimet e tij në 5 principet e mëposhtme:

▪ Redukto

Principi i parë, identifikuar nga themelimi i Ellen MacArthur, duke përcaktuar një model qarkullues që ka për qëllim largimin e ndotjes²⁰. Realisht, në këtë model ndotja nuk ekziston, sepse kapitali i konsideruar ekonomik, natyror dhe social, dhe për më tepër mbajtur në përdorim për kohën më të gjatë të mundur. Ky koncept ndryshon me modelin linear, ku drejtuesi kryesor ekonomik konsiston në përdorimin e burimit natyror. Ndërkohë, në një model ekonomie qarkulluese, drejtuesi kryesor ekonomik konsiston në 4R: redukto, ripërdor, riciklo, përmirëso. Politikat e turizmit mund të promovojnë këto principe, duke konsideruar veprimet, ku prodhimi i mbetjeve është minimizuar dhe përdorimi i burimeve (siç është uji dhe energjia) është optimizuar.

²⁰Ellen MacArthur, "Ekonomia e re e plastikës-Rimendimi i së ardhmes së plastikës", 2016

▪ Rigjenero

Siç u përmend më lart, modeli i ekonomisë qarkulluese konsideron një sistem në të cilin burimet janë mbajtur në përdorim aq shumë sa është e mundur. Ideja e prezantuar nga Ellen McArthur foundation është që ekzistojnë 3 cikle kryesore, teknike dhe biologjike, kështu në të cilin burimet mund të përdoren për atë çfarë ata janë projektuar. Duke ndjekur principin e dytë të EMF, ideja përkrah kësaj është, në njërën anë, për të optimizuar ciklin e burimit duke qarkulluar komponentët dhe materialet e produkteve në të dyja ciklet teknike dhe biologjike duke

mbledhur ato dhe zëvendësuar në çdo nivël të ripërdorimit dhe në anën tjetër, duke provuar për ti denatruar sa më shumë të jetë e mundur burimet e lidhura me turizmin nga virtualizimi i tij (letër, rezervim, etj.) Këto levat e afrimit përmes të ashtuquajturës tavolina e punës ReSolve (rigjenero, shpërnda, minimizo, ciklo, virtualizo, shkëmbe²¹) e cila sintetizon konkretisht çfarë u shpjegua. Për këtë arsye, turizmi nuk duhet të jetë një ishull në oqean i aktiviteteve të tjera ekonomike, por ai duhet të jetë i integruar, duke gjeneruar ndërthurjen ndërmjet aktiviteteve turistike dhe lokale.

▪ Rimendo

Principi i rimendimit u kërkon bërësve të vendimeve të refuzojnë totalisht afrimin linear, duke adaptuar një mënyrë të re për të menduar rreth proceseve të menaxhimit të burimeve përmes kapitaleve. Përmbushja e principit Rimendo është bazuar në vëmendje të fortë në impaktet që vendimarrësit përcaktojnë në burimet përmes kapitaleve, në të gjitha fazat e jetës së ciklit të produkteve dhe shërbimeve. Ndonjë projekt ambicioz për një territor nuk mund të ketë sukses nëse nuk është i pranueshëm gjërisht nga shumica e grupeve të punës të duhur. Rrjedhimisht, është e rëndësishme për të projektuar dhe implementuar një proces sa më shumë përfshirës të jetë e mundur dhe nga çdo fillim, në mënyrë që të bëjnë grupet e punës të ndihen pjesë e tij. Fakti i vetëm që shumë elementë dhe grupe punë janë ndikuar nga politikat qarkulluese, kërkon një qasje globale duke kërkuar të integrojnë të gjitha vizionet dhe pritshmëritë, për të projektuar një plan të dobishëm, të qëndrueshëm dhe shprehës²². Për shkak të natyrës së tij ndërsektoriale, politikat e turizmit veçanërisht kanë nevojë të këtij tipi qasje, e cila mund të konsiderojë që në të gjithë sektorët ky fenomen ka impakt.

▪ Inovacion

Një politikë e qëndrueshme dhe qarkulluese mund të kërkojë vite për tu arritur, duke udhëzuar territoret përmes një zhvillimi të qëndrueshëm. Duke pasur një vision afatgjatë është një domosdoshmëri, sepse shpjegueshmëria dhe thjeshtësia e saj inspiron veprimet kryesore. Komisioni Europian në Dhjetor 2019 paraqiti European Green Deal²³, një paketë masash duke drejtuar bizneset dhe qytetarët për të lëvizur drejt një zhvillimi të qëndrueshëm për rritje. Ky është vizioni Europian, i cili i përgjigjet Marrëveshjes së Parisit²⁴, që do të inspirojë veprimet e ardhshme nga 2050. Politikat qarkulluese lokale duhet të inspirohen nga ky vision afatgjatë, dhe duhet të jenë shumë fort inovative, duke përdorur ide ose metoda të re, duke parashikuar skenarë të ndryshëm dhe duke bërë vende për zhvillimet e mëtejshme lokale.

• Rivlerëso

²¹Ellen MacArthur, "Ekonomia e re e plastikës-Rimendimi i së ardhmes së plastikës", 2016

²²"Modeli operativ për Planet e Transportit të Karbonit të Ulët për qytetet e destinacionit të lundrimit", Interreg-Med Locations, 2017

²³https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

²⁴http://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

Principi i rivlerësimit i referohet kapacitetit të bërësve të vendimit për të mirëmbajtur vlerën e burimeve dhe produkteve përmes cikleve të ndryshme ekonomike. Kjo pjesë e kapacitetit mund të sigurohet nga një grup tipesh së veprimeve, siç është psh, mirëmbajtja dhe riparimi, ripërdorimi, ndryshimi, rindërtimi, riprodhimi, përmirësimi, rinovimi, riciklimi, rimëkëmbja. Ky princip specifikisht kërkon të sigurojë kapacitetin e përgjithshëm të cikleve për të përpunuar.

Përpunimi i referohet ripërdorimit në një mënyrë për të krijuar një produkt të një cilësie më të lartë ose vlerë më të lartë se sa origjinali. Më specifikisht, përpunimi mund ti referohet procesit të konvertimit të materialeve/ nga produktet sekondare të gjalla në materiale të reja, produkte me një cilësi më të mirë, duke përmirësuar funksionalitetin dhe/ose në një vlerë më të lartë.

3.2 Metodologji

Manuali Operacional është bazuar në proceset dhe aktivitetet për tu përformuar për të maksimizuar shancet e prodhimit efektiv, ambicioz dhe real të startegjisë rajonale ose kombëtare në gjendje të lëshojë një konkretizim zhvendosje përmes një sektori turizmi më qarkullues dhe të qëndrueshëm.

Si një hap parafillestar, është shumë e rekomandueshme për të themeluar skuadrën e njerëzve që do të jenë përgjegjës për projektin, duke u siguruar që është një bazë e përbashkët dhe kuptuese rreth hapave madhorë dhe lidhjeve të tyre.

Modeli i përgjithshëm Operacional përshkruar si një udhëzim për bërësit e politikave dhe vendimeve, transferohet në një Plan Operacional kur i referohet një territori specifik. Figura 3 përshkruan hapat kryesorë për të marrë në projektim politikat qarkulluese, në të njëjtën kohë, principet e përmendura në paragrafin e mëparshëm.

Figura 3: Metodologjia e Modelit të Qëndrueshëm të Operimit
Burimi: Përpunuar nga EMF, EC

Metodologjia INCIRCLE shprehet përmes 6 fazave:

1. **Analizat e kontekstit, me qëllimin për të kuptuar mjedisin në të cilin modeli operacional do të rrjedhë;**
2. **Qeverisja**, e cila do të organizojë punën e të gjithë hapave, duke koordinuar dialogun e grupeve të punës;
3. **Vizioni dhe qëllimet e ndara të përbashkëta**, për të drejtuar territorin në objektivat dhe strategjitë e përbashkëta;
4. **Qëllimet kryesore**, për të monitoruar punën dhe drejtuar problematikat e mundshme gjatë procesit;
5. **Planifikimi i masave**, për të implementuar masat efektivisht
6. **Duke monitoruar, vlerësuar dhe burimet për financim**, për të implementuar veprimet e ardhshme.

3.2.1 Faza 1: Analizat e kontekstit

Një vlerësim i thellë i kontekstit është totalisht esencial për zhvillimin e politikavë të turizmit të qëndrueshëm derisa ai do të përcaktojë të dyja bazën lineare dhe evidencën për masat dhe objektivat e propozuar. Siç u përmendur më parë, principet kryesore të listuara në paragrafin 3.1 do të veprojnë si “kontrolle” për të parë në kontekst.

Ky hap ka objektiva të qarta:

- Analizon territorin për të kuptuar hapat e qarkullueshmërisë në termat e lëvizshmëris, energjis, mbetjeve dhe menaxhimit të ujit;
- Mat presionin e përkohshëm: në mesatarë 16.5% të netëve totale shpenzuar nga rezidentët e BE në 2017 janë bërë në Korrik, kundrejt 4.5% në Nëntor²⁵ 8. Kjo diferencë e presionit të turizmit në destinacion mund të rritet shumë në tokat dhe zonat e pamjaftueshme banuese, si territoret INCIRCLE;
- Vlerësimi i impaktit të veprimeve të shkuara në territor, dhe mundësia për investimin e ardhshëm në ndarjen e burimeve në veprime të ndryshme;
- Identifikimi i pikave të forta për të implementuar, në mënyrë që të bëjë territorin më tërheqës nga një pikë turistike e pamjes: politikat e gjelbërta si nje levë turistike.

Në mënyrë për të arritur objektivat e lartpërmendur, më poshtë është treguar një listë e të dhënave të nevojshme për tu mbledhur dhe veprimet për tu ndërmarrë për të përformuar analizat e kontekstit:

- Politikat e BE, kombëtare, rajonale dhe tavolina e punës lokale të referencës së turizmit qarkullues;
- Lëvizja kryesore, mbetjet, energjia, menaxhimi i ujit, dhe të dhënat e turizmit dhe informacionet;
- Katalogu i politikave kryesore/iniciativat e lidhura publike dhe private lidhur me turizmin qarkullues;
- Lista e impakteve negative lidhur me rrjedhat e turizmit
- Burimet financiare aktuale dhe potenciale për të alokuar në politikat e turizmit të qëndrueshëm.

²⁵https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Seasonality_in_tourism_demand

Një herë të mblidhet dhe konsiderohet mjaftueshëm përfaqësues të kontekstit, ky informacion mund të procesohet në një analizë SWOT, e cila mund të japë një imazh më shprehës për të zhvilluar një grup strategjish zhvillimi.

Të Brendshme	Pikat e forta	Pikat e dobta
Të Jashtme	Mundësitë	Rreziqet

Figurë 4: Skema e analizave SWOT

Komuniteti i Turizmit të
Qëndrueshëm MED CO-EVOLVE
përshtati shumë-nivele
tavolina punësh qeverisëse:
Menaxhimi i Integruar i Zonave
Bregore (ICZM) dhe Planifikimi
Hapësinor Detar
(MSP) <https://co-evolve.interreg-med.eu/>

3.2.2 Faza 2: Qeverisja

Qeverisja është qendrore në sigurimin e formave më të qëndrueshme dhe të përgjigjshme të turizmit. Në zonën Mesdhetare, e cila shfaq karakteristika dhe sfida të veçanta, një mungesë e përgjithshme e administrimit dhe kuptimit të përgjithshëm ndërmjet aktorëve të ndryshëm është një problem që mund të adresohet efektivisht përmes mekanizmave më të mirë qeverisëse. Për të përballuar këtë situatë, partnership bashkëpunues në nivele të ndryshme siç janë bashkëpunimet publike-private, iniciativat dhe përfshirja dhe bashkimi i një rrjeti të gjërë të grupeve të punës janë të nevojshme.

Qeverisja e turizmit të qëndrueshëm në kontekstin e Mesdheut mund të përkufizohet si:

“Një proces kordinues, shumë nivelesh duke përfshirë bashkëpunimin ndërmjet aktorëve publik, privat dhe social brënda dhe përreth sistemit të turizmit. Kjo mund të krijojë politika bashkëvepruese dhe të ndërtojë kapacitetin për:

- Arritjen e synimeve të përbashkëta, duke zhvilluar projekte strategjike bashkuese, duke edukuar qëndrueshmërinë dhe duke menaxhuar kompleksitetin, dhe;
- Duke arritur balancën ndërmjet mirëqenies së rezidentëve dhe turistëve, konkurrencën e destinacionit dhe nevojat kontekst-specifike të ndërtimit natyror dhe mjediseve kulturore”²⁶.

Figura e mëposhtme²⁷ efektivisht përmbledh dhe shpjegon konceptet e lartpërmendur:

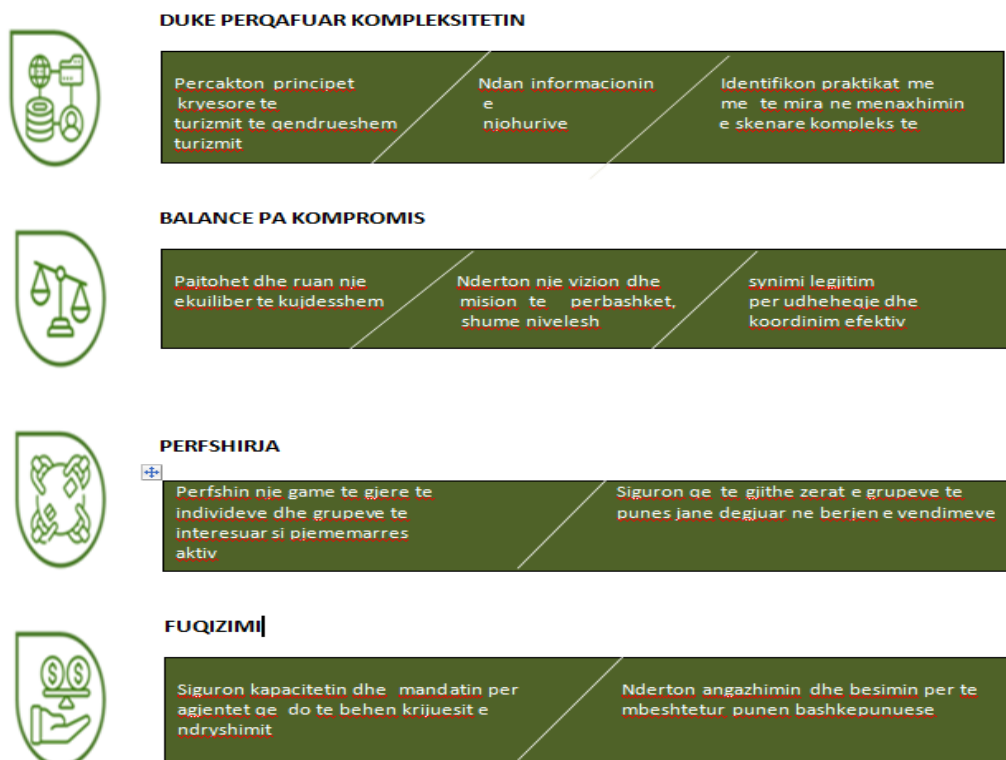

Figura 5: Principet efektive të qeverisë

Qeverisja e turizmit të qëndrueshëm ka nevojë për të arritur dhe mirëmbajtur një balancë të kujdesshme të aftë për të patur me dimensionet mjedisore, ekonomike dhe socio-kulturore të qëndrueshmërisë dhe qarkullueshmërisë dhe për të përshtatur planifikimin dhe menaxhimin e koordinuar strategjik të aktiviteteve të turizmit dhe impakteve.

Në mënyrë që të ndërtojë përpikmëri dhe besim, mjetet bashkëpunuese siç është Memoranda of Understanding (MoU), marrëveshjet bashkëpunuese dhe deklaratat me nënshkrimet nga nivelet e shumfishta të qeverisë dhe përmes të gjithë sektorëve të përshtatshëm të aktivitetit të turizmit dhe impaktet mund të përshtaten. Përshtatja e këtyre instrumentave është shumë e rekomandueshme gjithashtu brënda partnershipit INCIRCLE, duke përfshirë marrëveshjet e dyfishta të projektit të njohura dhe të firmosura nga autoritetet rajonale jashtë partnership-it në tavolinën e punës të aktiviteteve të parashikuara në WP 4 “Transferring”.

3.2.2.1 Grupet e punës INCIRCLE

Duke ju referuar edhe një herë principeve të përcaktuara në seksionin 2.1, është shumë e rëndësishme të identifikohen grupet e punës të përfshirë dhe të përcaktojë mekanizmin e duhur për ta bërë atë aktivisht pjesëmarrës dhe privatizojë procesin, në mënyrë që të përshtasë politikat më nevojat e territorit. Gjithashtu qasja përshtatëse duhet të jetë inkluzive, sistematike dhe globale në mënyrë që të shmangë fragmentimin tipik të turizmit, për shkak të faktit që ai mbulon sektorët e shumfishtë të ndërlidhur i cili disa herë mund të shprehë nevojat e ndryshme dhe vizionet.

Ky proces duhet të jetë i projektuar bazuar në grupet e punës input dhe duhet të identifikojë instrumentat që do të përdoren për të zhvilluar atë. Aktiviteti duhet të drejtohet nga një skuadër me eksperiencë dhe aftësi të mira, në gjendje të përformojë analiza krahasuese të çdo pikëpamje të ndryshme dhe në gjendje të komunikojë

dhe fitojë besimin. Një identifikim korrekt i grupeve të punës, pritshmëritë janë aq të rëndësishme sa një projektim korrekt të procesit pjesëmarrës, i cili do të përfshijë një model të strukturës, problemet kryesorë për tu faktuar dhe pritshmëritë e ardhshme. Shumë teknika të ndryshme, instrumentat dhe formatet duhet të përdoren për të zhvilluar dhe menaxhuar procesin pjesëmarrës dhe duhet të zgjidhen sipas tipit të grupeve të punës të përfshirë.²⁸Në terma të përgjithshëm, vlera e shtuar e proceseve pjesëmarrëse shtrihet në zgjerimin e perspektivave dhe kuptueshmërisë në të njëjtin problem, ku analizat krahasuese pasurojnë të gjithë pjesëmarrësit dhe stimulon identifikimin e zgjidhjeve alternative që individ i vetëm nuk mund të ketë menduar.

Ndërtimi i qeverisjes, skuadra drejtuese duhet të planifikojë njëkohësisht feedback-e të grupeve të punës të përfshirë, në mënyrë që të kultivojë një lidhje të afërt dhe frytdhënëse dhe i bën ata të ndihen të përfshirë dhe të besueshëm. Sërish, ky është një hap esencial për të zhvilluar besimin përmes lojtarëve kryesorë territorial të turizmit.

Një hap çelës, siç është rekomanduar nga ETIS²⁹, është përshtatja e afrimit shumë grupe punësh, bazuar në krijimin e Stakeholder Working Groups (SWG), strukturuar si skuadra interdisiplinore duke mbledhur organizime dhe individë me një përfshirje dhe interes në sektorin e turizmit, dhe duke ndihmuar në stabilizimin e prioritetëve, rolet dhe përgjegjësitë por gjithashtu bashkëpunimin dhe koordinimin përmes lojtarëve të ndryshëm kyç në arenën e turizmit.

Përzjerja ideale e organizatave të përfshira në SWGs mund të përfshijë³⁰:

- Organizimi rajonar/lokal i turizmit dhe kompania e zhvillimit të turizmit
- Departamentet e planifikimit lokal, transportit dhe zhvillimit rural/urban
- Departamenti i menaxhimit të mbetjeve (uji dhe mbetjet e ngurta)
- Departamenti i rezervave ujore ose kompanite (lokale dhe rajonale)
- Departamenti i energjise dhe/ose rezervat
- Departamenti i policisë/sigurisë
- Departamenti i pyjeve/zonave të mbrojtura ose menaxhimit të parqeve
- Autoriteti aeroportual/portual (ku është e arsyeshme)
- Hoteli lokal ose shoqata e turizmit
- Guida turistike, kampingje, karavane, vila ose shoqatat e apartamenteve
- Organizatat e përshtatshme jo-qeveritare
- Dhoma kombëtare e tregtisë
- Shoqatat e punësuesve të turizmit dhe/ose bashkimet
- Institucionet akademike të duhura të përfshira në kërkimet e lidhura.

Raporti pas zhvillimit të organizatave duhet të jetë në kapacitetin e tyre të mbajtjes së të dhënave të duhura, duke influencuar politikën dhe duke qëndruar i angazhuar. Është shumë e rekomandueshme që gjithashtu të përfshijë rezidentët dhe turistët e mundshëm.

SWGs duhet të udhëzohen, pas hapit të mbledhjes së të dhënave, në mënyrë që arrijë një marrëveshje në qëllimet dhe planin e lidhur të veprimit dhe masat për të arritur ato, ku roli i secilit dhe përgjegjshmëria janë të përcaktuara qartësisht. Pasi plani i veprimit është në vënd për tu përballur me prioritetet afatshkurtra, ai është atëherë në kohë të punojë në një strategji afatgjatë për të garantuar zhvillimet e zgjatura.

Takimet e ardhshme SWG mund të mbahen për të vlerësuar rezultatet dhe output-et të secilës fazë të projektit përpara se të vazhdojë në tjetrën.

Kjo qasje është përfshirë plotësisht në INCIRCLE, ku në çdo territor partner, në një nivel lokal dhe regjional, një SWG është stabilizuar duke aktruar si një laborator, për të bashkëngjitur perspektivat e ndryshme dhe edukuar një interes të përbashkët, duke siguruar koperimin dhe marrjen pjesë vertikale dhe horizontale.

Në mënyrë që të bëjë këtë ata duhet të takohen 3 herë gjatë projektit por takimet e ardhshme duhet të organizohen nga partnerët përpara mbylljes së projektit. Në takimin e parë, SWG do të kërkojë të identifikojë ndërhyrjet dhe sfidat kryesore të turizmit të qëndrueshëm si pjesë e vlerësimit të aktiviteteve të projektit ndaj shtetit përkatës të turizmit qarkullues në territoret partnere dhe për të mbështetur mbledhjen e të dhënave dhe informacionin e duhur për analizat dhe vlerësimet sipas indikatorëve INCIRCLE të qarkullueshmërisë. Synimet duhet të jenë të vendosura në përputhje me rrethanat dhe masat e mundshme për të arritur ato do të diskutohen dhe selektohen nën çadrën e 4 shtyllave të INCIRCLE. Praktikë më të mira identifikuar në SWG do të përfshihen në INCIRCLE Knowledge Platform. Të gjitha përgjigjet do të integrohen në strategjinë e lëshuar nga Autoritetet Rajonale partner dhe agjensitë kombëtare, udhëzuar nga Modeli Operacional. Në 2 takimet në vazhdim të Autoriteteve Rajonale dhe Kombëtare do të sigurohen me inpute të reja dhe pastaj versioni final i strategjisë do të paraqitet grupeve të punës për aprovim.

**Grupet e punës INCIRCLE
ndihmojnë në :**

- Mbledhin dhe analizojnë të dhënat, identifikojnë nevojat dhe planin e lidhur të veprimit
- Përcaktojnë vizionin, synimet dhe masat e lidhura
- Identifikon një strategji dhe financimet e lidhura

Në mënyrë që të lehtësojë mbledhjen dhe ngjitjen e përgjigjes, modelet do të sigurohen nga partnerët në mënyrë që të zhvillojë një metodologji homogjene punë bazuar në qasjen pjesëmarrëse, duke lejuar mbledhjen e të ardhurave në një mënyrë të organizuar dhe të strukturuar.

Roli i SWG është në zemrën e shumicës së fazave të nënvizuara në ETIS³¹, siç është detajuar në paragrafin 3.2, në të cilin INCIRCLE është plotësisht i radhitur në aktivitetet e tij bërthamë të testimit, transferimit dhe kapitalizimit të modeleve dhe strategjive për një turizëm më qarkullues dhe të qëndrueshëm.

Qasja e pjesëmarrjes përshtatur brenda projektit do të mbështetë efektivisht adaptimin e metodologjisë INCIRCLE ndaj nevojave të tokave dhe zonave shumë të populluara, me qëllimin e zhvillimit rajonal dhe strategjive kombëtare për kalimin përmes një ekonomie më qarkulluese në gjendje të zhvillojë masa dhe mekanizma të përputhshëm.

3.2.3 Faza 3: Vizioni dhe qëllimet e përbashkëta

Pas përcaktimit të qeverisjes së procesit, fillimit të konsultimeve të grupeve të punës, dhe duke analizuar thellë kontekstin, hapi tjetër është të hartojë një strategji. Objektivat kryesore të kësaj faze janë:

- Përshkruan gjëndjen aktuale të artit dhe vendos bazën kundër i cili ndryshimi do të matet
- Përcakton një vizion të përbashkët në të cilin territori dëshiron të kalojë në termat e destinacionit qarkullues turistik.
- Përcakton sfidat kryesore që territori dëshiron të përballët.

Këto 3 elementët janë bazuar edhe një herë, në principet e përshkruara në paragrafin 3.1, dhe është esenciale që të gjithë ata janë të shpërndarë dhe marrë pjesë nga të gjithë, ose shumica prej tyre, në mënyrë të tillë që të arrijë pritshmëritë e mira të zgjatjes dhe suksesit për politikën qarkulluese turistike. Për më tepër, të gjithë grupet e punës të përshatshme duhet të jenë pjesë e këtij hapi nga një proces pjesëmarrës, dhe të ardhurat duhet të jenë të thjeshta, të qarta dhe lehtësisht të kuptueshme. Kështu, një koordinim i mirë është i nevojshëm, në mënyrë që ti japë zë nevojave të tyre, dhe të përformojë një analizë krahasuese të problemeve nga pikëpamje të ndryshme. Ky do të drejtojë në një kuptimësi më të thellë të përbashkët të zgjidhjeve të mundshme. Procesi duhet të projektohet në një mënyrë që grupet e punës mund të japin feedback frekuent dhe të shpejtë në këtë aktivitet, në mënyrë që të stimulojë një lidhje më të afërt dhe frytdhënëse ndërmjet drejtuesit të grupit, procesit pjesëmarrës dhe grupeve të punës.

3.2.4 Faza 4: Synimet kryesore

Vizioni përgjatë objektiva pajtues siguron një pamje mjaft të qartë të të ardhmes së dëshirueshme dhe ndryshimi që shfaqet nga strategjia. Për të siguruar një monitorim të arritjeve dhe influencojë qartë indikatorët dhe synimi duhet të jetë i identifikuar.

Indikatorët strategjik rezultues janë për tu identifikuar për secilën strategji objektiv kryesor. Një numër i vogël i indikatorëve cilësor dhe sasior lehtësisht të matshëm dhe të kuptueshëm duhet të zhvillohen që janë qartësisht të lidhur me secilin objektiv për tu arritur, duke lejuar monitorimin e progresit të bërë përmes arritjes së tyre. Përpara fillimit të zhvillimit të indikatorëve të tyre, është e rëndësishme të vlerësohet mundësia e indikatorëve të mirëpërcaktuar standart të përshtatur diku tjetër, duke tërhequr informacion nga rajonet çelës dhe grupet e punës lokale.

Për secilin identifikim të indikatorëve strategjik, një bazë dhe synimet e rëndësishme duhet të sigurohen, që krahasohen me njëri tjetrin, tregojnë ku strategjia arriti synimet e saj dhe mat ku ndryshimi dëshiruar ka ndodhur. Për të siguruar një ndjekje të procesit gjatë kohës, synimet duhet të të përcaktojnë çfarë duhet të arrihet, në krahasim me situatën aktuale, nga një vit specifik (psh emëtimi i gazeve serë nga trafiku turistik zvogëluar më 30% nga 2030).

Përfshin grupet e punës çelës në aktivitetet e synuara për të siguruar që synimet janë të mbështetura realisht dhe gjerësisht.

Një model për përcaktimin e indikatorëve INCIRCLE rezultat mund të gjendet në Annex I-Modeli INCIRCLE i indikatorit rezultativ.

3.2.5 Faza 5: Planifikimi i masës

Përkufizimi i termit “masë” është marrë nga udhëzuesit e European SUMP dhe brenda modelit Operacional INCIRCLE është pranuar si një veprim i aftë të adresojë problemet e identikuara territoriale, duke kontribuar të takojë një ose më shumë të synimeve të strategjisë.

Për secilën shtyllë të INCIRCLE, një rradhë e gjërë e masave në gjendje të kontribuojnë në vendosjen e vizionit, objektivave dhe synimeve duhet të identifikohet.

Një vështrim sistematik i masave, të implementuara tashmë ose të planifikuara në planet e përshtatshme sektoriale, duhet të sigurohet, duke planifikuar gjithashtu në planet nga zona të ndryshme politike që direkt ndikojnë në sektorët e turizmit. Masat që janë implementuar me sukses tashmë kudo dhe mund të përshaten në kontekstin rajonal duhet të identifikohen gjithashtu. Është e rëndësishme të bashkëpunojnë masat me grupet e tyre të punës, që duhet të përfshihen ngushtësisht në opsionin e përgjithshëm dhe vlerësues, duke siguruar prodhimin e shprehur të listës së gjatë të masave në gjendje t'u përshtaten nevojave të territorit.

**Kur identifikon masat
potenciale, mëson nga
eksperiencia e të
tjerëve! Shmang
'rishpikjen e rrotës'**

Një herë të bëhet gati një listë e gjatë kuptuese, masat duhet ti bashkëngjiten vlerësimit me një sy implementimit të tyre realist dhe kohor me burimet e dhëna (para kontrollit të fizibilitetit). Në fund, vetëm masat më të përshtatshme, të arritshme dhe me kosto efektive duhet të selektohen.

**Grupet e punës kyç duhet të
përfshihen në listime të
shkurtëra, përkufizimin dhe
aprovimin e masave.**

Kur masat premtuese janë përcaktuar, lidhja ndërmjet masave të ndryshme duhet të stabilizohet në mënyrë që të vëndosë rendin më efektiv të implementimit. Duke identifikuar lidhjet ndërmjet masave, duhet gjithashtu të gjejë si lidhen dhe mund të përfitojnë për të qënë më efektive në adresimin e dimensioneve specifike të një problemi dhe të kapërcejë barrierat e implementimit të tyre sesa masat e vetme.

Kurrësesi, në këtë perspektivë është e rëndësishme të përcaktohen masat nga kuptimet e një qasje modulare, duke aktivizuar ato për të qënë ngushtësisht të lidhura por të pavarura nga njëra tjetra. Kjo do të sigurojë, në fazën e implementimit të strategjisë që masat janë të shpërndara, sinjifikisht duke ulur riskun e pengimit të implementimit të strategjisë në rast të konstatimit të masës së dështuar.

Për secilën masë në listën e ngushtë, një grup të informacionit të duhur duhet të sigurohet, në gjendje ti bindet:

- Çfarë synimesh masa po i përshtatet
- Si do të implementohet masa
- Kush do të përfitojë nga ajo
- Kush dhe si do të kontribuojë në implementimin e saj
- Cilat burime dhe aftësi kërkohen
- Sa shumë do të kushtojë masa (duke përfshirë vendosjen dhe kostot e operimit/mirëmbajtjes)
- Kur do të implementohet ajo
- Si progresi dhe përformanca e saj do të monitorohen

Masat duhet të planifikohen me një sy në realizimin e tyre konkret dhe në rezultatin që ato do të marrin. Për më tepër, indikatorët e jashtëm të duhur duhet të identifikohen për secilën masë të selektuar, në gjendje të ndjekë progresin e tyre dhe përformancën gjatë kohës.

Modelet për përkufizimet e masave INCIRCLE dhe indikatorët e jashtëm mund të gjenden në Annex II- modeli INCIRCLE i masës dhe Annex III -modeli INCIRCLE i indikatorit të jashtëm.

3.2.5.1 Duke siguruar burime fondesh dhe financiare

Falë implementimit të strategjisë në disa raste, pengesa më e madhe e hasur është e lidhur me aksesin jo të mjaftueshëm të fondeve dhe mungesën e burimeve për të përmbushur masat e pranuar. Një zë financiar po

përgatitet që të përcaktojë si të financojë masat e strategjisë. Plani është zhvilluar ngjitur nga të gjithë grupet e punës, më qasjen më të madhe, duke kërkuar për ndërthurje dhe mundësi kudo që ato të jenë. Elementet kryesorë për tu konsideruar brënda planit të financimit janë:

- Identifikimi i burimeve potenciale të financimit;
- Përcakton veprimet për tu ndërmarrë për të siguruar financimin;
- Projektin personin/entitetin në ngarkim për masat pajtuese.

Për të siguruar një qëndrueshmëri afatgjatë të strategjisë, financimet e ndryshme dhe burimet financiare duhet të përputhen. Financimi mund të vijë nga burime të ndryshme bashkiake, rajonale, kombëtare, private dhe shumë palëshe, duke reflektuar një diversitet të gjërë të instrumentave financiarë.

3.2.5.2 Zhvillimi i skenareve të ardhshëm implementues

Kompleksiteti i kontekstit së bashku me ndërhyrjen e shumë faktorëve, implikojnë mundësinë e ngjashme të devijimeve dhe ndryshimeve të duhura në kontekst.

Është shumë e rekomandueshme të zhvillojë një kuti Gant, duke shfaqur kohën dhe zgjatjen e të gjithë masave të planifikuara, për të siguruar një identifikim nxitës të vonesave potenciale dhe devijimeve.

Është e këshillueshme të rishikohen skenarët e ndryshëm të implementimit në të ardhmen, në mënyrë që të ketë të ardhurat e strategjisë në çdo rast, dhe favorizojnë shanset për të përshtatur atë ose ndryshuar atë në rritjen e kushteve të reja.

Në fund 3 skenarët potencial duhet të projektohen për një të ardhme afatmesme/gjatë (10-15 vite kohorë):

- Skenari 1 – Biznesi si zakonisht: asnjë strategji e aplikuar
- Skenari 2 – Rasti më i mirë i mundshëm: Strategjia merr sukses të lartë
- Skenari 3 – Rasti më i ngjashëm: Strategjia merr sukses të pjesshëm

3.2.6 Faza 6: Monitorimi dhe vlerësimi

Projektimi i strategjisë nuk është në të vërtetë i përfunduar derisa strategjia dhe planifikimi për monitorimin dhe financimin është përcaktuar dhe vendosur. Në këtë sens, hapi 4 është i lidhur me hapin 3 në një mënyrë të dyfishtë, derisa ajo kërkon strategjinë për tu projektuar, por ajo gjithashtu e ushqen atë mbrapsht, duke e udhëzuar në ndryshimet përfundimtare.

3.2.6.1 Përcaktimi i procesit për monitorimin

Suksesi potencial i strategjisë gjërisht varet në mbajtjen konstante të ndjekjes së zhvillimit të saj dhe evolucionit, në mënyrë që të vlerësojë nëse rregullimet ose veprimet e reja duhet të miratohen. Duke përcaktuar një proces monitorimi efektiv që implikon stabilizimin e elementëve të mëposhtëm.

- Projektin një person/skuadër përgjegjës për procesin e monitorimit: përcakton kush do të jetë në ngarkim të çdo hapi/ngjarje gjatë projektit

- Përcakton ngjarjet për të vlerësuar përgjatë periudhës së jetës së Strategjisë, përgjatë indikatorëve dhe burimit të të dhënave për të vlerësuar çdo ngjarje të përcaktuar.
- Përcakton pikat kritike të cilat mund të kenë një impakt përfundimtar. Identifikon veprimet për tu ndërmarrë në rast të ndodhjes së ngjarjeve kritike.
- Siguron një kalendar duke përfshirë elementët e mëparshëm.

Në fund, procesi i monitorimit, së bashku me kalendarin dhe ngjarjet e tij, duhet të pajtohet dhe ndahet nga të gjithë grupet e punës të përshtatshëm, të cilët, në kthim, duhet të informohen në kohën e duhur rreth monitorimit të rezultateve përgjatë projektit.

3.2.6.2 Vlerësimi i strategjisë së zhvillimit

Kur procesi për monitorimin është projektuar dhe pranuar, veprimi aktual i mbledhjes dhe vlerësimit të rezultateve të indikatorëve dhe përgjigjet, do të lejojnë të menaxhojnë situatën aktuale të të gjithë etapave të implementimit. Është e këshillueshme të përcaktohet një grup heterogjen të ekspertëve për të vlerësuar periodikisht gjendjen e artit të strategjisë, dhe nisur rekomandimet. Në këtë aspekt, efikasiteti i procesit të vlerësimit do të jetë më i lartë. Ai i përgjigjet një kalendar të siguar më parë për raportet, po aq sa rrethanave të jashtëzakonshme drejtuar nga ngjarjet e paparashikueshme.

Glossary

Baza: Një bazë është një pikë fikse reference kundër të cilën progresi i strategjisë mund të krahasohet dhe ndryshimi të matet, duke lejuar të ndihmojë performancën e strategjisë gjithë kohës.

Ekonomia qarkulluese: Një ekonomi qarkulluese është bazuar në principet e projektimit të mbetjeve dhe ndotjes duke mbajtur në përdorim produktet dhe materialet dhe duke rigjeneruar sistemet natyrore³³:

- <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/what-is-the-circular-economy>
- <https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/>
- <https://ec.europa.eu/growth/industry/sustainability/circular-economyen>

Sistemi European i Indikatorit të Turizmit (ETIS): ETIS është një sistem i indikatorëve të përshtatshëm për të gjitha destinacionet turistike, duke inkurajuar ata për të përshatur një qasje më inteligjente në planifikimin e turizmit. Për më shumë informacion, ju lutem kliko në linkun e mëposhtëm:

- https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators_en.

Marrëveshja e Re Europiane e Gjelbërt: Marrëveshja e Re Europiane e Gjelbërt është plani udhëzues për të bërë ekonominë Europiane të qëndrueshme, duke kthyer ndryshimet klimatike dhe mjedisore në mundësi përmes të gjithë zonave politike dhe duke e bërë kalimin të thjeshtë dhe gjithëpërfshirës. Për më shumë informacion ju lutem klikoni në linkun e mëposhtëm:

- https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Impakt: Ndryshimet pozitive dhe negative të prodhuara nga strategjia, direkte ose indirekte, të qëllimshme ose të pa qëllimshme, në kontekstin lokal, social, ekonomik dhe mjedisor.

Indikator: Një përcaktim i qartë i të dhënave të përdorura për të monitoruar progresin në arritjen e një objekti të caktuar ose qëllimi. Indikatorët strategjik aktivizojnë përmasat e performancës së përgjithshme të strategjisë dhe për më tepër siguron një bazë për zhvillimin e tij. Në një nivel më të detajuar, indikatorët e masave lejojnë monitorimin e performancës së masave të identifikuara.

Etapë: Përfaqëson një pikë specifike në kohë e përdorur për të matur progresin e strategjisë përmes synimeve të tij të fundit.

Objektiv: Një qëndrim i gjërë duke përshkruar një zhvillim që autoritet lokale rajonale dhe kombëtare janë duke kërkuar. Objektivat specifikojnë drejtimit për zhvillimin dhe zonat prioritet, por jo mundësitë për të arritur ato.

Strategjitë e Kërkimit dhe Inovacionit për Specializimin Smart (RIS3): Specializimi smart është një qasje inovative që ka për qëllim të nxisë rritjen dhe punësimin në Europë, duke aktivizuar çdo rajon të identifikojë dhe zhvillojë avantazhet e saj krahasuese. Kështu bashkëpunimi i saj dhe qasjet lart e poshtë, specializimi smart sjell së bashku autoritetet lokale, akademike, sferat e biznesit dhe shoqërinë civile, duke punuar për implementimin e strategjive afatgjata në rritje të mbështetura nga fondet e BE. Për më shumë informacion, ju lutem klikoni në linkun më poshtë:

- https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_en.pdf
- <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/what-is-smart-specialisation->
- <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-guide>

Skenari: Përshkrimi i një grupi specifik të zhvillimeve në të ardhmen të cilat janë të përshtatshme në implementimin e strategjisë.

Grupet e punës: Të gjithë individët, grupet ose organizatat të ndikuara nga dhe/ose në gjendje të ndikojnë në strategji, nga planifikimi i saj në asimilimin dhe implementimin e saj.

Turizëm i qëndrueshëm: Një koncept i turizmit që llogarit të gjithë impaktet e tij aktuale dhe të ardhshme ekonomike, sociale dhe mjedisore.

Analizat SWOT: Një analizë bazuar në identifikimin e pikave të forta, të dobta, mundësive, dhe rreziqeve të një sektori të përdorur për të vlerësuar pozicionin e tij dhe për të zhvilluar një planifikim

strategjik. Analizat SWOT mbështesin faktorët e brendshëm dhe të jashtëm, po aq sa potencialin aktual dhe në të ardhmën.

Turizëm: Turizmi është një fenomen social, kulturor dhe ekonomik i cili kërkon lëvizjen e njerëzve në shtetet ose vendet jashtë mjedisit të tyre të zakonshëm për qëllime personale ose biznesi/ profesionale. Këto njerëz janë quajtur vizitorë (të cilët mund të jenë turistë ose eskursionistë; rezidentë ose jo rezidentë) dhe turizmi që ka të bëjë me aktivitetet e tij, disa nga të cilat përfshijnë harxhimet e turizmit.³⁴

Vizion: Një përshkrim cilësor të një ndryshimi të dëshirueshëm që shërbën për të udhëzuar zhvillimin e objektivave, indikatorëve strategjik, synimeve dhe seleksionimin e masave të përshatshme përmes procesit të strategjisë.

Anekset

Aneksi I – Modeli INCIRCLE i indikatorit të rezultuar

Aneksi II – Modeli i masës INCIRCLE

Aneksi III – Modeli INCIRCLE i indikatorëve të pritshëm

Aneksi IV – Indikatorët ETIS

Aneksi V – Lista e kërimit të modelit Operacional

Aneksi I

Modeli INCIRCLE i rezultatit të indikatorit

Tabela e mëposhtme duhet të plotësohet për secilin indikator të rezultuar të pranuar:

Indikatori i rezultuar për objektivin [specifiko emrin e objektivit]		Vlerat e synuara				Mbledhja e të dhënave dhe raportimi		
Emri i indikatorit	Përkuftizimi	Baza	Viti n°	Viti n°	Viti n°	Frekuenca dhe raporti	Instrumenti i mbledhjes së të dhënave	Përgjegjësi për mbledhjen e të dhënave

Aneksi II

Modeli INCIRCLE i masës

Tabela e mëposhtme duhet të plotësohet për çdo masë të selektuar.

Titulli i masës	
Përshkrim i shkurtër i masës	
Objektivi i lidhur	
Grupi kryesor i synuar	
Grupet kryesore të punës të përfshirë dhe përgjegjësitë e tyre	
Aktivitetet kryesore për tu përformuar	
Mbështetjet e jashtme të kërkuara	
Indikatorët e pritshëm të lidhur dhe synimet	
Përlllogaritja e kostos	
Korniza e kohës për implementimin	
Masat plotësuese (nëse ka)	

Aneksi III

Model i indikatorit output të INCIRCLE

Tabela e mëposhtme duhet të plotësohet për çdo indikator output të gjetur:

Indikatori output për masën [specifiko emrin e masës]		Vlerat e synuara				Mbledhja e të dhënave dhe raportimi		
Emri i indikatorit	Përkuftizimi	Baza	Viti n°	Viti n°	Viti n°	Frekuenca dhe raporti	Instrument i mbledhjes së të dhënave	Përgjegjësi për mbledhjen e të dhënave

Aneksi IV

Bërthama e ETIS dhe indikatorët suplementar

Seksioni A: Menaxhimi i destinacionit		
Kriteret	Indikatori reference#	Indikatoret berthame te ETIS
A.1 Politika e turizmit qendrueshem publik	A.1.1	Perqindja e ndermarrjeve te turizmit ne destinacion duke perdorur nje certifikate/bilete vullnetare per qendrueshmerine mjedisore/cilesore dhe/ose Pergjegjesia Sociale e Korportave
A2. Kenaqesia e Klientit	A.2.1	Perqindja e turisteve dhe vizitoreve te njejte ditor qe jane te kenaqur me eksperiencen e tyre te pergjithshme ne destinacion
	A.2.2	Perqindja e vizitoreve perserites/te kthyer (brenda 5 viteve)

Seksioni B: Vlera Ekonomike		
Kriteret	Indikatori reference#	Indikatoret berthame te ETIS
B.1 Rjedha e turizmit (volume dhe vlera) ne destinacion	B.1.1	Numri i neteve te turisteve ne muaj
	B.1.2	Numri i vizitoreve ne te njejten dite ne muaj
	B.1.3	Kontributi relativ i turizmit ne ekonomine e destinacionit (%GDP)
	B.1.4	Shpenzimi ditor ne nate i turistit
	B.1.5	Shpenzimi ditor per vizitoret ne te njejten dite
B.2 Performanca e ndermarrjes/eve te turizmit	B.2.1	Gjatesia mesatare e qendrimit te turisteve (netet)
	B.2.2	Shkalla e okupimit ne akomodimin tregtar ne muaj dhe mesatarja ne vit
B.3 Sasia dhe cilesia e punesimit	B.3.1	Punesimi direkt nga turizmi si perqindje e punesimit total in destinacion
	B.3.2	Perqindja e puneve ne turizem qe jane sezonale
B.4 Zinxhiri i furnizimit te turizmit	B.4.1	Perqindja e prodhimeve vendase ushqim,pije,te mira dhe sherbime te siguruara nga ndermarrjet vendase te turizmit

Seksioni C: Impakti social dhe kulturor		
Kriteret	Indikatori reference#	Indikatoret berthame te ETIS
C.1 Komuniteti/impakti social	C.1.1	Numri i turistëve/vizitëve per 100 rezidentë
	C.1.2	Perqindja e rezidentëve qe jane te kenaqur me turizmin ne destinacion (ne muaj/sezon)
	C.1.3	Numri i shtreterve ne gjendje ne akomodimin komercial te siguruar per 100 rezidentë
	C.1.4	Numri i shtepive te dyta per 100 shtepi
C.2 Shendeti dhe siguria	C.2.1	Perqindja e turistëve qe regjistrojne nje ankese ne polici
C.3 Barazia gjinore	C.3.1	Perqindja e burrave dhe grave te punesuar ne sektorin e turizmit
	C.3.2	Perqindja e ndermarrjeve te turizmit ku pozicioni i menaxherit te pergjithshem eshte i mbajtur nga nje grua
C.4 Perfshirja/Aksesueshmeria	C.4.1	Perqindja e dhomave ne akomodimin komercial per te siguruar akses per njerezit me aftesi te kufizuara
	C.4.2	Perqindja e akomodimit komercial siguruar nga pjesemarrja e skemave te njohura te informacionit te aksesueshem
	C.4.3	Perqindja e transportit publik qe eshte i aksesueshem nga njerezit me aftesi te kufizuara dhe me akses specifik te kerkuar
	C.4.4	Perqindja e terheqjes se turistëve qe jane te aksesueshem me aftesi te kufizuara dhe/ose marrja pjese ne skemat e njohura te informacionit te aksesueshem
C.5 Mbrojtja dhe sigurimi i trashegimise kulturore identitetit vendas dhe asetëve	C.5.1	Perqindja e rezidentëve qe jane te kenaqur me impaktin e turizmit ne identitetin e destinacionit
	C.5.2	Perqindja e eventëve te destinacioneve qe jane te fokusuar ne kulturen dhe trashegimine tradicionale/vendase

Seksioni D: Impakti mjedisor		
Kriteret	Indikatori reference#	Indikatoret berthame te ETIS
D.1 Reduktimi i impaktit te transportit	D.1.1	Pergjindia e turisteve dhe vizitoreve ditore duke perdorur menyra te ndryshme te transportit per te arritur ne destinacion
	D.1.2	Pergjindia e turisteve dhe vizitoreve ditore qe perdorin sherbimet e transportit vendas/levizshmerine e but/public per te arritur ne destinacion
	D.1.3	Mesataria e udhetimit (km) nga turistet dhe vizitoret ditore nga shtepia ne destinacion
	D.1.4	Mesataria e gjurmes se karboit te turisteve dhe vizitoreve ditore qe udhetojne nga shtepia per ne destinacion
D.2 Ndryshimi Klimaterik	D.2.1	Pergjindia e ndermarrjeve te turizmit te perfshira ne skemat e ndryshimeve klimaterike-sic eshte : cilrimi i CO2, sistemet e energjise se ulet, etj dhe 'pershtatia ' pergjigjet dhe veprimet
	D.2.2	Pergjindia e akomodimit te turizmit dhe infrastruktura terheqese e shtrire ne 'zonat vulnerabel'
D.3 Menaxhimi i mbetjeve te ngurta	D.3.1	Prodhimi i mbetjeve per nate turistike krahasuar me prodhimin e mbetjeve te popullise se pergjithshme per person (kg)
	D.3.2	Pergjindia e ndermarrjeve turistike te ndara te tipeve te ndryshme te mbetjeve
	D.3.3	Pergjindia e mbetjeve totale te riciklikuara per turist krahasuar me riciklimin total te mbetjeve per rezident ne vit
D.4 Trajtimi i mbetjeve	D.4.1	Pergjindia e mbetjeve nga destinacioni te traituara se paku niveli i dyte para shkarkimit
D.5 Menaxhimi i ujit	D.5.1	Konsumimi i ujit ne nate turistike krahasuar me konsumimin e ujit te pergjithshem te populates per nate rezidente
	D.5.2	Pergjindia e ndermarrjeve te turizmit qe ndermarrin veprime per te zvogeluar konsumimin e ujit
	D.5.3	Pergjindia e ndermarrjeve turistike qe perdorin ujin ricikluar
D.6 Perdorimi i energjise	D.6.1	Konsumimi i energjise per nate turistike krahasuar me konsumimin e pergjithshem te populates per nate rezidente
	D.6.2	Pergjindia e ndermarrjeve te turizmit qe ndermarrin veprime per te zvogeluar konsumimin e energjise
	D.6.3	Pergjindia e sasise se zakonshme te energjise se konsumuar nga burimet e rinovueshme (Mwh) krahasuar me konsumimin e pergjithshem te energjise ne nivel destinacioni ne vit
D.7 Mbrojtja e tokes dhe biodiversitetit	D.7.1	Pergjindia e ndermarrjeve vendase ne sektorin e turizmit aktivisht mbeshtesin ndotjen, ruajtjen dhe menaxhimin e biodiversitetit dhe tokes vendase

Lista indikative e indikatorëve suplementar

Turizmi detar dhe bregdetar

Pasagjeret dhe portet

Numri i pasagjereve që hyjnë dhe dalin në port në muaj

Numri i ngarkimeve dhe shkarkimeve për shetitjet me varke

Cilesia e ujit

Niveli i ndotjes së ujit të detit për 100ml (koliformat fekale, kampilobakter)

Plazhet

Përqindja e plazheve që kanë marrë cmimin Flamuri Blu

Zona dhe vëllimi i rërës ushqyese

Km totale të plazheve falas lidhur me km e përgjithshme të plazheve

Përqindja e plazheve të aksesueshëm nga të gjithë

Numri i ditëve në vit që plazhi/bregu është i mbyllur për shkak të ndotjes

Turizmi i aksesueshëm

Politika e turizmit të gëzrueshëm

Përqindja e destinacioneve me një strategji/plan veprimi të turizmit të aksesueshëm, me një monitorim pajtues, kontroll zhvillimi dhe vlerësim marrëveshje

Barazia/aksesueshmeria

Përqindja e akomodimit komercial me dhoma të aksesueshme nga një zërit me aftësi të kufizuara dhe/ose marrja pjesë në skemat e njohura të informacionit të aksesueshëm

A ka destinacioni një zyrë menaxhimi aksesibiliteti të identifikuar ose person të përshtatshëm për publikun?

Përqindja e bizneseve që kanë një buxhet për zhvillimet e pranueshme

Reduktimi i impaktit të transportit

Përqindja e secilës kategori të transportit në destinacion që është i aksesueshëm, p.sh. transporti publik dhe kroçeret private të kërkuara me qera, minibuzet, taksite ose minitaksite

Rrjetet kulturore transnacionale

Sondazhi I menaxhimit te destinacionit

A eshte destinacioni jot pjese e nje rrjeti kulturor te certifikuar nga Keshilli I Europes ?

Nese po, a ka ndonje politike ne vend per gartesine e rrjetit kulturor?

Nese po, a merr pjese komuniteti vendas ne kete politike ?

A lidhen ngjarjet kulturore/turistike me rrjetin kulturor qe ndodh ne vendin tend?

A eshte logoja e rrjetit kulturor te Keshillit te Europes prezente ne dokumenta ose e dukshme ne zyrtat turistike ?

Pergjindja e ofrimeve te turisteve te disponueshme ne vendin tend duke theksuar temen e rrjetit kulturor

Sondazhi I ndermarrjeve

A eshte ndermarrja jote e pozicionuar pergjate nje rrjeti kulturor te certifikuar nga Keshilli I Europes ?

Nese po, a jane produktet e ndermarrjes tende te lidhura brenda temes/aktiviteteve te rrjetit kulturor ?

Nese po, a eshte komunikimi ne ndermarrjen/produktet tuaja duke permendur lidhjet me rrjetin kulturor ?

A eshte rrjeti kulturor duke promovuar/duke beret e dukshme ndermarrjen/produktet tuaja ?

Sondazhi I banoreve

Perfitimet per komunitetin nga rrjeti kulturor duke perfshire vendin tim

A eshte komuniteti I informuar rreth rrjetit kulturor ?

A eshte komuniteti vendas I perfshire ne veprimet e organizuara brenda tavolines se punes se aktiviteteve te rrjetit kulturor ?

A jane perfitimet per mua nga rrjeti kulturor duke perfshire vendin tim ?

Pergjindja e banoreve te kenaqur nw zhvillimin e tyre dhe influencen e tyre ne planifikimin dhe zhvillimin e rrjetit kulturor

Pergjindja e banoreve qe kane pikepamje pozitive dhe negative ne impaktin e rrjetit kulturor ne vendin tim te identitetit

Ndikimi I rrjetit kulturor ne identitetin karakteristik dhe vendas,kulturen dhe trashegimine e vendit

Ndikimi I rrjetit kulturor ne cilesine e jetes ne vend

Pergjindja e banoreve qe kane pikepamje pozitive ne impaktin e rrjetit kulturor ne turizem

Ndikimi I rrjetit kulturor ne kulture dhe turizem qe ofron vendi

Aneksi V

Faza 0: Faza parapergatitore	
Kuptimësitë Ndërmministrorë të siguruara të strategjisë INCIRCLE	☐
Bërthamat e grupeve Ndërmministrorë të krijuara	☐
Përgjegjësitë kryesorë të brëndshme, etapat dhe afatet kohore të përcaktuara	☐
Faza 1: Analizat e kontekstit	

Nevojat e të dhënave të specifikuar, me pikëpamje të prioriteteve politike dhe objektivave të mundshme.	☐
Të dhënat e duhura të identifikuar dhe kontrolli i cilësisë.	☐
Hendeqet e të dhënave të identifikuar dhe burimet e të dhënave shtesë të identifikuar.	☐
Stabilizimin e menaxhimit të të dhënave të sigurt.	☐
Të dhënat e përbashkëta me pronarë të jashtëm të të dhënave të duhura të pranuar.	☐
Mbledhje e të dhënave shtesë nëse është e nevojshme.	☐
Faza 2: Qeverisja	
Grupet e punës kyç të identifikuar dhe analizuar.	☐
Grupet e punës kyç të ftuar për tu bashkuar Stakeholder Working Group.	☐
Stakeholder Working Group të INCIRCLE të ndërtuar dhe të drejtuar.	☐
Faza 3: Vizioni dhe Synimet	
Qëndrimi aktual i artit (bazës) në një turizëm qarkullues të përshkruar, në të cilin progresi mund të matet.	☐
Problemet dhe mundësitë e diskutuara dhe analizuar me grupet e punës kyç dhe qytetarët.	☐
Bashkëpunimi i vizionit të përbashkët me grupet e punës kyç.	☐
Vizioni i rishikuar për të udhëzuar zhvillimin e objektivave.	☐
Objektivat e projektuara të zhvilluara.	☐
Objektivat e projektuar të diskutuar me grupet e punës kyç.	☐
Grupi final i objektivave të përzgjedhur.	☐
Faza 4: Qëllimi i synuar	
Indikatorët e pritshëm sasior dhe cilësor të identifikuar për të gjithë objektivat.	☐
Grup i indikatorëve strategjik bërthamë të përcaktuar, duke përfshirë formatin e raportuar dhe metodën e matjes.	☐
Grupet e punës kyç të përfshirë në vendosjen e synimit.	☐
Grupi i përshtatshëm i synimeve të pjesshme të arritshme të zhvilluara.	☐
Faza 5: Planifikimi i masës	
Masat e implementuara dhe të planifikuara tashmë të analizuar.	☐
Shkëmbimi i eksperiencave të krijuara me projektuesit e vendeve, qyteteve dhe rajoneve të tjera.	☐
Lista e gjatë e masave potenciale të krijuara.	☐
Masat e përshatshme të vlerësuara me një sy të efektivitetit, pranueshmërisë dhe vlerës monetare.	☐
Masat më shumë premtuese të shkurtuara.	☐
Specifikimet e detajuara dhe përlogaritjet e kostos për shkurtimin e masave të duhura.	☐
Paketat potenciale të masave të identifikuar që janë parashikuar për të realizuar ndërthurjet dhe barrierat implementuese të kapërcyera.	☐
Grupi final i paketave të masës të përzgjedhura.	☐
Grupi i përshtatshëm i indikatorëve të masës së përzgjedhur, duke përfshirë formatin e raportimit dhe metodën e matjes.	☐
Burimet financiare të siguruara.	☐
Faza 6: Monitorimi dhe vlerësimi	
Procesi për monitorimin e strategjisë së përcaktuar, përgjatë hendeqeve dhe përgjegjësi.	☐
Procesi për vlerësimin e strategjisë së përcaktuar, përgjatë hendeqeve dhe përgjegjësi.	☐

MBËSHTETJA E ZONAVE ISHULLORE DHE ME DENDËSI TË ULËT DREJT NJË EKONOMIE TURIZMI MË CIRKULARE.

Boshti i përparësisë – Prioriteti i Investimit – Objektivi specifik 3-1-1

Boshti i përparësisë 3: Mbrojtja dhe promovimi i burimeve natyrore dhe kulturore
mesdhetare <https://interreg-med.eu/>

D. 3.4.1: INCIRCLE - MANUAL I NGRITJES SË KAPACITETEVE

WP3: Testimi

Aktiviteti 3.4: Krijon bazë të përbashkët: Organizimi i një seminari të kapacitetit të
ndërtimit për partnerët e projektit

Partneri në ngarkim: Area Science Park

Versioni final

Shpërndarja publike

31/07/2020

Tabela e Përmbajtjes

1.	Grupet e punës të palëve të interesit INCIRCLE	Error! Bookmark not defined.
1.1.	Qëllimi i grupeve të punës të palëve të interesit	Error! Bookmark not defined.
1.2.	Takimet e grupeve të punës të palëve të interesit.....	Error! Bookmark not defined.
2.	Moderimin e grupeve të punës të palëve të interesit.....	Error! Bookmark not defined.
3.	Mjetet pjesëmarrëse që do të përdoren nga INCIRCLE.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.	Platformat online për të realizuar proceset pjesëmarrëse dhe takimet..	Error! Bookmark not defined.
3.1.1.	Video Facilitator.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.2.	Zoom.....	Error! Bookmark not defined.
3.2.	Mjetet e stuhive të mendimeve	Error! Bookmark not defined.
3.2.1.	Teknika Phillips 66	Error! Bookmark not defined.
3.2.2.	Teknika 1-2-4	Error! Bookmark not defined.
3.3.	Mjetet e thyerjes së akullit	Error! Bookmark not defined.
3.4.	Mjetet digjitale bashkëpunuese	Error! Bookmark not defined.
3.4.1.	Miro	Error! Bookmark not defined.
3.4.2.	Jamboard	Error! Bookmark not defined.
3.4.3.	Mentimeter.....	Error! Bookmark not defined.
3.5.	Workshop-i për Skenarin European të Ndërgjegjësimit (EASW)	15
3.5.1.	Origjinat e metodës EASW.....	15
3.5.2.	Si funksionon ajo?.....	16
3.5.3.	Këshillat dhe sugjerimet kryesore	19
4.	Materialet shtesë.....	20
5.	Anekset	22

1. Grupet e punës të palëve të interesit INCIRCLE

Koncepti i pjesëmarrjes është thelbësor në INCIRCLE, aktivitetet e të cilave bazohen në përfshirjen e palëve të integruara përmes ngritjes, aktivizimit dhe konsultimit të grupeve të punës të palëve të interesit (SWGs). SWG njihet si një ekip pune ndërdisiplinor i përbërë nga organizata dhe individë të përfshirë dhe të interesuar për të gjitha aspektet e turizmit. SWG do të ndihmojë në përcaktimin e prioritetëve të sektorit dhe përshtatjen e tyre në nevojat dhe veçoritë e territorit, sipas parimeve të ekonomisë qarkulluese.

Në terma të përgjithshëm, vlera e shtuar e SWG-ve INCIRCLE qëndron në kombinimin e prespektivave të ndryshme mbi të njëjtën çështje. Kjo analizë krahasuese pasuron të gjithë pjesëmarrësit dhe stimulon identifikimin e zgjedhjeve alternative që një individ i vetëm nuk do të kishte menduar.

Partner i ngarkuar me ngritjen e Grupeve të Punës të Palës së Interesit duhet të identifikojë saktë pritjet e palëve të interesuara dhe të planifikojë reagime në kohë për palët e interesuara të përfshira, në mënyrë që të kultivojë një marrëdhënie të ngushtë dhe të frytshme dhe ti bëjë ata të ndihen të përfshirë dhe të përkushtuar.

1.1. Qëllimi i Grupeve të punës të palëve të interesit INCIRCLE

Në secilin territor partner, në një nivel rajonal/kombëtar dhe lokal, është krijuar një SWG duke vepruar si një laborator, për të bashkuar prespektiva të ndryshme dhe për të nxitur një interes të përbashkët, duke siguruar bashkëpunimin dhe pjesëmarrjen vertikale dhe horizontale.

Në terma të përgjithshëm Grupi i Punës së Palës së Interesit në territoret partnere mbështetet në :

- Mbledhjen e të dhënave dhe informacionit përkatës për analizat dhe vlerësimin sipas indikatorëve qarkullues INCIRCLE;
- Identifikimin e pengesave dhe sfidave kryesore të turizmit të qëndrueshëm në territor;
- Identifikimin e praktikave më të mira që do të përfshihen në Platformën e Njohurive INCIRCLE;
- Në nivel rajonal/kombëtar: Përpunimi i strategjive rajonale/kombëtare të INCIRCLE, duke siguruar kontribute në faza të ndryshme të zhvillimit të strategjive;
- Në nivel lokal: Përgatitja e planeve lokale të veprimit, koherente me strategjitë e përmendura me lart kombëtare/rajonale.

Një Grup Pune i Palës së Interesit (SWG) mbështetet në përfshirjen aktive të jo më shumë se 30 pjesëmarrësve, të cilët mund të zgjidhen nga lista e mëposhtme, sipas vlerësimeve të veta dhe mundësive për tu shfrytëzuar:

- Organiata rajonale/lokale të turizmit dhe kompania e zhvillimit të turizmit
- Departamentet e planifikimit vendor, transportit dhe zhvillimit rural/urban
- Agjensia e menaxhimit të mbetjeve (ujore dhe mbetje të ngurta)
- Departamenti ose Agjensia e furnizimit me ujë (lokale dhe rajonale)
- Departamenti i Energjisë /ose shpërndarësi
- Departamenti i Policisë/Sigurisë
- Pyjet/zonat e mbrojtura ose organet e menaxhimit të parqeve

- Autoriteti i Aeroportit/Portit (kur është e zbatueshme)
- Shoqata lokale e hotelit ose turizmit
- Shoqatat e Udhëzuesve turistic, kampingjet, karvanet, vilat ose apartamentet
- Organizatat jo qeveritare përkatëse
- Dhoma Lokale e Tregtisë
- Shoqatat / Sindikatat e punonjësve të turizmit
- Institucionet përkatëse akademike të përfshira në hulumtimet shoqëruese
- Shoqatat mjedisore
- Përfaqesues i komunitetit lokal, banorë dhe ndoshta turistë.

1.2. Takimet e planifikuara të Grupit të Punës të Palës së Interesit

Në mënyrë që të përmbushë qëllimet e lartpërmendura, SWG do të takohet të paktën 4 herë gjatë projektit, si në një nivel rajonal/kombëtar dhe në një nivel lokal.

Gjatë takimit të parë, palët e interesuara do të informohen mbi objektivat e INCIRCLE, aktivitetet dhe rezultatet kryesore. Në të njëjtën kohë atyre do të ju kërkohej të :

- Identifikojnë pengesat dhe sfidat kryesore të turizmit të qëndrueshëm në nivelin e destinacionit;
- Sigurojnë praktikant më të mira që do të përfshihen në Platformën e Njohurive INCIRCLE;
- Sigurojnë të dhëna dhe informacione përkatëse për analizat dhe vlerësimin e ardhshëm të qarkullimit të turizmit në territor;

Gjatë takimit të dytë dhe të tretë, palëve të interesuara do të ju kërkohej të :

- Të përcaktojnë një vision të përbashkët për një destinacion turistik të qëndrueshëm dhe qarkullues
- Të përcaktojnë synimet kryesore dhe masat përkatëse për të arritur vizionin e përbashkët
- Të përcaktojnë përgjegjësitë, kohën dhe fondet për secilën masë të identifikuar

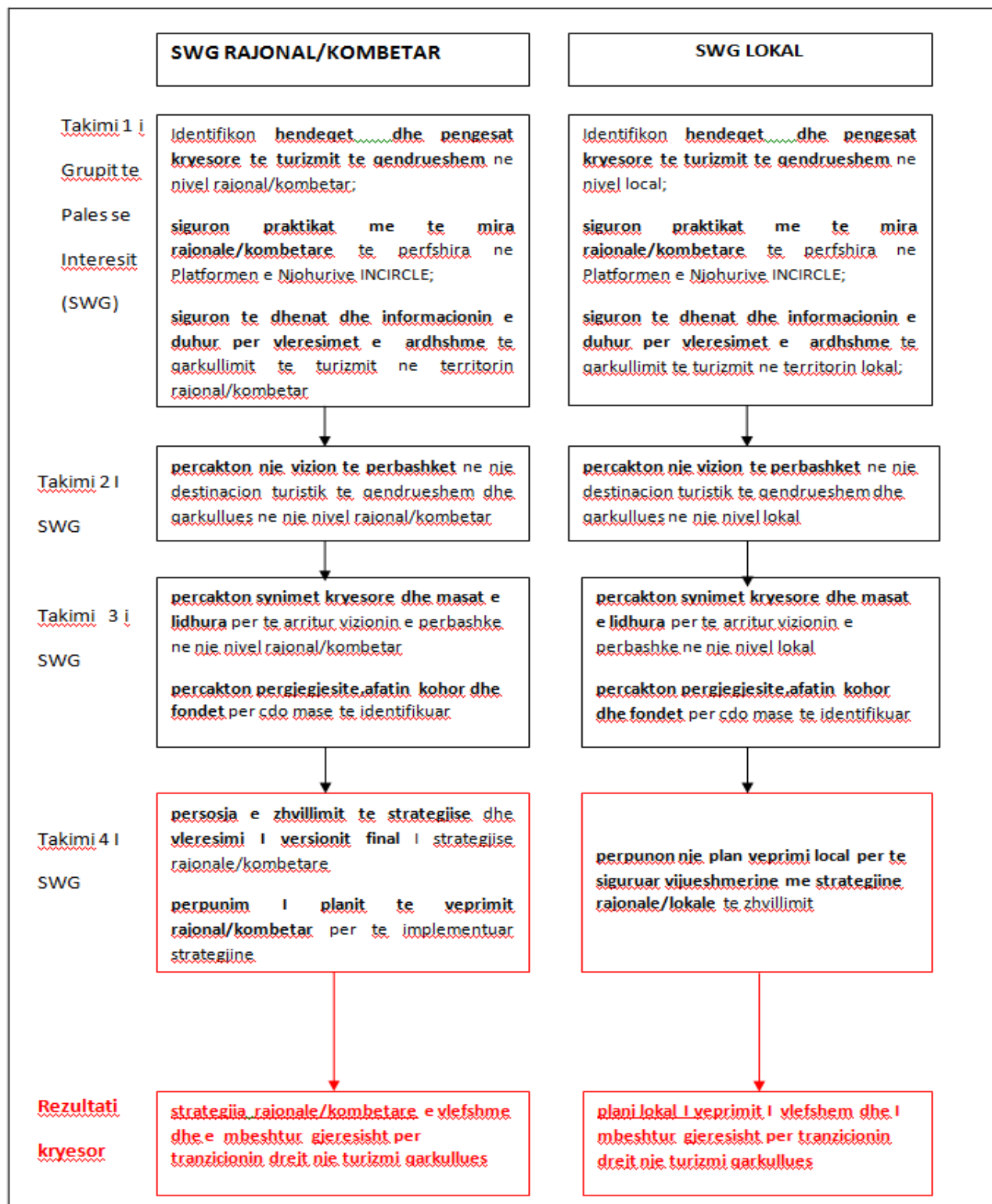
Gjatë takimit të katërt, rezultatet e ndryshme janë parashikuar në një nivel rajonal/kombëtar dhe lokal:

- Në një nivel rajonal/kombëtar: për të rregulluar zhvillimin e strategjisë, për të vërtetuar versionin përfundimtar , si dhe për të përpunuar planet e veprimit rajonal për të zbatuar strategjinë
- Në një nivel lokal: për të siguruar harmonizimin me strategjinë e zhvilluar rajonale/kombëtare dhe për të përpunuar një plan lokal veprimi.

Takime shtesë me palët e interesit mund të organizohen për ti mbajtur palët e interesuara të përditësuara për arritjet e projektit.

Për të lehtësuar grumbullimin e reagimeve, partnerëve u ofrohen modele në mënyrë që të zhvillojnë një metodologji homogjene të punës të bazuar në qasjen pjesëmarrëse, duke lejuar mbledhjen e rezultateve në një mënyrë të organizuar dhe të strukturuar . (Aneks 1 –Modelet SWGs INCIRCLE).

Imazhi 1. INCIRCLE SWG grafiku rrjedhës në një nivel lokal, rajonal/kombëtar
Burimi: Projekti INCIRCLE

2. Moderimin e Grupeve të Punës të Palëve të Interesit

Kërkohej një proces i drejtuar për të përmbushur qëllimin e takimeve të SWG-ve të drejtuara dhe produktive në territoret partnere. Aktivitetet e INCIRCLE mbështeten fuqishëm në interesin dhe angazhimin e palëve të interesuara dhe si të tilla mbështeten në një qasje të lehtësuar për ti bërë njerëzit të bashkëpunojnë më mirë, për ti ndihmuar ata të përcaktojnë objektivat e tyre të përbashkëta dhe të planifikojnë së bashku se si ti arrijnë ato.

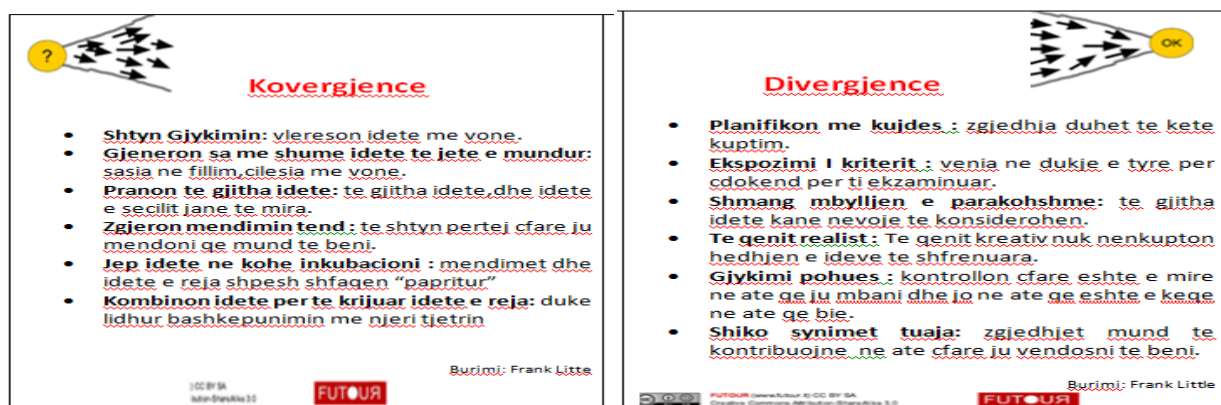
Një lehtësues që do të emërohet në secilin territor partner, i cili do të jetë përgjegjës për udhëheqjen e palëve të interesuara përmes takimeve të ndryshme të SWG, sqarimin e qëllimeve dhe pritjeve të secilit takim, inkurajimin e pjesëmarrjes, menaxhimin e rrjedhës së takimit dhe rregullimin e procesit sipas nevojës. Moderatorin mund të jetë një anëtar i stafit partner ose një ekspert i jashtëm i caktuar posaçërisht për këtë detyrë.

2.1. Aftësitë e një moderatori

Moderatorët mund të jenë të jashtëm ndaj grupit dhe si të tillë neutral si një gjyqtar në një ndeshje: ata nuk duhet të marrin pjesë në përmbajtjen e diskutimit që ata suportojnë. Ata duhet të parashikojnë sfidat e ardhshme dhe të krijojnë pritshmëri, ndërsa mbështesin procesin e vendimmarrjes në grup, duke i kthyer divergjencat fillestare në konvergjencë, duke arritur konsensus mbi qëllimet në mënyrë që të ndihmojnë pjesëmarrësit të prodhojnë rezultatet specifike. Moderatorët përfshihen kur një zgjidhje specifike ose ndryshim duhet të merret vesh dhe të bashkëprojektohet nga më shumë palë të interesuara përmes proceseve pjesëmarrëse. Proceset pjesëmarrëse janë kontekste mësimore ku palët e interesuara kuptojnë prespektivat e njëri-tjetrit për të gjetur qëllime të përbashkëta. Ndryshimi është një proces që kërkon dëgjim aktiv, hapje dhe kohë.

Image 2. Tiparet kryesore të divergjencës dhe konvergjencës

Burimi: Prezantim Power Point bërë nga moderator Paolo Martinez për seminarin e ndërtimit të kapacitetit INCIRCLE

Ekzistojnë dy role kryesore në një workshop pjesëmarrës (përveç organizatës lokale, logistikës, raportimit):

- **Menaxheri i përmbajtjes/temës.** Ky normalisht është promovuesi i projektit, klienti, pronari i sfidës, menaxheri i projektit. Ky person ose ekip është përgjegjës për temën, përmbajtjen dhe zbatimin e tij në

vijimësi në strategji ose politikë. Menaxheri i përmbytjes tregon qëllimet, sfidat dhe është përgjegjës gjatë gjithë procesit pjesëmarrës për analizimin, interpretimin dhe transformimin e informacionit që del (marrë përmes procesit pjesëmarrës të suportuar në rezulate specifike, veprime, strategji dhe implikime të politikave).

- **Moderatori, (menaxheri i procesit)** është përgjegjës për mënyrën se si projektohet dhe drejtohet procesi pjesëmarrës për të arritur përgjigjet, rezultatet dhe ndikimin më të mirë të mundshëm. Ajo ose ai është një mbështetje ndihmëse për menaxherin e përmbytjes dhe është plotësisht i/e paanshme. Ai merr një përmbledhje mbi objektivat e procesit pjesëmarrës, kupton kontekstin, numrat e pjesëmarrësve dhe prejardhjen e tyre dhe negocion me pronarin e përmbytjes një plan të mundshëm për veprim, duke treguar grupin ideal të metodave, axhendës, vendit dhe logjistikës (ballë për ballë ose në distancë), aktivitetet sinkrone (gjatë workshope-ve) dhe asinkrone (para ose pas seminarit). Në seminare, moderatori ndihmon pjesëmarrësit të komunikojnë dhe kuptojnë këndvështrimin e njëri -tjetrit përmes qasjeve divergjente dhe konvergjente (shiko tabelat më poshtë). Moderimi është një profesion shumë i rëndësishëm dhe efektiv dhe një aftësi që mund të mësohet nga çdokush përmes praktikës dhe përvojës. Është e rëndësishme të kuptohet se këto dy role janë po aq të ndarë sa vaji dhe uthulla: nuk mund të bilbilojë dhe të këndojë.
- Menaxhimi i përmbytjes, vendosja e qëllimit/axhendes/analiza, raportimi/strategjia/politika nuk mund t'i delegohen një moderatori. Moderatori duhet të jetë i informuar dhe i vetëdijshëm për të dhe mund të ndikojë në aktivizimin e tij duke këshilluar së çfarë është e mundur duke pasur parasysh kontekstin, kohën, pjesëmarrësit. Menaxheri i përmbytjes mund të jetë shumë i njëanshëm ose tashmë e ka zgjidhjen në mendje, duke rrezikuar kështu të shpëtoj pjesëmarrësit në procesin afatgjatë të të mësuarit dhe ndryshimit. Duhet të ketë një bashkëpunim të ngushtë midis menaxherit të përmbytjes dhe lehtësuesit për të arritur ndikimin dhe rezultatet maksimale. Bashkëpunimi midis procesit dhe menaxherëve të përmbytjes është një proces që fuqizon reciprocisht. Procesi më i suksesshëm i ndryshimit e ka mbajtur shumë të qartë këtë dallim të përmbytjes dhe roleve të procesit.

Aftësitë dhe mjetet e mëposhtme hedhin bazat për një takim të lehtësuar në mënyrë efektive:

Table 1. Tiparet kryesore të divergjencës dhe konvergencës

Burimi: Tabela bazohet në :Informacionin e siguruar nga Kaner, Sam. Facilitator's Guide to Participatory Decision-Making. San Francisco: Jossey-Bass, 2007

Parafrazimi	Për ti demonstruar një folësi se fjalët e tij/saj janë dëgjuar dhe si ato ishin kuptuar nga të tjeret, zakonisht suportojnë me fjalët e tij/saj thotë që mendon se folësi ka thënë:,, Për të shpjeguar parafrazimin, shprehjet e mëposhtme përdoren më së shpeshti: ▪ “Duket sikur ju po thoni...” ▪ “Të shikojmë nëse unë jam duke të kuptuar...” ▪ “A është kjo ajo që ju doni të thoni?”
Tërheqja e njerëzve	Të mbështesë njerëzit të sqarojnë, zhvillojnë dhe përsosin idetë e tyre duke i lejuar ata të shprehin më shumë nga ato që po mendojnë. Ai mbështet njerëzit për të sqaruar idenë, veçanërisht kur dëgjuesit janë paksa të hutuar ose në të vërtetë të paqartë. Mund të përdoren pyetjet hapëse jo direkte: ▪ “Mund të më thuash më shumë rreth kësaj?” ▪ “A mund të na japësh një shembull?” ▪ “Çfarë ka rëndësi për ju në lidhje me këtë?” ▪ “Na trego më shumë” ▪ “Si është kështu?”

Pasqyrimi	Është një mënyrë serioze e parafrazimit, me të cilin suportojnë përsërisin fjalët e fjalisë së folësit. Sa më shumë që suportojnë, ndjejnë nevojën për të vendosur neutralitet, me shpesh ajo ose ai duhet të pasqyrojnë sesa parafrazojnë. Moderatori duhet të përdor fjalët e folësit, jo fjalët e tij/saj.
Mbledhja e ideve	Për të ndihmuar pjesëmarrësit të ndërtojnë një listë të ideve. Mbledhja efektive fillon me një përshkrim konçiz të detyrës. Për shembull, Për dhjetë minutat e ardhshme, ju lutem vlerësoni këtë propozim duke thënë pro ose kundër. Së pari, unë do të kërkoj që dikush të thotë një reagim pro. Atëherë do të kërkoj një kundër. Dhe kështu me rradhë. Ne do të ndërtojmë të dy listat në të njëjtën kohë.” Moderatori duhet ti bëjë të qartë grupit se kjo është një kohë për të krijuar ide, jo për ti gjykuar ato.
Grumbullimi	Për të ndihmuar njerëzit të flasin me rradhë kur të gjithë dëshirojnë të flasin njëkohësisht. Kjo i bën të gjithë të dinë se do të kenë mundësinë e tyre. Në thelb, kjo përfshin të kërkojë një shfaqje të duarve nga njerëzit që duan të flasin dhe caktimin e një numri për rendin e të folurit. Pasi të gjithë kanë mbaruar së foluri, pyesni nëse dikush tjetër dëshiron të flasë.
Ndjekja	Të mbash shënim linjat e ndryshme të mendimit që po zhvillohen njëkohësisht brenda një diskutimi të vetëm. Një proces i tillë, bën të dukshëm disa procese të temës që po diskutohen dhe si të tilla po aq të vlefshme.
Inkurajimi	Për të krijuar një hyrje për njerëzit për të marrë pjesë pa vendosur ndonjë individ në vend inkurajimi është veçanërisht i dobishëm gjatë fazës së hershme të një diskutimi, ndërsa anëtarët janë ende duke u përgatitur. Mund të përdoren pyetjet e mëposhtme: ▪ “A keni ndonje ide per këtë?” ▪ “A ka ndonjeri histori të ngjashme që është në gjendje ta ndajë?” ▪ “Cfarë mendojnë te tjerët?” ▪ “A po rrisin diskutimin këto pyetje ?”
Balancimi	Për të inkurajuar grupin për të zgjeruar diskutimin e tij për të përfshirë prespektiva të tjera ose pikëpamje të tjera ai dërgon mesazhin, “Është mirë të shprehësh këndvështrime të kundërta dhe të kesh mendime të ndryshme.” Mund të përdoren pyetjet e mëposhtme: ▪ “A ka mënyra të tjera në këndvështrimin e këtij problemi?” ▪ “A pajtohet ndonjë tjetër me këtë prespektivë?” ▪ “Mirë, ne kemi dëgjuar se çfarë mendojnë njerëzit në këtë çështje: A ka ndonjë tjetër mendim ndryshe?” ▪ “A mundet dikush të luajë avokatin e djallit për disa minuta?” ▪ “Pra, ne kemi dëgjuar këndvështrimin X dhe këndvështrimin Y. A ka ndonjë mënyrë tjetër për ta parë këtë?”
Lënia e hapsirës për një person të qetë	Çdo grup ka disa anëtarë që janë shumë verbal dhe të tjerë që flasin më rrallë. Moderatori duhet të vëzhgojë anëtarët e qetë duke kontrolluar gjuhën e trupit ose shprehjet e fytyrës që mund të tregojnë dëshirën e tyre për të folur dhe ti bëjë ata të ndjehen pjesë e grupit. Ata janë të ftuar të flasin, por nëse nuk pranojnë, moderatori duhet të jetë i zhdërvjellët dhe të vazhdojë përpara, duke respektuar zgjedhjen e tyre nëse dhe kur te marrin pjesë. Mund të përdoren pyetjet e mëposhtme: ▪ “A kishe ndonjë mendim që doje ta shprehje?” ▪ “Dëshironi të shtoni ndonjë gjë?” ▪ “Duket sikur ju doni të thoni diçka. . .”
Heshtja e qëllimshme	Një kohë e shkurtër (disa sekonda) e kohës që u jepet pjesëmarrësve për të menduar dhe zbuluar se çfarë duan të thonë. Heshtja e qëllimshme mund të përdoret gjithashtu në momentet e ndërhyrjes së papritur pas një deklarate pasioni ose dobësie, heshtja e qëllimshme lejon grupin të reflektojë dhe ti japë kuptim ekperiencës. Ndonjëherë në grup të gjithë janë të hutuar ose të shqetësuar ose kanë probleme me përqëndrimin. Në raste të tilla heshtja mund të jetë shumë e dobishme. Thuaj, “Lë të qëndrojmë në heshtje për disa minuta për të menduar se çfarë do të thotë kjo për secilin prej nesh.”

Dëgjimi për terrenin e zakonshëm	Ai vërteton fushat e mosmarrëveshjes së grupit ndërsa përqendrohet në fushat e marrëveshjeve. Moderatorin duhet të pari të përmbledhë ndryshimet dhe të ndjekë bazat e përbashkëta. Është e rëndësishme pasi grupet poralizohen të mbajnë pikat e marrëveshjes para atyre si themel për të punuar drejt marrëveshjes së ndërsjelltë.

2.2. Kutia e mjeteve të një moderatori

Ekzistojnë një numër artikujsh dhe mjeteve të dobishme që një ndihmës duhet të mbajë me vete për të ndihmuar pjesëmarrësit të vendosen shpejt në mjedisin bashkëpunues në të cilin po punojnë, duke siguruar një rezultat të suksesshëm. Më poshtë, gjeni ato që përdoren më gjerësisht dhe intensivisht si në takimet ballë për ballë ashtu edhe në distancë:

- **Emërimi i distinktivave ose etiketave** për pjesëmarrësit dhe për ju të mbani mend emrat e njëri-tjetrit. Në rast se asnjë prej tyre nuk është i disponueshëm, shiriti maskues mund të përdoret.
- **Letrat e shënimeve dhe stilolapsat** për pjesëmarrësit për të mbajtur shënime.
- **Posto shënimit**, për të fotografuar idetë dhe kontributet individuale. Kur janë në gjendje përdorni ato me ngjyra. Kur ato nuk janë në gjendje, në vend të tyre mund të përdoret një shirit maskimi.
- **Stilolapsa me ngjyra dhe shënjesa** për vizatimin dhe shkrimin në letër në kutija dhe shënime ngjitëse.
- **Lodra trajnimi** të lehta për ngjarje informale për të ndihmuar për të thyer akullin si dhe për tu përdorur si një “objekt bisedues”.
- **Zilet** për të komunikuar me pjesëmarrësit në takim kur takimi po fillon dhe veçanërisht kur doni të keni vëmendjen e tyre (psh. kur doni të riktheheni përsëri nga grupe të vogla në grupe të mëdha ose kur situata ka dalë jashtë kontrollit ose jashtë përmbajtjes).
- **Shiriti maskues** për vendosjen e letrave të punës ose vizualizime në muret e lejuara (kjo minimizon prishjen e bojës) ku nuk sigurohen faqet e murit ose cepat e fletës së rrokullisjes.
- **Ylli i ngjyrosur ose ngjitësit në formë rrethore** për të ndihmuar procesin e vendimmarrjes në grup.
- **Manuale, dokumente mbështetëse ose pamje** të përshtatshme.

3. Mjetet pjesëmarrëse për tu përdorur nga INCIRCLE

3.1. Platformat online për të organizuar proceset dhe takimet me pjesëmarrje.

Takimet dhe eventet pjesëmarrëse mund të mbahen në mjedise live ose në internet.

Kur zhvillohen takimet live është e rëndësishme të organizohet takimi në një dhomë të përshtatshme, ku ka hapësirë të mjaftueshme për të gjithë pjesëmarrësit e ftuar. Së bashku me këtë, të kesh akses në dhoma të ndryshme të vogla mund të jetë e përshtatshme, pasi do të mundësojë krjimin e takimeve më interaktive duke rritur pjesëmarrjen dhe angazhimin e pjesëmarrësve.

Takimet dhe eventet e pjesëmarrjes mund të organizohen në mënyrë efektive gjithashtu në një mjedis online, duke zvogëluar çështjet organizative (udhëtimet e pjesëmarrësve për të arritur në vend, shërbimin e hotelierisë, etj), duke e bërë procesin më të lehtë dhe me kosto më efektive.

Imazhi3. Rregullat bazë për workshop online

Burimi: Prezantimi powerpoint i bërë nga moderatori Paolo Martinez për seminarin e kapacitetit të ndërtimit INCIRCLE

The screenshot shows a PowerPoint slide with the title "Rregullat themelore per seminarin Online (sesionet e grupit)". The slide lists several rules for online sessions, each preceded by a bullet point. The rules are: 1. Bashkoju takimit nga nje hapësire e qete dhe perdor butonin mute ne mikrofoni per te shmangur zhurmat ne sfond. 2. Aktivizo videon kur eshte e mundur dhe ji gati per te iu pare. 3. Ji prezent. Pa shume detyra ne kohe te njejte. 4. Degjimi me njeri tjetrin : ne organizimin e grupit te punes Robinat e Rrumbullaketa kthehen per te siguruar qe secili person ka mundesine te nderhyje. 5. Prezanto veten kur ju beni nje nderhyrje. 6. Ngri doren ose flit nese ke dicka per te thene. 7. Sintezat (me pak fjale): thuaj ate me nje fryme ose 3 fjali. 8. Ndaj detyrat dhe vendimet. 9. Kalofshi Mire !. The slide also features logos for Interreg Mediterranean and INCIRCLE in the top right corner, and three small icons on the right side: a microphone, a group of people, and a portrait of a man.

Rregullat themelore per seminarin Online (sesionet e grupit)

- Bashkoju takimit nga nje hapësire e qete dhe perdor butonin mute ne mikrofoni per te shmangur zhurmat ne sfond.
- Aktivizo videon kur eshte e mundur dhe ji gati per te iu pare.
- Ji prezent. Pa shume detyra ne kohe te njejte.
- Degjimi me njeri tjetrin : ne organizimin e grupit te punes Robinat e Rrumbullaketa kthehen per te siguruar qe secili person ka mundesine te nderhyje.
- Prezanto veten kur ju beni nje nderhyrje.
- Ngri doren ose flit nese ke dicka per te thene.
- Sintezat (me pak fjale): thuaj ate me nje fryme ose 3 fjali.
- Ndaj detyrat dhe vendimet.
- Kalofshi Mire !

Mjedise të ndryshme interaktive në internet mund të mbështesin zbatimin e hapur të proceseve pjesëmarrëse.

3.1.1. Video Facilitator

Është një mjet interaktiv me video konferenca me shumë dhoma, i cili mundëson deri në 90 njerëz të punojnë së bashku, të cilët mund të lëvizin lirisht nga diskutimi plenar në diskutime paralele që po zhvillohen në dhoma të ndryshme.

Më shumë informacion gjeni në Video Faciliator në (Aneks 2 – Video Faciliator Manual).

3.1.2. Zoom

Është një video interaktive dhe mjetesh konferencash në internet, që mund të përdoren për të organizuar Webinare, si dhe procese pjesëmarrëse. Ai ofron mundësinë e krijimit të dhomave ndarëse por nuk lejon pjesëmarrësit të lëvizin lirshëm brenda dhomave të ndryshme.

Më shumë informacion në lidhje me krijimin e dhomave me ZOOM është dhënë në linkun më poshtë:

<https://support.zoom.us/hc/en-us/articles/206476093-Getting-Started-with-Video-Breakout-Rooms>

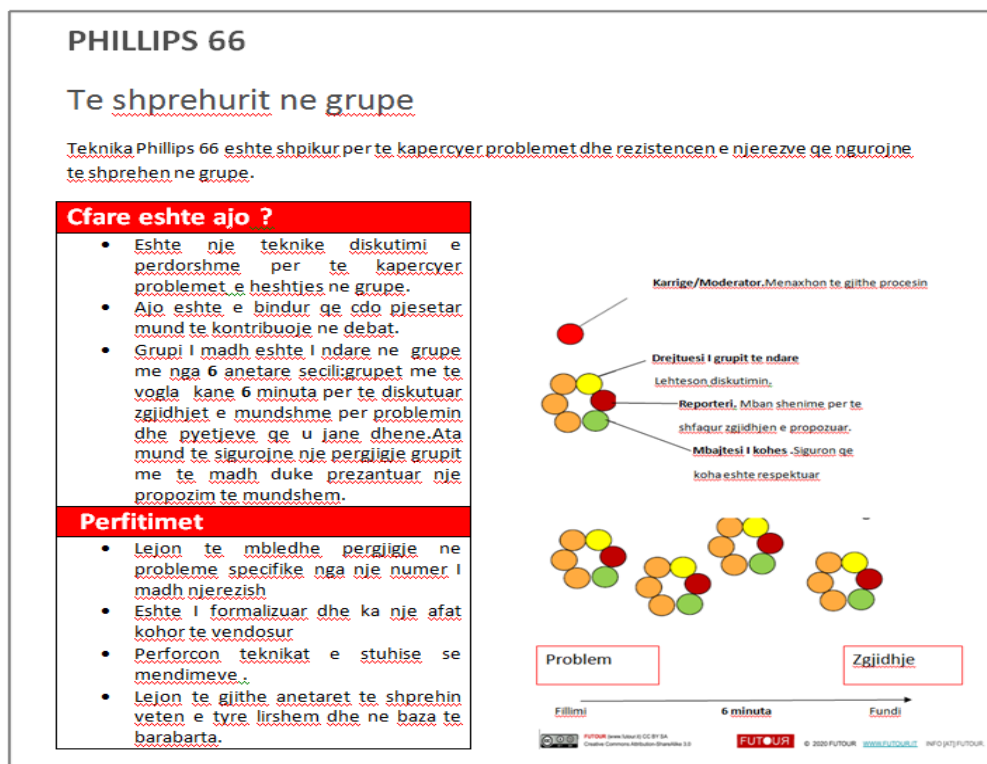
3.2. Mjetet e stuhisë së mendimeve

Mjetet e stuhisë së mendimeve përfaqësojnë një mënyrë për të zgjidhur problemet dhe çështjet duke bërë një diskutim në grup dhe duke mbledhur informacion ose ide që lindin spontanisht nga diskutimi në grup. Qëllimi përfundimtar i mjeteve të tilla është të bashkojë një gamë të gjerë pikëpamjesh dhe të krijojë një terren të përbashkët.

3.2.1. Teknika Phillips 66

Imazhi4. Phillips 66

Burimi: Prezantimi Power Point i realizuar nga moderatori Paolo Martinez për seminarin e kapacitetit të ndërtimit INCIRCLE

3.2.2. 1-2-4-Teknika Gjithçka

Imazhi 5. 1-2-4-All

Burimi: Bazuar në informacionin e siguruar nga website i Strukturave të lira

FUTOUR (www.futour.it) CC BY SA
Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0

© 2020 FUTOUR www.futour.it

Let's do it together...

What opportunities do you see to make progress?

5 minutes in the whole group

1-2-4-All

2 minutes alone

4 minutes in a foursome

2 minutes in a pair

1-2-4-All in session. Multiple short cycles are more productive than one longer session.

1-2-4-All

Te dhenit gjithkujt një mundësi të barabartë për të gjeneruar pyetjet, idetë dhe sugjerimet

5 elementet struktural

1. **Pyetja sfiduese e paraqitur nga moderator**
2. **Individualisht**: Reflektimi në heshtje personal në një sfidë të përbashkët, kornizuar si një pyetje (psh. Cfare mundësi shikoni ju për të bërë progres në këtë sfidë? Si mund ta përballoni ju këtë situatë? Cfare mendimesh ose veprimesh rekomandoni ju?). 1 min.
3. **Në dyshje**: gjeneron idetë, projektimi në idetë nga reflektimi personal. 2 min.
4. **Në grup 4-sh**: ndan dhe zhvillon idetë nga dyshja jote në katër. Ve re ngjashmerite dhe ndryshimet. 4 min.
5. **Në session**: moderator pyet: "Cfare është një ide që qendron jashtë në bashkëbisedimin tend?" "Secili grup ndan një ide të rendesishme me të gjithë (përsërit ciklin si është e nevojshme). 5 min.

Keshilla

- Në mënyrë të vendosur thekso reflektimin personal përpara bashkëbisedimeve dyshje.
- Kërkoju të gjithëve që të shkruajnë idetë e tyre gjatë reflektimit në heshtje
- Përdor zilet për kalimet e lajmerimeve
- Qendroni në kohë precise, bëni një rreth tjetër nëse është e nevojshme
- Në një grup të madh gjatë "All", limito numrin e ideve të përbashkëta në 3 ose 4
- Në një grup të madh, përdor një moderator për të regjistruar output-in jo të shpërndarë
- Fto secilin grup për të ndarë një mendim por jo të përsërisë mendimet e ndara tashme
- Ndaj dhe mbro gjenerimin e ideve nga diskutimi i gjithë grupit
- Gjykim i ndryshëm: bëj idetë vizuale; behu i eger!
- Kur ju goditni një plate, hidhu në një formë tjetër të shprehies (psh, Permiresim, Skicim, Histori)
- Mbaj rregullin e një bashkëbisedimi në një kohë me të gjithë grupin
- Bëj një rreth të dytë nëse ju nuk keni shkruar thellë mjaftueshëm!

3.3. Mjetet e thyerjes së akullit

Mjetet e thyerjes së akullit ndihmojnë në ngrohjen e pjesëmarrësve, hapjen e tyre dhe përgatitjen e tyre për aktivitete më specifike dhe teknike. Mjetet e mëposhtme të thyerjes së akullit mund të përdoren lehtësisht edhe në një mjedis online:

- **Takim i shpejtë**: Secilit pjesëmarrës i kërkohet të kalojë dy minuta së bashku me një pjesëmarrës tjetër të panjohur deri më tani, për tu prezantuar me njëri tjetrin, duke thënë se kush janë ata dhe pse marrin pjesë në takim. Secili person ka 2/3 minuta për të prezantuar veten dhe për të dëgjuar prezantimin e tjetrit.
Një ushtrim i tillë përsëritet 3-4 herë, në mënyrë që deri në fund të takimit, secili pjesëmarrës të njohë 3-4 pjesëmarrës të tjerë të rinj, duke marrë një ide më të mirë se kush po merr pjesë në takim dhe duke rritur motivimin dhe kureshtjen e tij në të njëjtën kohë.

Dy të vërteta dhe një gënjeshtër: Pjesëmarrësve u kërkohet të bëhen çifte. Nga ana tjetër, secili pjesëmarrës ka 2/3 minuta për të thënë 3 gjëra për veten e tij. Dy nga këto pohime duhet të jenë fakte, ose “të vërteta”, ndërsa vetëm njëra duhet të jetë gënjeshtër. Pjesëmarrësi tjetër duhet të mendojë se cili është pohimi i rremë. Një ushtrim i tillë përsëritet 2-3 herë.

- **Është kënaqësi të ju kemi me ne.** Ky mjet është i dobishëm kur punoni në grupe të vogla me 8-10 persona për të shmangur rendin standart të prezantimeve. Pjesëmarrësve u kërkohet të dalin nga dhoma për 2-4 minuta për të intervistuar njëri-tjetrin dhe më pas të prezantojnë personin tjetër (kush është, çfarë bën ai/ajo dhe një tipar të veçantë për të kujtuar atë). Kur të gjithë pjesëmarrësit kthehen në grup, të gjithë prezantojnë shpejt pjesëmarrësin tjetër në 30 sekonda/1 minutë duke filluar me "Është kënaqësi të ju kemi me ne..." Në këtë mënyrë gjenerohet më shumë kuriozitet, së bashku me vëmendjen, detyrimin për të dëgjuar dhe për tu njohur më mirë sesa në një takim të shpejtë.

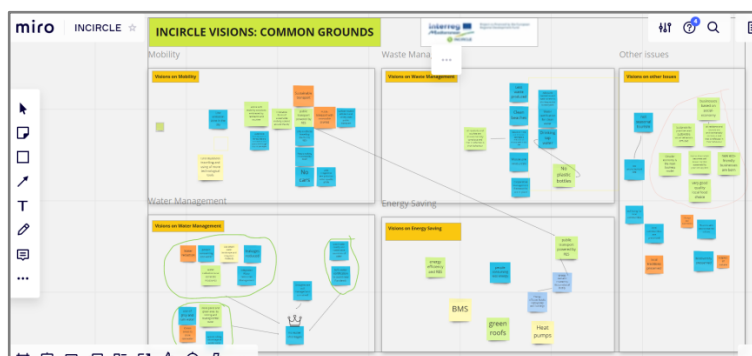
3.4. Mjetet digjitale bashkëpunuese

3.4.1. Miro

Miro është platformë online e bashkëpunimit me skica që u mundëson ekipeve të shpërndara të punojnë në mënyrë efektive së bashku, nga stuhi mendimesh me shënime digjitale ngjitëse deri te planifikimi dhe menaxhimi i rrjedhjeve të shpejtë të punës.

Imazhi6. INCIRCLE Miro canvas

Burimi: Miro canvas realizuar nga moderatori Paolo Martinez për seminarin e kapacitetit të ndërtimit INCIRCLE

Linku me sesionin INCIRCLE Miro me të gjitha rezultatet:

https://miro.com/app/board/o9J_kq4SWtQ=

3.4.2. Jamboard

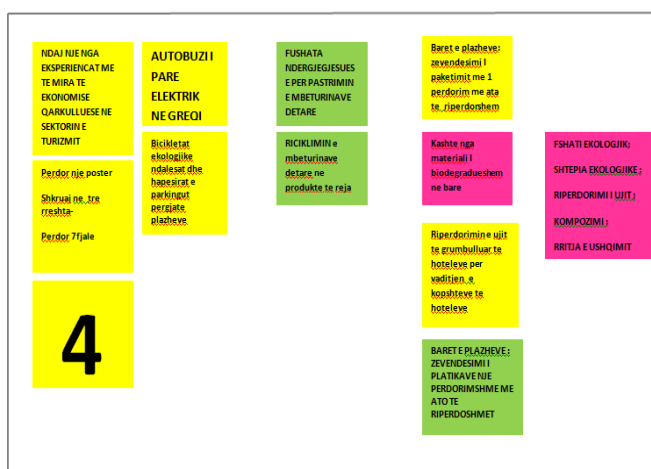
Është një skemë interaktive që lejon të tregoni kreativitetin e skuadrës dhe të skiconi idetë tuaja në skemën stil duke përfutur nga hyrja dhe lidhja e kanavasë interaktive që mund të përdoret për të shkruar dhe vizatuar, për të hedhur imazhe, për të shtuar shënime ngjitëse gjithashtu si tërheqje të aseteve direkte nga internet ndërsa bashkëpunon me anëtarët e grupit kudo që ndodhen.

Shënimet ngjitëse përfaqësojnë një mënyrë të shkëlqyeshme për të strukturuar idetë. Kur i shkruani siguroni që:

- Të përdorni stilolapsa të lexueshëm
- Të shkruani me shkronja të mëdha
- Të përdorni një shënim ngjitës për secilin koncept
- Të qenit sintetik: Përdorni maksimumi 7 fjalë. Në rast se koncepti është shumë i komplikuar për tu shpjeguar në mënyrë sintetike, përdorni më shumë shënime ngjitëse

Imazhi7. INCIRCLE Jamboard canvas

Source: Jamboard canvas realizuar nga moderatori Paolo Martinez për seminarin e ndërtimit të kapacitetit INCIRCLE

Linku për sesionin INCIRCLE Jamboard:

<https://jamboard.google.com/d/13V7xEK7LmKYm21LlpyaQABaH0C25BuPJn878-jAnX5w/viewer?f=2>

3.4.3. Mentimeter

Është një platform interaktive prezantim që ju lejon të angazhoheni dhe të ndërveproni me kolegët duke përdorur sondazhe të drejtpërdrejta, retë e fjalëve, pyetje me zgjidhje të shumëfishta, duke u renditur në bashkëpunim dhe duke i dhënë përparësi pyetjeve dhe iniciativave.

Imazhi 8. Polet e Mentimetrit INCIRCLE

Burimi: Polet e mentimetrit realizuar nga moderatori Paolo Martinez për seminarin e ndërtimit të kapacitetit INCIRCLE

Impakti i pritshem

Perpjekja e kerkuar

1. Levizja

2. Eficencia e energjise

3. Menaxhimi i ujit

4. Menaxhimi mbetjese

PJESËMARRËSIT	PËRSHKRIMI
QYTETARËT DHE SHOQËRIA CIVILE	Ky grup përbëhet nga banorë “përfaqësues” dhe përfshin, kur është e mundur dy përfaqësues nga shoqatat lokale me interes të veçantë ose nga lëvizjet e integruara të banorëve të zonës
EKSPERTËT TEKNOLOGJIKË	Ky grup përbëhet nga ekspertë të teknologjisë, përfaqësues të firmave më juridiksinin e bashkisë, studiues dhe konsulentë për temat në diskutim

---

BËRËSIT E POLITIKAVE

Ky grup përbëhet nga politikanë, zyrtar publikë, administratorë lokal, nëpunës civil, etj.

PËRFAQËSUES TË SEKTORIT PRIVAT

Ky grup përbëhet nga biznesmen që përfaqësojnë komunitetin lokal ose rajonal të biznesit në ata sektorë të lidhur ngushtë me temat e diskutuara në EASW.

Aktorët socialë të lartpërmendur janë të përfshirë në grupin e roleve të EASW për shkak të njohjes dhe shkaktimit të 4 barrierave kryesore (barrierat ekonomike, teknologjike, politike dhe kulturore) që zakonisht mund të pengojnë zbatimin dhe zhvillim e zgjidhjeve të qëndrueshme për problemin e trajtuar.

Thelbësore për metodën EASW është dialogu midis aktorëve të ndryshëm shoqëror, i cili ofron një mundësi për të shkëmbyer njohuri dhe përvoja me qëllimin përfundimtar të ndërtimit të vetëdijes mbi pengesat ekzistuese dhe zgjidhjeve të mundshme për çështjen e trajtuar.

3.5.2. Si funksionon ajo ?

Drejtimi i një EASW përfshin dy ditë e gjysmë punë duke ndjekur një program të saktë (megjithëse fleksibël) (Aneksi 3 – Tabela e historisë EASW), gjatë të cilës pjesëmarrësit që u përkasin kategorive të ndryshme shoqërore që do të përfshihen në grupe interaktive dhe takime pune plenare. Metoda bazohet në dy aktivitete kryesore:

- Bërja e vizionit, cila korrespondon me ditën e parë të seminarit, që synon përpunimin e vizionit të përbashkët të pjesëmarrësve për të ardhmen e mundshme të qytetit/zonës/rajonit të tyre.
- Gjenerimi i ideve, i cili korrespondon me ditën e dytë të seminarit, ku pjesëmarrësve u kërkohet të diskutojnë dhe mundësisht të përcaktojnë se çfarë duhet bërë, si dhe nga kush për të arritur të ardhmen që shpresohet në vizionin e përbashkët.

- ***Dita 1: Sesioni i punës në grupe me role - Bërja e vizionit***

Dita e parë e workshop-it është e orientuar përmes **përpunimit të një vizioni të përbashkët për të ardhmen**, që për qëllimet e INCIRCLE, do të ketë të bëjë me zhvillimin e një destinacioni turistik më të qëndrueshëm dhe qarkullues.

Takimi do të fillojë me një sesion të shkurtër prezantimi, ku moderatori do të shpjegojë qëllimet e seminarit, rregullat themelore, temat kryesore të seminarit së bashku me rezultatin përfundimtar për pjesëmarrësit. Partnerët e projektit që u përkasin autoriteteve lokale/rajonale/kombëtare, do të japin një hyrje të shkurtër në lidhje me gjendjen aktuale të artit të turizmit të qëndrueshëm dhe qarkullues në territorin ku zhvillohet seminari. E gjithë pjesa hyrëse duhet të zgjasë maksimumi 60 minuta (në mënyrë ideale pjesëmarrësit duhet të marrin informacione themelore pas seminarit).

Imazhi9. INRICLE palët kryesore të interesit dhe grupet e roleve të EASW
Burimi: Projekti INCIRCLE

Secili grupi do të përbëhet nga 6 -8 pjesëmarrës, duke e çuar numrin e përgjithshëm të pjesëmarrësve në workshop-in e skenarit midis 24-32 pjesëmarrës.

Aktiviteti i krijimit të vizionit parashikon 4 faza kryesore, gjatë të cilave secili grup do të duhet të:

1. Imagjinojë destinacionin e tyre në vitin 2030 (dmth vitin aktual-10 vjet) dhe përpunojë një skenar të lidhur pozitivisht dhe negativisht.
2. Rindërtojë për çdo vizion të formuluar historinë e qytetit/zonës/rajonit nga viti 2030 deri më sot ("reklamim"), duke ndihmuar kështu pjesëmarrësit të kuptojnë pasojat e mundshme të ardhshme të veprimeve/ndryshimeve të ndërmarra sot. Mos harroni se diskutimi duhet të përqëndrohet gjithmonë në temat e seminarit!
3. Zhvillojë një vizion të përbashkët për secilin grup.
4. Përmirësojë vizionin e përbashkët, duke e krahasuar me skenaret e tjerë të zhvilluar.

Mjete të ndryshme mund të përdoren për të mbështetur procesin krijues të bërjes së vizionit, të tilla si teknika e investimit të dyfishtë, teknikat e stuhi mendimesh si reklamimi, detyra specifike për të vizualizuar vizionin e tyre (psh duke bërë vizatime) dhe krijimi i një slogani tërheqës për prezantimin plenar të vizionit të tyre.

Rezultati i parë nga puna në grup do të jetë prezantimi në vizionin e përbashkët të secilit grup në sesionin plenar të mëngjesit, i cili mund të ndryshojë në një farë mënyre nga njëri-tjetri. Pas diskutimit në sesionin plenar, secili grup kthehet sërish në punën për vizionin e formuluar në mënyrë për ta përmirësuar atë duke e krahasuar me një kombinim të dy prej katër skenareve/vizioneve të zhvilluara nga grupe të ndryshme. Ky vizion i përmirësuar paraqitet më pas në sesionin plenar në fund të ditës.

Pasi të paraqiten katër vizionet e përmirësuara në fund të sesionit plenar dhe hartohet një listë që mbledh të gjithë elementet që kanë të përbashkët katër vizionet e grupeve të palëve të interesit (psh vizioni i përbashkët i së ardhmes), duke përfaqësuar vizionin e përbashkët për një turizëm më të qëndrueshëm dhe qarkullues në destinacion, si dhe pikënisjen për seancat e punës së ditës së dytë.

Pjesëmarrësit marrin raportin e vizioneve të përbashkëta që dalin në mënyrë që të përgatiten për pjesën e dytë të seminarit që normalisht zhvillohet një muaj më pas.

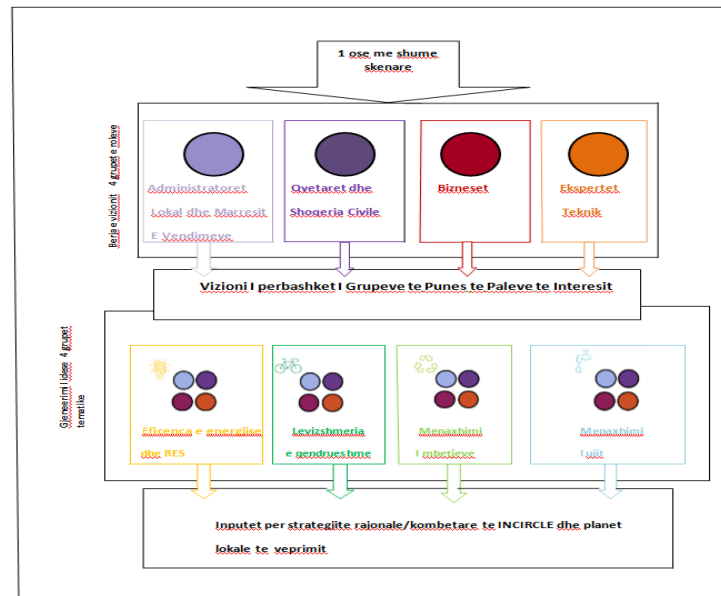
▪ ***Dita 2: Sesioni I punës në grupe tematike-Gjenerimi i idesë***

Pjesa e dytë e skenarit të workshop-it është e orientuar drejt **gjenerimit të ideve se si vazhdon vizioni i përbashkët** në një turizëm më të qëndrueshëm dhe qarkullues në destinacion **mund të jetë i realizueshëm**.

Procesi i gjenerimit të ideve zhvillohet në të ashtuquajturën **grupet e temave**, të cilët ndryshe nga grupet homogjene të roleve të aktorëve (të cilët janë pak a shumë të njëjtë, pavarësisht nga tema e seminarit), ndryshojnë në varësi të temës së seminarit.

Image 10. INCIRCLE EASW structure

Source: INCIRCLE project

Në mënyrë ideale, pjesëmarrësit alokohen në grupin e temave që përputhen më mirë me fushën e tyre të ekspertizës dhe në grupe heterogjene në mënyrë që në secilën temë/tema të ketë të paktën një përfaqësues nga secili rol i palës së interesit (institucionet, qytetarët, biznesi, ekspertët). Për qëllimet e INCIRCLE, grupet e temave janë përcaktuar tashmë dhe korrespondojnë me 4 shtyllat e projektit:

Imazhi11. Shtyllat kryesore të INCIRCLE dhe grupet e temave të EASW

Burimi: Projekti INCIRCLE

Para se të ndahen pjesëmarrësit përsëri në 4 grupe pune, moderatori duhet të paraqesë shkurtimisht elementet kryesore të "vizionit të përbashkët, duke inkurajur pjesëmarrësit të përdorin vizionin si një pikë

fillestare për diskutimin e tyre. Dokumenti i përpunuar në fund të ditës së parë të seminarit duhet tu dorëzohet pjesëmarrësve dhe detajet e përbërjes së grupeve dhe duhet të jepen udhëzimet për punën në grup.

Detyra kryesore për grupet e temave është të identifikojnë mjetet për të bërë sektorin e turizmit më të qëndrueshëm dhe qarkullues, duke ju përgjigjur pyetjes “Si të përmbushim sfidat për një destinacion të qëndrueshëm turistik në 2030?”. Grupet tematike diskutojnë veprimet dhe masat që do të shndërrohen në realitet në vizionin e tyre të përbashkët.

Zakonisht përdoret e ashtuquajtura “teknik e fërkimit të dëborës”: Secili pjesëmarrës ka 10-15 minuta kohë për të punuar në heshtje dhe për të shkruar idetë e tij më të mira se si të arrijnë vizionin e tyre në lidhje me temën e caktuar për grupin e tyre të temës. Kështu, përpunohet një ide për një kartë të vogël. Zakonisht, ky aktivitet duhet të rezultojë në 5/10 ide për person. Sapo të mbarojë aktiviteti i kartolinave, të gjithë idetë ndahen dhe diskutohen.

Lista e shkurtër e ideve kryhet duke përdorur metodën e 5 pikave për ti dhënë përparësi dhe për të zgjedhur idetë që mendohen të jenë të vlefshme. Metoda me 5 pika lejon secilin pjesëmarrës të votojë lirshëm idetë që dalin nga puna në grup, të 5 pikat mund ti caktohen një ideje që konsiderohet shumë e vlefshme ose pikat mund të shpërndahen midis ideve të ndryshme. Priorizimi i ideve rezulton në një listë të shkurtër të “top 5 ideve” të prodhuara nga grupi i temave. Në këtë pikë, këta të fundit duhet të përgatiten për një prezantim të gjallë të listës së tyre “top 5 ide”. Me mjete vizuale si postera, tekst, vizatime, slogane tërheqëse, etj.

Pas 4 prezantimeve nga grupi i temave, 5 idetë e përgjithshme “më të mira” identifikohen duke përdorur një procedurë votimi, e cila mund të bazohet gjithashtu në metodën e 5 pikave.

Në sesionin plenar të pasdites, konkluzionet dhe 5 idetë kryesore paraqiten për vlerësim paraprak. Diskutimi i përmbjlljes pastaj përqëndrohet në “idetë fituese” meritat e tyre, realizueshmërinë e tyre dhe si, kur dhe nga kush duhet të zbatohen këto zgjidhje.

Në përfundim të seminarit, konkluzionet e sesionit plenar përfundimtar do të përpunohen dhe do t’u paraqiten pjesëmarrësve nga partneri përgjegjës.

3.5.3. Këshilla dhe sugjerime kryesore

- **Bëni të qartë si kristali që nga fillimi objektivat për të gjithë pjesëmarrësit.**
- **Filloni të angazhoni pjesëmarrësit shumë më parë, duke stimuluar interesin dhe kureshtjen e tyre.** Përfshirja e hershme e një game të gjerë aktorësh social kontribuon në cilësinë e vendimmarrjes. Një përfshirje e kufizuar ose e ngushtë e aktorëve social shpesh çon në një ngushtim të fushës brenda së cilës mund të gjenden zgjidhje.
- **Lëri palët e interesuara të marrin pronësinë e procesit në mënyrë që ata të vazhdojnë të përditësojnë informacionin dhe të praktikojnë zbatimin gjatë gjithë projektit.**
- **Përditësoni rregullisht palët e interesuara.** Planifikoni të keni një takim të shpejtë një orë me më shumë frekuencë, si çdo muaj për të përditësuar palët e interesuara për arritjet. Në internet është relativisht e lehtë, duhet energji për të krijuar grupet e punës së palëve të interesit por më pak për ta mbajtur atë në punë.

- **Mos harroni se ajo që vlen më shumë është ndërtimi i marrëdhënieve midis palëve të interesuara dhe projektit INCIRCLE.** Marrëdhëniet janë baza për suksesin e ndryshimit dhe veçanërisht një ndryshim sistematik i mendësisë siç është ai i kalimit në parimet e ekonomisë qarkulluese. Pra, sapo të krijoni një SWG, ushqejeni atë si një bimë. Në periudhën afatmesme dhe afatgjatë do të merrni fruta dhe perime të bukura.
- **Lejojini të gjithë të thonë diçka.**
Lehtësoni takimet në mënyrë që njerëzit e qetë të kenë kohë të barabartë në qendër të vëmendjes si ata që kanë prirjen të dominojnë diskutimet.
- **Kërkojuni pjesëmarrësve të jenë krijues dhe të guximshëm kur ata po projektojnë të ardhmen që duan.**
Shkëputja nga realiteti është thelbësore që pjesëmarrësit të jenë në gjendje të gjenerojnë vizione që janë me të vërtetë vizionare: pa shkëputje të majftueshme nga ajo që konsiderohet e realizueshme ose e pamundur sot, ne zvogëlojmë domenin brenda të cilit mund të kërkojnë zgjidhje të mundshme për një problem të veçantë. Kërkoni pjesëmarrësve të mendojnë “jashtë kutisë”!
- **Planifikoni në detaje aktivitetet e seminarit , ngjituni pas programit dhe sigurohuni që të përdorni mjete mbështetëse të mira.**
- **Organizoni një takim hyrës të shkurtër dhe efektiv me pjesëmarrësit për të siguruar angazhimin e tyre në projektin INCIRCLE dhe grupeve të tij palëve të interesit.**
Rekomandohet një takim hyrës për të njohur pjesëmarrësit me projektin INCIRCLE dhe detyrat e SWG. Gjatë takimit do të sigurohen informacione shtesë mbi seminarët e ardhshme (temat që do të trajtohen, programi, konteksti, objektivat, rregullat themelore dhe rezultatet përfundimtare që do të arrihen).
- **Shmangni gjykimin kritik brenda grupit dhe bëni pjesëmarrësit të pranojnë idetë e njerëzve të tjerë dhe të punojnë në to.**
Kur dikush thotë “Po, por”, kthejeni pohimin e tij në “Po, dhe”, duke siguruar hapësirë shtesë për pranim dhe një diskutim të hapur.
- **Provë nga seminari në distancë.** Organizimi i seminarëve në distancë kërkon një strukturë të mirë strukturuar nga organizatorët dhe moderatorët pasi koha në internet duhet të përdoret në mënyrë shumë efikase. Është gjithnjë mirë të kesh një takim paraprak online me të gjithë pjesëmarrësit për të kontrolluar funksionimin e dhomës audio dhe video ose dhomën e ndarjes dhe në të njëjtën kohë, të rritësh grupin dhe të ndërtosh besimin në aktivitetet përmes lajmërimit, thyersve të akullit dhe kontrollit.

4. Materialet shtesë

- Manualët e Seminarit për Ndërtimin e Kapaciteteve INCIRCLE
<https://drive.google.com/file/d/12m8PSxQTm2uBhLFYxTwfJwUjMrHANb35/view?usp=sharing>
- Dosja EASW me të gjitha mjetet në 11 gjuhë të zhvilluara nga ECDGXIII. Dokumentet, posaçërisht skedarët e fjalëve duhet të hapën me Open Office ose me dokumentet e Google pasi versioni i Windows është shumë i vjetër
<https://drive.google.com/drive/folders/1-vr8NMKhAgHYG6Uxu7m2TI5eyUVkHmsM>

- Modeli POP-Rezultatet dhe Procesi i Qëllimit. Një mjet i shkëlqyeshëm dhe i thjeshtë për të planifikuar proceset dhe për të arritur rezultate
<http://stproject.org/wp-content/uploads/2014/11/the-fabulous-pop-model.pdf>
- Arti i Lehtësimit. Një udhëzues i gjerë për lehtësimin e takimeve të suksesshme, ky artikull është i mbushur me mjete të shkëlqyera, këshilla dhe praktikë më të mira.
<http://stproject.org/resources/tools-for-transformation/facilitation/page/2/>
- Manuali i Kampit të Inovacionit. Një manual praktik i përdorur për të mbështetur Strategjitë e Specializimit Smart dhe për të kryer procese të politikave pjesëmarrëse me ndikim të lartë që përfshijnë palë të interesuara të spiraleve të katërfishta.
<https://goo.gl/mA8RGm>
- Linku për pjesën e hapur të librarisë së metodave të Shoqatës Ndërkombëtare të Lehtësuesve (50 nga 500 metodat mund të arrihen nga jo anëtarët)
<https://www.sessionlab.com/library/iafmethods>
- Kaner, Sam. Udhëzuesi i Facilitatorit për vendimmarrjen me pjesëmarrje. San Francisco: Jossey-Bass, 2007
<http://www.storypikes.com/workshops/PDFs/Facilitators%20Guide%20to%20Participation%20by%20Sam%20Kaner%20with%20Lenny%20Lind-Catherine%20Toldi-Sarah%20Fisk%20and%20Duane%20Berger-2007.pdf>
- Website- I strukturave të lira:
<http://www.liberatingstructures.com/ls/>

Grupet e punës të EASW

- Bërësit e politikave dhe institucionet
<https://docs.google.com/document/d/1VKGiWzgiFN7DiQW8PiliFLivRtaCRW24yBYcHc7oEjU/edit?usp=sharing>
- Akademia-Ekspertët teknikë
https://docs.google.com/document/d/1uTKyvNpdImu0BVwaWdn7zKMfWf-IS1hXHlp4_WwYBy8/edit?usp=sharing
- Biznesi - Ndërmarrjet
https://docs.google.com/document/d/1gPa9WMEluc8gPm5J-3jcHBeGsj9eBL8HZvVbPC_FN4E/edit?usp=sharing
- Qytetarët - Shoqëria Civile
https://docs.google.com/document/d/1qIt3w_92vh2WJwJdrmvJU0L7jiwMcjXynxq6kn519k/edit?usp=sharing

Çështjet e EASW

- Lëvizja

<https://docs.google.com/document/d/1AUwHsXgOgHTYdnLZqaJQ4prio4um8KVUHMV-9rxdKU/edit?usp=sharing>

- Efikasiteti i Energjisë
<https://docs.google.com/document/d/1DdmZ8QGJkU--HTfQwTMsU7wxYDgfZIGHc0PLLOIUU9k/edit?usp=sharing>
- Menaxhimi i ujit
<https://docs.google.com/document/d/1hUQtJT0pU5ZgsAxeqTQy2YB8KO2Cv41aibxq2BkFZuc/edit?usp=sharing>
- Menaxhimi i mbetjeve
<https://docs.google.com/document/d/1VAnABJAaVC86ZvTSf7wKKcBoR5k5ctD6gyeW65akdiQ/edit?usp=sharing>

5. Anekset

- Aneksi 1 –Modelet e grupeve të punës të palëve të interest INCIRCLE
- Aneksi 2 –Manual Video Facilitato
- Aneksi 3–Tabela e historive të EASW

Planifikimi I Grupit të Punës I Palëve të Interesit në Shqipëri.

Angazhimi I palëve të interesuara

Periudha: nga 14 Korrik deri në 31 Gusht 2020

Data	Emri I organizat	Personi I kontak	Mënyrat	Interesi në projekt

Organizimi i takimit prezantues INCIRCLE

Periudha: nga 1 Shator deri më 11 Shtator 2020

Data e planifikuar :

Përsoni përgjegjës:

Aktivitetet në zhvillim-lista e kontrollit

A1: Përsoneli i brëndshëm i trajnuar për metodat e kërkuara të pjesëmarrjes	☐
A2: Moderator i brëndshëm dhe grupi mbështetës i identifikuar ose ndihmesi I jashtëm I përfshirë	☐
A3: Ftesa dërguar palëve të interesuara	☐
A4: Detajet e organizimit (skica,mjetet, skedarët e punës, prezantimet, materiale të zhvilluara dhe te ndara me Partnerin udhëheqës	☐
A5: Konkluzioni i takimit dërguar palëve të interesuara	☐
A6: Rezultatet e takimit dërguar partnerit udhëheqës	☐

Organizimi I takimit të vizioneve të INCIRCLE

Periudha: nga 21 Shtator deri më 9 Tetor 2020

Data e planifikuar :

Përsoni përgjegjës :

Aktivitetet në zhvillim-Lista e kontrollit

A1: Përsoneli i brëndshëm i trajnuar për metodat e kërkuara të pjesëmarrjes	☐
A3: Ftesa dërguar palëve të interesuara	☐

A4: Detajet e organizimit (skica,mjetet,skedarët e punës, prezantimet, materiali)të zhvilluara dhe të ndara me Partnerin udhëheqës	☐
A5: Konkluzioni I takimit dërguar palëve të interesuara	☐
A6: Rezultatet e takimit dërguar partnerit udhëheqës	☐
Organizimi I takimit të ideve INCIRCLE Periudha: nga 19 Tetor deri më 6 Nëntor 2020 Data e planifikuar : Përsioni përgjegjës : Aktivitetet në zhvillim-Lista e kontrollit	
A1: PërsoneI I brëndshëm I trajnuar për metodat e kërkuaa të pjesëmarrjes	☐
A3: Ftesa dërguar palëve të interesuara	☐
A4: Detajet e organizimit (skica,mjetet,skedarët e punës, prezantimet, materiale të zhvilluara dhe te ndara me Partnerin udhëheqës	☐
A5: Konkluzioni I takimit dërguar palëve të interesuara	☐
A6: Rezultatet e takimit dërguar partnerit udhëheqës	☐

Grupet e Punës te Palëve të Interesuara INCIRCLE Takimi prezantues Rezultatet

Partneri përgjegjës:

Përsoni i kontaktit:

Data:

Vëndndodhja:

Lista e pjesëmarrësve.

Emri	Mbiemri	Organizata	E-mail	Spektori i aktivitetit

Stuhia e mendimeve në turizmin e qëndrueshëm dhe qarkullues

Pengesat dhe sfidat kryesore

Pengesa/sfida e identifikuar	Përgjëgjësite	Veprimet e kërkuara	Përparësia e ndërhyrjes*

*Përgjigjet e mundshme variojnë nga 1 (e ulta) në 5 (e larta)

Mundësite kryesore

Mundësia e identifikuar	Përgjegjësitë	Veprimet e kërkuara	Përparësia e ndërhyrjes*

* Përgjigjet e mundshme variojnë nga 1 (e ulta) ne 5 (e larta)

Reagimi në zbatimin e Grupit të Punës të Palës së Interesuar

Problemet e hasura dhe zgjidhjet e gjetura

max 1000 karaktere

Reagimi në mjetet e përdorura (*survejet, postimet, etj*)

max 750 karaktere

Sugjerimet dhe nënkuptimet e fituara (*çfarë mund të kishit bërë ndryshe*)

max 1000 karaktere

Grupet e Punës të Paleve të Interesuara INCIRCLE Takimi I Vizionit Rezultatet

Partneri përgjegjës:

Përsoni i kontaktit:

Data:

Vëndndodhja:

Lista e pjesëmarrësve

Emri	Mbiemri	Organizata	E-mail	Spektori I aktivitetit

Thellimi në planifikim e turizmit të qëndrueshem dhe qarkullues

Zhvillimi I vizioneve të përbashkëta

<i>Vizionet e përbashkëta në :</i> [vendos tematikën]	• •
<i>Vizionet e përbashkëta në:</i> [vendos tematikën]	•
<i>Vizionet e përbashkëta në:</i> [vendos tematikën]	•
<i>Vizionet e përbashkëta në:</i> [vendos tematikën]	•

Objektivat kryesore të vendosura dhe të pranuara

<i>Objektivat në:</i> [vendos tematikën]	• •
<i>Objektivat në:</i> [vendos tematikën]	•
<i>Objektivat në;</i> [vendos tematikën]	•
<i>Objektivat në ;</i> [vendos tematikën]	•

Reagimi mbi zbatimin e Grupit të Punës të Palës së Interesuar

Problemet e hasura dhe zgjidhjet e gjetura

max 1000 karaktere

Reagimi në mjetet e përdorura (survejet, postimet, etj)

max 750 karaktere

Sugjerimet dhe nënkuptimet e fituara (çfarë mund të kishit bërë ndryshe)

max 1000 karaktere

Grupet e Punës të Palëve të Interesuara INCIRCLE Takimi I Idetë Përfitimet

Partneri përgjegjës:
Përsoni kontaktit:
Data:
Vëndndodhja:

Lista e pjesëmarrësve

Emri	Mbiemri	Organizata	E-mail	Spektori I aktivitetit

Thellimi në planifikimin e turizmit të qëndrueshëm dhe qarkullues

Ideimi i ideve të përbashkëta

<i>Idetë e përbashkëta në :</i> [vëndos tematikën]	• •
<i>Idetë e përbashkëta në:</i> [vëndos tematikën]	•
<i>Idetë e përbashkëta në :</i> [vëndos tematikën]	•
<i>Idetë e përbashkëta në :</i> [vëndos tematikën]	•

Prioritizimi i ideve

Idetë më të mira të përzgjedhura	Përgjegjësitë	Veprimet e kërkuara	Përparësia e ndërhyrjes*

---

*Përgjigjet e mundshme variojnë nga 1 (e ulta) ne 5 (e larta)

Reagimi mbi implementimin e Grupit të Punës të Palës së Interesuar

Problemet e hasura dhe zgjidhjet e gjetura

max1000 karaktere

Reagimi në mjetet e përdorura (*survejimet, postimet, etj*)

max 750 karaktere

Sugjerimet dhe nënkutpimet e fituara *çfarë mund të kishit bërë ndryshe*

max 1000 karaktere

VideoFacilitator

Duke ndryshuar boten permes bashke-krijimit

Manual VideoFacilitator

Partner Sherbimi per
Europen, Lindjen e Mesme dhe Afriken

Manual krijuar nga Partneri Sherbimit FUTOUR © 2020 (v.2.3)

Per me shume informacion dhe mbeshtetje teknike kontakto ne www.futour.it dhe info@futour.it

Tabela e permbajtjes

Cfare eshte e nevojshme per te mare pjese ne nje takim virtual moderues me VideoFacilitator?	3
Kontrolli I komponenteve dhe kerkesat minimum te sistemit	3
Si te aktivizojme mikrofonin dhe webcam ne nje MAC	3
Si te aktivizojme lejimin e audio dhe video ne FireFox?	4
Si te marrim pjese	4
Nderfaqja dhe funksionalitet ne dispozicion	5
Control panel	5
Aktivizimi dhe caktivizimi i mikrofonit dhe webcamera	5
Mesazhet dhe biseda	6
Shperndarja e ekranit	6
Shperndarja e ekranit me prezantim live te prezantuesit	7
Menuja ne anen e majte	7
Dhoma Aktive	7
Grupet e punes	8
Levizja ne nje grup pune	8
Hapja e nje dokumenti pune te grupit	8
Si te pyes per ndihme nga grupi i punes	8
"Facilitator Controls" ne cepin e majte	9
Keshilla te pergjithshme per te bere qef dhe per te mesuar	11
Si te organizojme nje takim virtual moderues	11

Cfare eshte e nevojshme te maresh pjese ne nje takim moderues virtual me VideoFacilitator ?

Mireserdhet ne takimin tuaj online me VideoFacilitator !

Ky manual i shkurter do te iu siguroje ju informacionin esencial teknik per te marre njohuri per platformen ne menyre qe ju te merni me se shumti nga ajo.Me programin VideoFacilitator deri ne 90 veta mund te punojne sebashku dhe pjesemarresit gjithashtu kane mundesine te levizin lirshem nga dhoma plenare ne nengrupe paralele sikur ato te ishin duke punuar sebashku ne jeten reale !

Eshte e rekomandueshme te lidhesh nga nje dhome e heshtur pa ze ne sfond dhe te perdoresh kufjet per te degjuar te gjithë pjesemarresit e tjere.Perpara se te nisesht takimin online eshte e rendesishme per te kontrolluar nje grup apsektesh teknike.

Kontrolli i komponenteve dhe kerkesat minimum te sistemit

Paisjet e meposhtme jane te rendesishme :

- Sistemi operativ : Windows ose Mac (Te lutem kontrollo sistemin operativ).
- VideoFacilitator punon **vetem** me shfletuesit e meposhtem: Chrome,Opera,Brave dhe shfletues te tjere Chromium.
- Akses Interneti (e preferueshme broadband).Performance optimale me shpejtesi ngarkimi 4Mbps dhe shpejtesi shkarkimi 4Mbps.
- Eshte e nevojshme te futesh nga nje PC: **nuk ka akses** ne hapesiren e punes te VideoFacilitator nese ju perdorni paisje telefon,smartphones ose tableta.
- Shfletuesi juaj eshte e nevojshme te kete akses per te aktivizuar mikrofonin dhe kameren (shiko shpjegimet ne seksionin e meposhtem *Si te aktivizoj mikrofonin dhe kameren*)
- Shumica e kompjuterave kane nje mikrofon te integruar dhe altoparlante ne PC tuaj ose kufje USB por cilesia e zerit eshte me e mire nese ju perdorni kufjet tuaja me nje mikrofon.

Si te aktivizoj mikrofonin dhe kameren ne nje MAC

- Hap"System and Privacy"
- Hap dritaren "Security and Privacy"
- Rreshqit poshte dhe kliko "Camera"
- Lejo akses ne shfletuesit e internetit
- Ruaj cilesimet
- Shenim: komandat per cilesimet e mikrofonit jane te njejtat

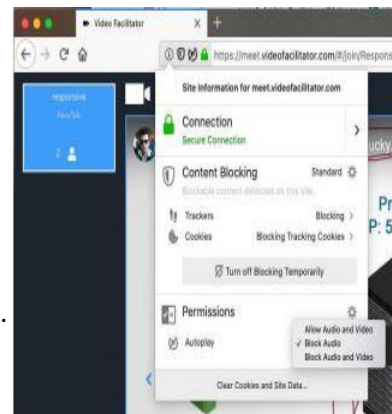

Si te aktivizoj lejet audio dhe video ne FireFox ?

Ne rekomanduar perdorimin e Chrome per eksperiencen me te mire me VideoFacilitator meqe FireFox mund te rezultoj ne problemet e lidhjes dhe qendrueshmerise.

Sidoqe nese ju keni nevojte te perdorni FireFox keto jane hapat per tu ndjekur:

- Nga shfletuesi FireFox perzgjedh lidhjen URL te videokonferences.
- Perzgjedh butonin e videos ngjitur me linkun/URL
- Aktivizo aksesin per video dhe audio
- Kliko ne butonin e videos ne dritaren e videos.

Si te marr pjese

Per tu lidhur ne takimin virtual perdor linkun e meposhtem :

<https://meet.videofacilitator.com> .

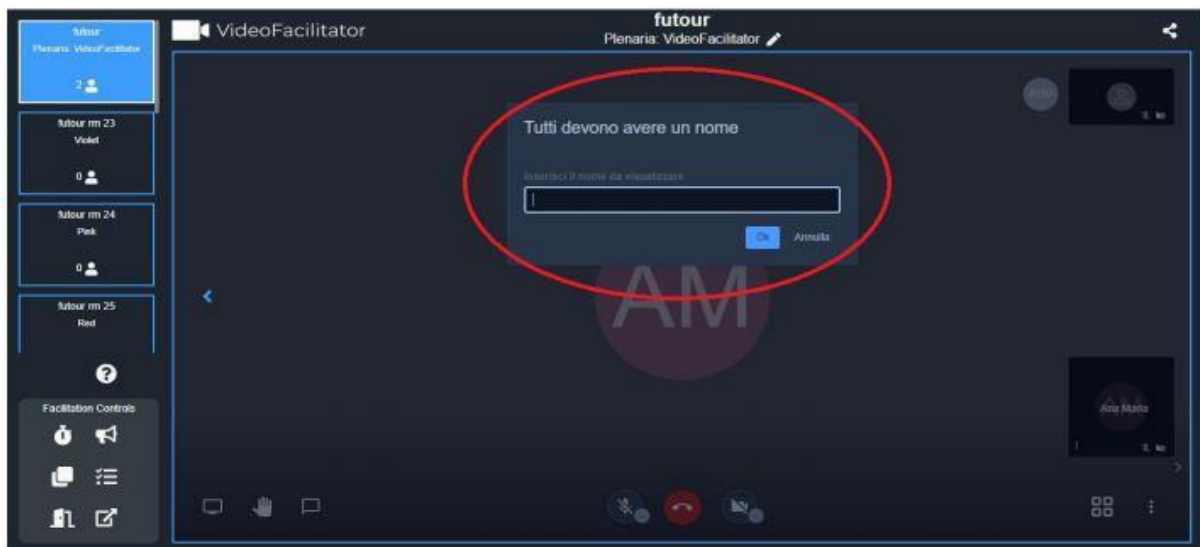
Ne faqen e pare vendos **emrin e Dhomes** ku takimi po zhvillohet si dhe **emrin dhe mbiemrin** tuaj keshtu qe ju mund te identifikoheni nga te gjithe pjesemarresit. *Emri i Dhomes* do te iu dergohet juve nga Organizatori i takimit.

Eshte e rekomandueshme per tu lidhur 10 minuta perpara fillimit te takimit keshtu qe platforma mund te perdoret nga te gjithe pjesemarresit perpara dhe pas takimit.

Nderfaqja dhe funksionalitetet ne dispozicion

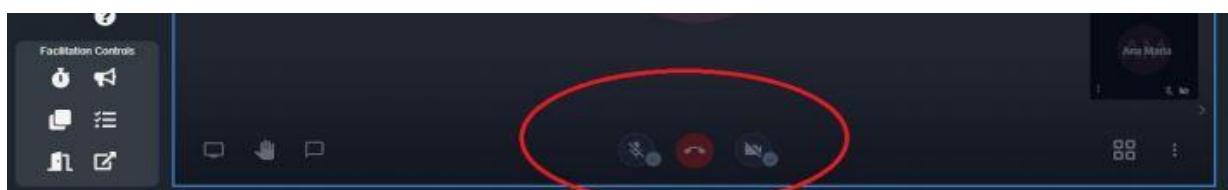
Kur ju lidheni ne sesion per here te pare ju keni nevojte te futni emrin tuaj ne dritaren e re; duke klikuar “OK” ju menjehere do te merni lejen per te marre pjese ne takim.

Control Panel

Aktivizimi dhe caktivizimi i mikrofoni dhe kameres

Ne sesion dhe ne te gjitha dhomat e punes ju do te gjeni komandat per te aktivizuar de caktivizuar mikrofoni dhe kameren ne fund te ekranit kryesor.

Eshte e rekomandueshme **te fikesh telefonin gjate takimit dhe ta ndezesh ate vetem kur je deshironi te flisni**. Ne cdo rast eshte e rekomandueshme te fiket gjithnje mikrofoni dhe te mbahet shufra e hapësirës e terhequr per te folur dhe per te fikur mikrofoni serish. Gjithashtu, zilet e telefonave dhe pajset e tjera duhet te fiken ne menyre qe te shmanget zhurma e interferences gjate takimit virtual.

Mesazhet dhe biseda

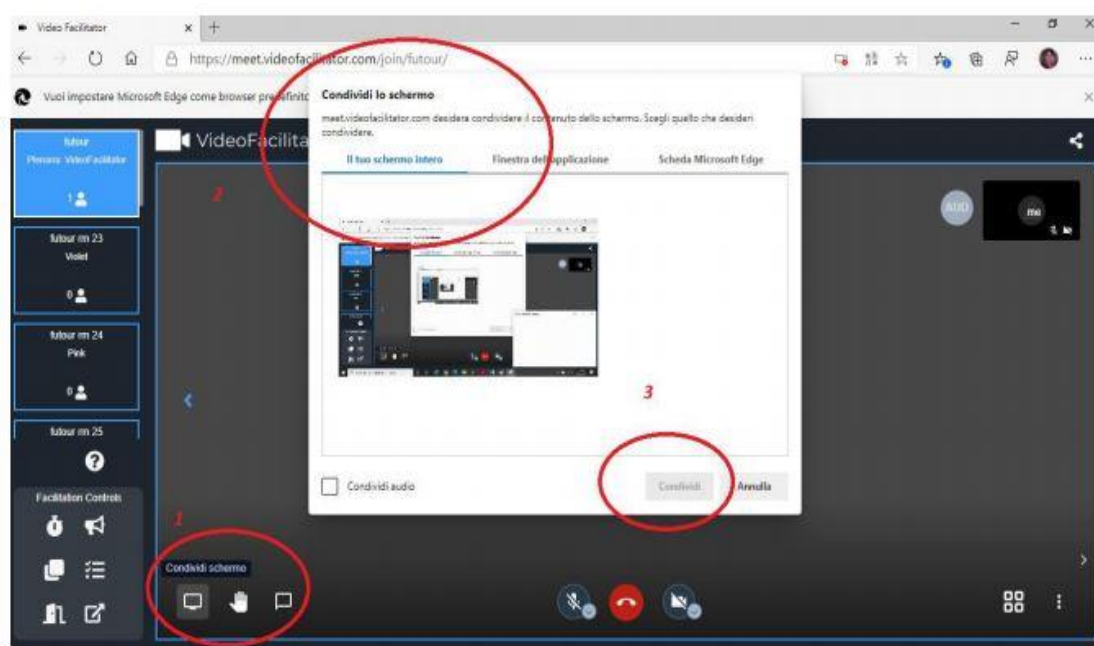
Ne sesion dhe ne te gjitha dhomat e punes **eshte e mundur te shkruash mesazhe** grupit ose nje pjesemarrresi te vetem. Per ta bere kete perzgjedh **flusken e bisedes** ne fund te ekranit.

Shperndarja e ekranit

Eshte e mundur te shperndaje ekranin e vet dikush per te treguar dicka pjesemarrresve te tjere keshtu qe ata mund te shikojne te gjitha cfare moderatori ose nje nga pjesemarrresit po ilustron ne kohe reale. Per ta bere kete perzgjedh komandat ne rendin e meposhtem :

1. Perzgjedh "shpernda ekranin tend" ne cepin e majte ne fund te ekranit tuaj (shiko numrin 1 ne figuren me poshte).
2. Ne dritaren e re te emertuar "Shpernda ekranin tend" perzgjedh "Ekran i juaj i plote" (shiko numrin 2 ne figuren me poshte)
3. Perzgjedh "Shpernda" ne fund te se njejtës dritare (shiko numrin 3 ne figuren me poshte)

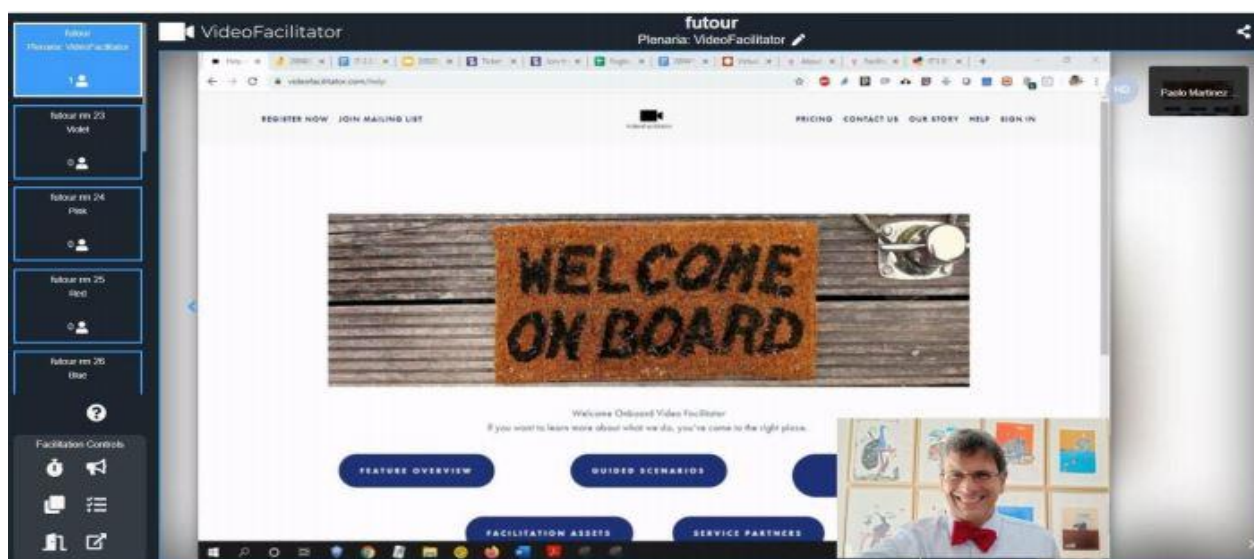

Shperndarja e ekranit me prezantimin live te prezantuesit

Ndersa ekrani eshte shperndare per te bere prezantimin,folesi mund te vendose ta kete video te shfaqur ne nje kuti katrore ne pjese e djathte me te vogel te ekranit.Cdo kush do te jete ne gjendje qe njekohesisht te degjoje dhe te shikojte folesin ndersa ajo edhe ai flasin.

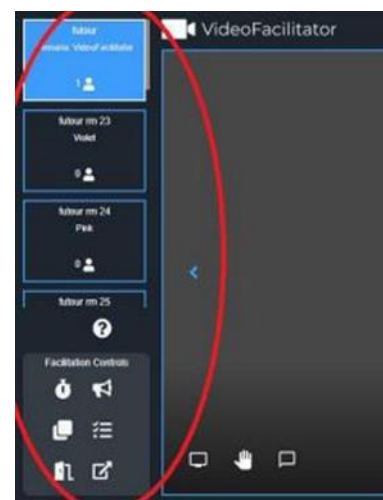
Per te aktivizuar kete funksion shtese,ndersa ekrani eshte shperndare me pjesemarresit,folesi mund te perzgjedhe butonin e kameras duke klikuar ne te (provoje!).

Menuja ne anen e majte

Dhoma aktive

Ne te majte te ekranit ju do te gjeni nje dritare te pare ne ngjyre blu te hapur qe prezanton dhomen e sesionit ne te cilen cdokush futet ne fillim te takimit.Cdo hapesire e punes ne te cilen ju jeni gjate takimit ju do te keni kete ngjyre blu.

Grupet e punes

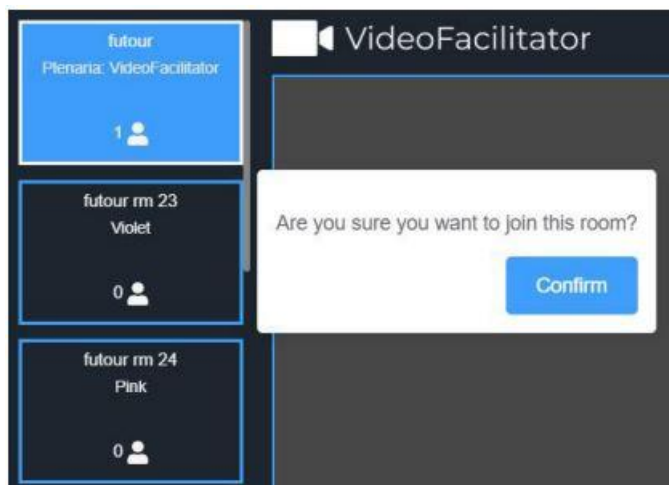
Poshte kutise se dhomes se sesionit ndodhen disa ``dhoma`` te cilat jane hapesirat virtuale ku pjesemarresit takohen ne grupet e punes.

Levizja ne grupin e punes

Kur sesionet e grupit te punes fillojne ju duhet te levizni nga dhoma e sesionit ne nje nga **dhomat** e tjera . Per ta bere kete ju duhet te poziciononi veten tuaj ne nje nga dhomat dhe klikimi me te majten me mausin tuaj; konfirmo zgjedhjen tuaj ne dritaren e re.

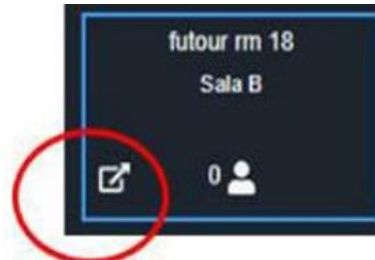
Per disa sekonda eshte kerkuar te aksesoje dhomen e re.

Nderkohe qe ju keni hyre brenda dhomes se re ju keni nevojte per te pritur per pjesemarresit e tjere per tu bashkuar perpara fillimit te aktivitetit.

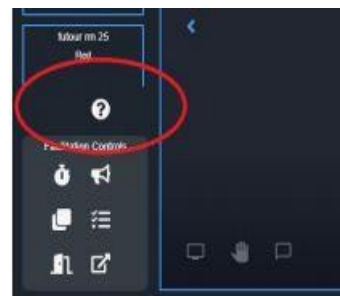
Hapja e nje dokumenti pune te grupit

Kur behet fjale per te punuar ne grupe (**nese kjo eshte planifikuar per sesionin e grupit dhe ne secilen dhome**) cdo pjesemarres ka mundesi **te hape nje skedar qe do te sherbeje si dokument i punes ne grup,duke u lidhur me nje link specifik** (linku per dokumentin e punes ne grup eshte pozicionuar ne cepin e anes se majte te dhomes tuaj virtuale).Ky skedar mund te identifikohet nga secili anetar i grupit dhe do te ruhet automatikisht).

Si te pyesesh per ndihme nga grupi jot i punes

Ne rast se ju duhet te pyesni nje informacion ose ndihme nga moderatori ku ju jeni ne hapesiren e punes ju mund te perzgjidhni **butonin e shenuar me nje pikepyetje**.Ajo eshte pikerisht rreth ``Kontrolleve te Moderimit``, ne cepin e majte ne fund.

`` Kontrollet e Moderatorit `` ne cepin e majte

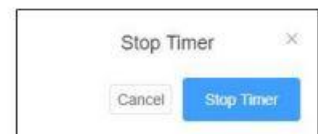
6 butonat ne kutine e ``Kontrollet e Moderatorit `` ne fund te cepit ne anen e majte **jane pjese e control panel dhe jane perdorur eksuzivisht nga moderatoret** te cilet organizojne takimin online. Prandaj vetem kush eshte pergjegjes per dizenjimin dhe menaxhimin e eventit mund te perdore keto butona.

Secili buton ka nje funksion specifik. Ne shkurtimisht pershkruajme cfare secili buton dhe ikone ju lejon ju te beje :

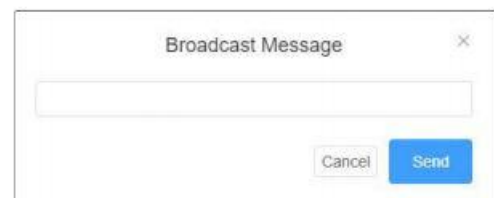
1. **Koha: ikona e ores** perdoret per te aktivizuar nje llogaritje per te iu kujtuar pjesemarresve sa gjate nje nderhyrje ose sesion mund te zgjase ne ore dhe minuta. Llogaritja mund te aktivizohet ne sesion dhe ne ndonje grup pune. Per te aktivizuar

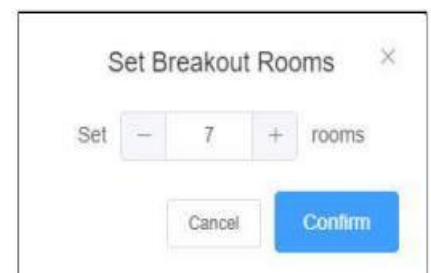
ate vetem perzgjedh dhe hap kutine dhe vendos kohen e deshiruar (Vendos Kohen). Kur ajo eshte aktive, nje llogaritje do te shfaqet ne krye te kornizes se dhomes dhe sekondat do te fillojne te kalojne. Per te caktivizuar ate nga sesioni ose nje hapesire pune bashko serish hapesiren specifike me llogaritjen, hap ikonën e ores dhe shtyp `` Ndalo Kohen ``.

2. **Altoparlanti** : ikona e altoparlantit lejon te prezantoni lajmerimet njekohesisht ne te gjitha dhomat dhe hapesirat e punes. Per shembull, ju duhet te kujtoni pjesemarresit qe `` nje sesion i ri eshte gati te filloje `` , ose `` vetem 3 minuta kane ngelur perpara rikthimit ne sesion ``. Per te transmetuar nje mesazh dhe per te bere nje lajmerim ju duhet te hapni ikonën e altoparlantit dhe nje dritare do te hapet komanda `` Mesazhi i Transmetuar `` dhe nje kuti ku te shkruhet lajmerimi qe ju deshironi te dergoni. Secili pjesemarres do te shikoje lajmerimin e njejte ne dritaren e tij VideoFacilitator dhe per kete arsye mund te veproje ne perputhje me rrethanat.

3. **Katroret e mbivendosur** : ikona me katroret e mbivendosur ju lejon te vendosni sa dhoma ndarese deshironi te krijoni ose fshini. Ju mund te krijoni te gjitha dhomat e punes qe deshironi. Por nese ju deshironi te fshini dhomat e krijuara, bej shume kujdes: ky eshte nje nga butonat qe nuk lejon te kthehesh mbrapa ne hapat e tu. Kerko me kujdes cilat dhoma deshironi te fshini, specifikisht nese disa dhoma jane ndertuar me linke te vecante dhe me rrjedhat e punes (shiko lidhjen e ikones me poshte).

4. **Lista** : ikona me listen lejon ndryshimin e dukjes se dhomes.Ju mund te vendosni cilat hapësira te punes te shfaqen ne kornizen e majte te VirtualFacilitator. Ndersa ju perzgjidhni ikonën e listes nje liste shfaqet me te gjitha dhomat qe jane krijuar dhe lejon per te vendosur cilat dhoma te aktivizohen ne faza te ndryshme te programit, bazuar ne ushtrimet qe deshironi te beni.Konfigurimi i dhomave aktive mund te behet gjithashtu gjate nje seminari.

Change Room Visibility	
☐ Room Name	Topic
☒ futour rm 2	No Topic
☒ futour rm 3	No Topic
☒ futour rm 4	No Topic
☐ futour rm 5	No Topic
☐ futour rm 6	No Topic

5. **Dera e hapur** : ikona me deren e hapur detyron te gjithë pjesemarresit te bashkohen serish ne dhomen e sesionit.Kur ju e aktivizoni ate pjesemarresit marrin dhe dergojne nje paralajmerim qe ne 30 sekonda ata do te jene automatikisht `` teletrasportuar`` ne dhomen e sesionit.Kjo komande duhet te perdoret vetem kur ju shikoni qe pjesemarresit jane vone ne respekt te programit dhe pas seshumti 2 lajmerimeve me altoparlant.

Join Room

Do you want to force all users back to room futour ?

Cancel

Confirm

6. **Kuadrati me shigjeten drejtuar lart**: ikona me kuadratin me shigjeten eshte i perdorur per te krijuar nje link shperndares i nje dokumenti te jashtem nga dhoma ne te cilen jane ju jeni aktualisht ne : prezantim, nje dokument,survejim,etj. Ju mund te krijoni nje link shperndares qe mund te

aktivizohet per secilen dhome aktive ne workshop ose klase.Duke aktivizuar ikonën me kuadratin dhe shigjeten hap nje dritare qe lejon ju te shtoni linkun.Perpara konfirmimit linku qe ju deshironi te shperndani nga dhoma qe jeni,ju gjithashtu mund te vendosni te hapni ate si nje dritare te re te jashtme ose brenda dritares te shfletuesit tuaj.Ne sugjerojme zgjedhjen e nje faqeje te re por provojini te dyja.

Create shared link

Enter shared link url

Open as

new window

new tab

Cancel

Confirm

Keshilla te pergjithshme per te bere qef dhe meso

- Ji i duruar me teknologjine ! Me disa ushtrime dhe praktika ju mund te beni gjera te mrekullueshme.
- Lidhja nga puna juaj mund te mos jete ekselente; ne kete rast eshte e rekomandueshme te fiket kamera.
- Nese provoni te logoheni serish duke ringarkuar faqen e shfletuesit.
- Ndiq keshillat dhe sugjerimet e moderatoreve ne respekt me kohen dhe detyrat.
- Te punuarit online kerkon te jesh sintetik dhe kapacitetin te degjosh aktivisht.
Ji konciz kur flet dhe degjon me vemendje cfare te tjeret jane duke thene.
- **Bej qef dhe kontribuo me idete tuaja !**

Si te organizosh nje takim virtual moderues

Nese ju duhet te riprojektini takimin tuaj balle per balle ne nje dixhital ne jemi ketu per te ju ndihmuar juve !

[FUTOUR](#) eshte **partneret e sherbimit** te platformes [VideoFacilitator](#) per Europen, Lindjen e Mesme dhe Afriken. Ne kemi mbi 20 vite eksperience ne moderim dhe [IAF Certified Professional Facilitator \(CPF\)™](#).

Ne mund te forcojme mundesine tuaj per te moderuar takimet virtuale duke mesuar si te performoni ato ne nje menyre efektive dhe te shpejte. Rezervo nje demo free per te mesuar funksionalitetet teknike te **VideoFacilitator** dhe merr ndihmen tone ne trajnim , organizim dhe moderimin e takimeve dhe seminare tuaja te ardhshme te grupit online :

- Organizo nje trajnim te bere sipas nevojës si te jesh efektiv ne planifikim, projektim dhe moderimin e nje takimi virtual ose seminar ;
- Ndhmon ju per te projektuar nje seminar balle per balle ose event qe ju kishit planifikuar nje online dhe nje dixhital (personalisht online ne procesimin e imazhit online dixhital).
- Ndhmo grupin tend dhe modero direkt takimet tuaja online dhe seminare, nese deshironi.

Per te rezervuar nje demo teknik falas kontakto ne <https://calendly.com/futour/demo> ose shkruaj direkt ne info@futour.it.

Caktimet dhe Lista e Detyrave per moderatorin e Grupit te Workshop-it European te Skenarit te Ndergjegjesimit (EASW) [1 dite]

PROGRAMI			EASW [VENDOS TITULLIN. PSH. EASW EUROPE 2030]
Nga	Deri	Kohezgj	Aktiviteti
9:30	10:00	0:30	Regjistrimi I pjesemarresve
10:00	10:00		SESIONI PLENAR ME PJESEMARRESIT
10:00	10:10	0:10	Fjalimi I hapjes [Vendos emrin dhe funksionin e personit qe mban fjalimin e hapjes]
10:10	10:20	0:10	Fjalimi I mireseardhjes [Vendos emrin dhe funksionin e personit qe mban fjalimin e mireseardhjes]
10:20	10:35	0:15	Hyrja ne workshop :objektivat dhe fazat e metodologjise.Rregullat per mirefunksionimin e punes ne grup (bej dhe nuk bej) [Shtoni emrin dhe funksionin e personit qe ben fjalimin teknik,moderatori]
10:35	10:40	0:05	Ndarja ne grupet e interesit - Berja e vizionit
			Beresit e politikës [Vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
			Sipermarresit [Vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
			Studiuesit dhe ekspertet [Vendosni emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
			Shoqeria civile [Vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
10:40	11:45	1:05	Sesioni I berjes se vizionit ne Grupet e Interesit (kafe dhe pije jane vendosur ne nje tavoline per secilin grup)
10:40	10:45	0:05	Pershkrimi I objektivave te sesionit te berjes se vizionit nga moderatori I grupit
10:45	10:55	0:10	Vete prezantimi I pjesemarresve:kush jam une,cfare pres une dhe ne cfare menyre mund te kontribuoj (ne projekt,proces?).Pergatitja e nje posterit per PERSONIN DHE ORGANIZIMIN,PRITSHMERITE E TIJ,dhe KONTRIBUTET.Nje minut per person
10:55	11:05	0:10	Transmetimi I nje vizioni NEGATIV (viti 2030 ose shtoni 10 vjet vitit aktual)
			Pjesemarresit ne secilin grup interesi krijojne cifte (ose kur ka nje person rezerve nje grup prej dy+nje)per te krijuar vizionet e se ardhmes.Ata projektojne veten e tyre ne vitin e caktuar per seminarin (psh.2030) dhe tregojne fillimisht historite e tyre te vizionit negativ,katastrofik.Njeri nga anetaret e ciftit ose treshes interviston tjetrin.Intervistuesi shtyp konceptet kryesore te vizioneve te te intervistuesit ne vend (me shkurtime te medha dhe shume qarte)
			"Takohemi perseri ketu ne [emri I qytetit] me [vitin e ardhshem te zgjedhur]. > Cfare ka shkuar keq ? > A mund ta pershkruajme josuksesin,katastrofen ? > Cilat jane shkaqet dhe faktoret per kete situatë negative ?
11:05	11:15	0:10	Transmetimi I nje vizioni POZITIV (viti 2030 ose shtoni 10 vite vitit aktual)
			Ciftet ose treshet qe kane intervistuar veten ne vizionin negativ shkembejne rolin dhe intervistojne vetet e tyre ne vizionin POZITIV te se ardhmes. Ata projektojne veten e tyre ne vitin e caktuar per seminarin (psh 2030) dhe tregojne historine e tyre per te gjitha gjerat pozitive, ambicioze, te mrekullueshme qe kane ndodhur.)Intervistuesi shtyp konceptet kryesore te vizioneve te intervistuesve ne vende (me shkronja te medha dhe shume qarte)
			Takohemi perseri ne te njejtin vend ne [emri I Qytetit] ne [vitin e ardhshem te zgjedhur]. > Cfare ka shkuar me te vertete mire ? > Le te pershkruajme gjerat e mrekullueshme,ambicioze,pozitive qe kane ndodhur. > Cilat jane shkaqet dhe faktoret per kete situatë te suksesshme ?
11:15	11:45	0:30	Moderatori fton pjesemarresit te shprehin vizionet pozitive dhe negative duke I mbledhur ato ne nje poster ne mur dhe stimulon diskutimin per krijimin e nje vizioni ne grup.
			Pergatitja e Posterit te Prezantimit me Vizionin e Grupit
11:45	11:50	0:05	Nje ose me shume anetare marrin pergjegjesine per prezantimin plenar (ajo nuk mund te behet nga moderatori).
11:50	12:30	0:40	Grupi perpunon nje vizion te perbashket per te ardhmen nga perspektiva e tyre per te ia paraqitur ate te tjereve si nje Poster sipas formatit te treguar nga moderatori I grupit.Posteri do te permbaje emrin e grupit te interesit (psh Ekspertet),"parulla" qe permbledh vizionin,disa imazhe dhe vizatime.Vizioni i grupit te vizionit eshte rezultat i nje diskutimi te brendshem dhe
			SESIONI PLENAR I HAPUR

12:30	12:35	0:05	Prezantimi i posterave te vizionit nga grupet e interesit. Personat e vecante te secilit grup paraqesin vizionet e grupit te tyre (5-10 minuta per grup).Moderatorete e vizionit te pasdites shkruajne ne nje poster (nga nje poster secili)vizionet kryesore qe dalin per temen qe do te kujdesen.Keto ndahen dhe ilustrohen ne kohen e drekes me ekipin qe do te jete atehere per tu perdorur si sfidat per sesionin e idese.
12:35	12:41	0:06	Beresit e politikes [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
12:41	12:47	0:06	Sipermarresit
12:47	12:53	0:06	Studiuesit dhe ekspertet [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
12:53	12:59	0:06	Shoqeria civile [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
12:59	13:05	0:06	Diskutimi mbi bazat e perbashketa per vizionin pozitiv.Perkufizimi I prioriteteve.Sqarim,mbeshtetje dhe komente per vizionet.
13:05	14:05	1:00	Dreka dhe identifikimi I nje hapesire te perbashket.Vizione dhe objektiva per te ardhmen,strategji. Komiteti I Monitorimit Kombetar dhe Organizimit Lokal te EASW
14:05	14:20	0:15	Programi, metoda dhe rregullat e lojes : Prezantimi I sesionit per zhvillimin e ideve,projekteve,planeve te veprimit dhe strategjive.
14:20	14:25	0:05	Krijimi I grupeve tematike per hedhjen e ideve dhe veprimeve
14:25	14:25		Shoqeria [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Ekonomia [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Mjedis [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Inovacioni (organizative dhe teknologjike) [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Puna e grupit tematik per "Hedhjen e ideve" (kafeja dhe pijet do te sherbehen ne nje "pike kafeje" ne cdo dhome ideje"
14:25	14:35	0:10	HYRJE : moderatori prezanton fushen tematike te grupit dhe e fut ate ne hedhjen e ideve ne fushen specifike tematike.Kjo behet duke mabjtur parasysh vizionet dhe sfidat e identifikuar ne seancen e meparshme.Do te shpjegoje se pese idete e zgjedhura nga secili prej kater grupeve do te paraqiten ne nje seance plenare.Pese nga keto njezet ide do te zgjidhen me votim dhe do te jene pjese e planit strategjik te veprimit.Moderatori i kerkon nje pjesemarres te kontrolloje kohen dhe mban nje hapesire te posterit per te bere shenime me stilolapsa ne lidhje me perparimin e grupit dhe problemet eventuale (keto reflektime mund te jene pasi te vendosen ne raportin
14:35	14:45	0:10	STUHI MENDIMESH INDIVIDUALE .Pjesemarresit pasqyrojne individualisht shenimet ne post prezantimet e tyre ne lidhje me temen e grupit dhe vizionin/sfidat.Ata i kujtojne grupit rreth aspekteve te meposhtme: kane 100 % pergjegjesi per idete,perqendrohen ne ide konkrete,identifikojne kush ben,cfare dhe si.Nuk duhet te kete parulla apo demagogji por konkretizime.Ndjenja e pergjegjesise individuale:secili person duhet te mendoje se cili mund te jete kontributi i tij ne proces dhe te mos mendoje te delegoje veprime tek autoritetet me te larta sic jane (minsitrite,BE,vendimarrsesit lokal..)pervesce nese personi ka mundesine e aktivizimit te tyre (autoritet me te larta)permes kontakteve,projekteve ose burimeve te tjera.Secili pjesemarres gjeneron pese idete konkrete per te arritur objektivat e grupit,duke ndikuar ne secilen ide ose projekt me poshte : > Emri i grupit tematik > Titulli i idese,veprimit,projektit > Rezultatet e pritshme : cfare deshirojme ne te arrijme ose te marrim ? > Aktivitetet qe do realizohen per cdo rezultat te pritshem. Cfare duhet te bejme ne ?
14:45	15:30	0:45	HEDHJA E IDEVE. Secili pjesemarres prezanton idete dhe projektet e tij te ardhshme para anetareve te tjere te grupit.Moderatori mbledh dhe organizon ide te ndryshme ne nje rresht horizontal dhe ato qe jane te ngjashme ne kolonat vertikale poshte rreshtit te pare horizontal.Ketu pjesemarresit ndihmojne per te identifikuar idete e zakonshme dhe per te zgjedhur pese te paret per posterin (at) perfundimtar.
15:30	16:15	0:45	INTEGRIMI: moderatori mbledh idete dhe projektet,pajtohet me grupin se si te organizohen,grumbullohen dhe renditen te ngjashme dhe hap nje diskutim per te ardhur ne perzgjedhesin e "pese ideve kryesore" te grupit,per t'u prezantuar ne sesionin plenar (moderatori ndihmon per te arritur nje vendim me konsensus dhe mund te perdore nje proces votimi nese nuk ka konsensus).

16:15	17:00	0:45	POSTERI: Pergatitja e nje propozimi permes realizimit te posterave sipas formatit te treguar nga moderatori.Keto postera do te perfshijne : > Emri i Grupit Tematik > Titulli i idese/veprimit/projektit > Rezultatet e pritshme : cfare duam te arrijme ose te marim ? > Aktivitetet qe do kryhen per secilin rezultat te pritur.Si duhet ta bejme ne ate ? > Perfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti ?) > Kush implementon dhe drejton projektin,aktoret,kontribuesit,etj. > Koha : Kur do te fillojne dhe zbatohen aktivitetet ? > Cilat jane burimet e mundshme (inteligjenca,parate,rjetet) dhe kostot e mundshme ?
17:00	17:00		Ne kete faze eshte shume e rendesishme te kujtohen pjesemarresit per te qene sa me konkrete te jete e mundur dhe per te menduar se cfare ATA mund te bejne qe gjerat te fillojne dhe ndryshojne (pergjegjesia 100 %).
17:00	17:00		Grupi zgjedh nje ose me shume zedhenes per te bere prezantimet ne sesionin plenar
17:00	17:00		SESIONI PLENAR I HAPUR
17:00	17:05	0:05	Prezantimi i posterave te idese nga grupet e interesit. Personat e vecante te secilit grup paraqesin idete e grupit te tyre (5-10 minuta per grup).
17:05	17:05		Zedhenesi i secilit grup paraqet posterat e tyre
17:05	17:15	0:10	Shoqeria civile [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
17:15	17:25	0:10	Ekonomia [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
17:25	17:35	0:10	Mjedisi [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
17:35	17:45	0:10	Inovacioni (organizative dhe teknologjike) [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
17:45	17:55	0:10	Votimi per percaktimin e prioriteteve. Idete qe jane prezantuar votohen me disa ngjites me ngjyra (dhene nga ekipi organizator).Perzgjedhja ndihmon per te identifikuar "Pese Idete me te mira" . Ndersa votat numerohen dhe idete e njejta grumbullohen,pjesemarresit plotesojne pyetesorin e vleresimit.
17:55	18:05	0:10	Konsiderata te pergjithshme,komente,vezhgime,hapat e tjere.
18:05	18:05	0:00	Mbyllja e workshop-it te vizionimit

Struktura e posterit per krijimin e vizionit

- > Emri i grupit te interesit (psh.Industria)
- > Slogani i grupit te vizionit
- > Vizioni i se ardhmes Ketu mund te:
- > iu referoheni kater ceshtjeve tematike (ekonomia,mjedisi,shoqeria,inovacioni)
- > te perdorni fjale dhe imazhe inspiruese.
- > te tregoni nje ceshtje te misionit,vizionit dhe strategjise
- > te perdorni gjithcka qe mund te nxise imagjinaten dhe motivimin
- > te perdorni cdo forme komunikuese per ta shprehur ate: si simulimi i nje shfaqje bisede,programi radio...

Struktura e posterave me idete e projektit

- > Emri i Grupit Tematik
- > Titulli i idese/veprimit/projektit
- > Rezultatet e pritshme: cfare duam te arrijme ose te marrim ?
- > Aktivitetet qe do te kryhen per secilin rezultat te pritur.Si duhet ta bejme ne ate ?
- > Perfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti ?)
- > Kush implementon dhe udheheq projektin,aktoret,kontribuesit,etj .
- > Koha: Kur do te fillojne dhe implementohen aktivitetet ?
- > Cilat jane burimet e mundshme (inteligjenca,parate, rrjetet) dhe kostot e mundshme ?

Caktimet dhe Lista e Detyrave per moderatorin e Grupit te EASW [GJYSEM DITE TRAJNIM]

PROGRAMIEASW [VENDOS TITULLIN.PSH. EASW EUROPE 2030]

Nga	Deri	Kohezg jatja	Aktiviteti
9:30	9:30		Regjistrimi per pjesemarresit
9:30	9:30		SESIONI PLENAR ME PJESEMARRESIT
9:30	9:30		Fjalimi hyres [Vendos emrin dhe funksionin e personit qe mban fjalimin e hapjes]
9:30	9:30		Fjalimi mireseardhes [Vendos emrin dhe funksionin e personit qe mban fjalimin e mireseardhjes]
9:30	9:40	0:10	Hyrja ne workshop:objektivat dhe fazat e metodologjise Rregullat per mirefunksionimin e punes ne grup (beni dhe mos beni) [Vendos emrin dhe funksionin e personit qe mban fjalimin teknik,moderatori]
9:40	9:45	0:05	Ndarja ne grupet e interesit - Krijimi I vizionit
			Beresit e politikës [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
			Sipermarresit [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
			Studiuesit dhe ekspertet [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
			Shoqeria civile [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
9:45	10:50	1:05	Sesioni I berjes se vizionit ne Grupet e Interesit (kafe dhe piqe jane vendosur ne nje tavoline per secilin grup
9:45	9:50	0:05	Pershkrimi I objektivave te sesionit te krijimit te vizionit nga moderatori I grupit
9:50	9:55	0:05	Prezantimi I vetes I pjesemarresve: kush jam une,cfare pres dhe ne cfare menyre mund te kontribuoj (ne projekt,proces ?).Pergatitja e nje posterit per PERSONIN DHE ORGANIZIMIN,PRITSHMERITE e tij, dhe KONTRIBUTET. Nje minut per person.
9:55	10:01	0:06	Transmetimi I nje vizioni NEGATIV (viti 2030 ose shtoji 10 vite vitit aktual)
			Pjesemarresit ne secilin grup interesi krijojne cifte (ose kur ka nje person rezerve nje grup prej dy +nje) per te krijuar vizione per te ardhmen.Ata projektojne veten e tyre ne vitin e caktuar per seminarin (psh.2030) dhe tregojne fillimisht historine e tyre te vizionit negativ,katastrofik.Njeri nga anetaret e ciftit (ose treshes) interviston tjetrin.Intervistuesi shtyp konceptet kryesore te vizioneve te intervistuesve ne vend (me shkronja te medha dhe shume qarte).
			"Ne u takuam serish ketu ne [emri I qytetit] ne [viti I ardhshem I zgjedhur]. > Cfare ka shkuar keq ? > A mund ta pershkruajme ne josuksesin,katastrofen ? > Cilat jane shkaqet dhe faktoret per kete suate negative ?
10:01	10:07	0:06	Transmetimi I nje vizioni POZITIV (viti 2030 ose shtoji 10 vite vitit aktual)
			Ciftet ose treshet qe kane intervistuar veten ne vizionin negativ ndryshojne rolin dhe intervistojne veten ne vizionin Pozitiv te se ardhmes.
			Ne u takuam serish ne te njejtin vend [emri I qytetit] ne [viti I ardhshem I zgjedhur]. > Cfare ka shkuar vertet mire ? > Le te pershkruajme gjerat pozitive,ambicioze,te mrekullueshme qe kane ndodhur. > Cilat jane shkaqet dhe faktoret per kete suate te suksesshme ?

10:07	10:22	0:15	Moderatori fton pjesemarresit te shprehin vizionet pozitive dhe negative duke I mbledhur ato ne nje poster ne mur dhe stimulon diskutimin per krijimin e nje vizioni ne grup.
			Pergatitja e Posterit te Prezantimit me Vizionin e Grupit
10:22	10:23	0:01	Nje ose me shume anetare marrin pergjegjesite per prezantimin plenar (nuk mund te behet nga moderatori).
10:23	10:43	0:20	Grupi perpunon nje vizion te perbashket per te ardhmen nga perspektiva e tyre per te ia paraqitur ate te tjereve si nje Poster sipas formatit te treguar nga moderatori I grupit.Posteri do te permbaje emrin e grupit te interesit (psh.Ekspertet), "parulla" qe permbledh vizionin,disa imazhe dhe vizatime.Vizioni i grupit eshte rezultat i nje diskutimi te brendshem.
			SESIONI PLENAR I HAPUR
10:43	10:44	0:01	Prezantimi i posterave te vizionit nga grupet e interesit. Personat e vecante te secilit grup paraqesin vizionet e grupit te tyre (5 deri ne 10 minuta per grup).Moderatoret e sesionit te pasdites shkruajne ne nje poster (nga nje poster secili) vizionet kryesore qe dalin per temen qe do te kujdesen.Keto ndahen dhe ilustrohen ne kohen e drekesme grupin qe do jete ateherë i perdorshem si sfida per sesionin e idese.
10:44	10:47	0:03	Beresit e politikës, [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
10:47	10:50	0:03	Sipermarresit [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
10:50	10:53	0:03	Studiuesit dhe Ekspertet [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
10:53	10:56	0:03	Shoqeria civile [vendos emrin e moderatorit te grupit dhe dhomen/vendndodhjen]
10:56	10:59	0:03	Diskutimi mbi bazat e perbashketa per vizionin pozitiv.Perkufizimi I prioriteteve.Sqarim, mbështetje dhe komente per vizionet.
13:05	14:05	1:00	Dreka dhe identifikimi I nje hapësire te perbashket.Vizionet dhe objektivat per te ardhmen,strategji. Komiteti I Monitorimit Kombetar dhe Organizimit Lokal te EASW .
14:05	14:20	0:15	Programi, metoda dhe rregullat e lojes: Prezantimi I sesionit per zhvillimin e ideve.projekteve.planeve te veprimit dhe strategjiite.
14:20	14:25	0:05	Krijimi I grupeve tematike per te hedhur idete dhe veprimet
14:25	14:25		Shoqeria [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Ekonomia [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Mjedisi [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Inovacioni (organizativ dhe teknologjik) [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
14:25	14:25		Puna e grupit tematik per te "Hedhur idete" ("kafeja dhe pijet do te sherbehen ne nje "pike kafeje" ne secilen dhome ideje).
14:25	14:26	0:01	HYRJE : moderatori prezanton fushen tematike te grupit dhe e fut ate ne hedhjen e ideve ne fushen specifike tematike.Kjo behet duke mbajtur parasysh vizionet dhe sfidat e identifikuara ne sesionin e meparshem.Do te shpjegoje se 5 idete e zgjedhura nga secili prej kater grupeve do te paraqiten ne nje sesion plenar.5 nga keto 20 ide do te zgjidhen me votim dhe do te jene pjese e planit strategjik te veprimit.Moderatori i kerkon nje pjesemarresi te kontrolloje kohen dhe mban nje hapësire te posterit per te bere shenime me stilolapsa ne lidhje me perparimin e grupit dhe problemet eventuale (keto reflektime mund te jene pasi te vendosen ne raportin perfundimtar)

14:26	14:29	0:03	Stuhia e mendimeve individuale.Pjesemarresit pasqyrojne individualisht shenimet ne post-propozimet e tyre ne lidhje me temen e grupit dhe vizionin/sfidat.Ata i kujtojne grupit per aspektet e meposhtme:marrin 100% pergjegjesi per idete,perqendrohen ne ide konkrete,identifikojne kush ben cfare dhe si.Nuk duhet te kete parulla apo demagogji por konkretizime.Ndjenja e pergjegjesise individuale:secili person duhet te mendoje se cili mund te jete kontributi i tij ne proces dhe te mos mendoje te delegoje veprime tek autoritetet me te larta sic jane minsitrite,BE,vendimmarresi lokal...)nese personi ka mundesine e aktivizimit te tyre (autoritetet me te larta) permes kontakteve te tij,projekteve ose burimeve te tjera. Secili pjesemarres gjeneron 5 ide konkrete per te arritur objektivat e grupit,duke treguar ne secilen ide ose projekt si me poshte : > Emri i Grupit Tematik > Titulli i idese / veprimit /projektit > Rezultatet e pritshme: cfare deshirojme ne te arrijme ose te marrim ? > Aktivitetet qe do te performohen per secilin rezultat te pritshem. Si duhet ta bejme ne ate ? > Perfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti ?) > Kush implementon dhe drejton projektin aktoret,kontribuesit,etj .
14:29	14:44	0:15	HEDHJA E IDEVE. Secili pjesemarres prezanton idete dhe projektet e tij te ardhshme para anetareve te tjere te grupit.Moderatori mbledh dhe organizon ide te ndryshme ne nje rresht horizontal dhe ato qe jane te ngjashme ne kolonat vertikale poshte rreshtit te pare horizontal.Ketu pjesemarresit ndihmojne per te identifikuar idete e zakonshme dhe per te zgjedhur pese te paret per posterin (at) perfundimtar.
14:44	14:59	0:15	INTEGRIMI: moderatori mbledh idete dhe projektet,pajtohet me grupin se si te organizohen,grumbullohen dhe renditen te ngjashme dhe hap nje diskutim per te ardhur ne perzgjedhesin e "pese ideve kryesore" te grupit,per t'u prezantuar ne sesionin plenar (moderatori ndihmon per te arritur nje vendim me konsensus dhe mund te perdore nje proces votimi nese nuk ka konsensus).
14:59	15:19	0:20	POSTERI: Pergatitja e nje propozimi permes realizimit te posterave sipas formatit te treguar nga moderatori.Keto postera do te perfshijne : > Emri i Grupit Tematik > Titulli i idese / veprimit /projektit > Rezultatet e pritshme : cfare duam ne te arrijme ose te marrim ? > Aktivitetet qe do te kryhen per secilin rezultat te pritur. Si duhet ta bejme ne ate ? > Perfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti ?) > Kush implementon dhe udheheq projektin,aktoret,kontribuesit,etj. > Koha : Kur do te fillojne dhe implementohen aktivitetet ? > Cfare jane burimet e mundshme (inteligjenca, para, rrjetet) dhe kostot e mundshme ?
15:19	15:19		Ne kete faze eshte shume e rendesishme te kujtojme pjesemarresit te jene sa me konkrete dhe te mendojne se cfare ATA mund te bejne qe gjerat te fillojne dhe te ndryshojne (pergjegjesia 100 %).
15:19	15:19		Grupi zgjedh nje ose me shume zedhenes per te bere prezantime ne sesionin plenar
15:19	15:19		SESIONI PLENAR I HAPUR
15:19	15:24	0:05	Prezantimi I posterave te Idese nga grupet e interesit.Personat e vecante te secilit grup paraqesin idete e grupit te tyre (5 deri ne 10 minuta per grup)
15:24	15:24		Zedhenesi I secilit grup paraqet posterat e tyre
15:24	15:27	0:03	Shoqeria [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
15:27	15:30	0:03	Ekonomia [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
15:30	15:33	0:03	Mjedisi [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
15:33	15:36	0:03	Inovacioni (organizativ dhe teknologjik) [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]

15:36	15:39	0:03	Votimi per te percaktuar prioritetet. Idete qe jane prezantuar votohen me disa ngjitesa me ngjyra (dhene nga grupi organizator). Perzgjedhja ndihmon te identifikojë "Pese idete me te mira" . Ndersa votat numerohen dhe idete e perbashketa grumbullohen ,pjesemarresit plotesojne pyetesorin e vleresimit.
15:39	15:49	0:10	Konsideratat e pergjithshme, komentet, vezhgimet, hapat e tjere .
15:49	15:49	0:00	Mbyllja e workshopit vizionar

Struktura e posterit per krijimin e vizionit

- > Emri i Grupit te Interesit (psh. Industria)
- > Slogani i grupit te vizionit
- > Vizionet e se ardhmes qe ju Ketu mund te :
- > iu referoheni kater ceshtjeve tematike (ekonomi, mjedis, shoqeri, inovacion)
- > perdorni fjale dhe imazhe inspiruese.
- > tregoni nje ceshtje te misionit,vizionit dhe strategjise
- > perdorni gjithcka qe mund te nxise imagjinen dhe motivimin
- > perdorni cdo forme komunikuese per ta shprehur ate : si simulimi i nje shfaqje bisede,programi radio...

Struktura e posterave me idete e projektit

- > Emri i Grupit Tematik
- > Titulli i idese / veprimit /projektit
- > Rezultatet e pritshme: cfare duam te arrijme ose te marrim ?
- > Aktivitetet qe do te kryehen per secilin rezultat te pritur.Si duhet ta bejme ate ?
- > Perfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti?)
- > Kush implementon dhe drejton projektin,aktoret,kontribuesit,etj.
- > Koha: Kur do te fillojne te implementohen aktivitetet ?
- > Cilat jane burimet e mundshme (inteligjenca,parate,rrjetet) dhe kostot e mundshme ?

DY DITË]			
DITA PARË [VËNDOS DATËN DHE VËNDIN]+A21			
PROGRAMI		EASW [VËNDOS TITULLIN. PSH. EASW EUROPE 2030]	
Nga	Deri	Kohëz	Aktiviteti
9:00	9:30	0:30	Regjistrimi i pjesëmarrësve
9:30	9:30		SESIONI PLENAR ME PJESËMARRËSIT
9:30	9:40	0:10	Fjalimi hyrës [Vëndos emrin dhe funksionin e personit që mban fjalimin hyrës]
9:40	9:50	0:10	Fjalimi mirëseardhës [Vëndos emrin dhe funksionin e personit që mban fjalimin mirëseardhës]
9:50	10:05	0:15	Hyrja në workshop: objektivat dhe fazat e metodologjisë rregullat për mirëfunksionimin e grupit (bëni dhe nuk bëni) [Vëndos emrin dhe funksionin e personit që mban fjalimin teknik,moderatori]
10:05	10:10	0:05	Ndarja në grupet e interesit - Krijimi i vizionit
			Bërësit e politikës [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
			Sipermarrësit [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
			Studiuesit dhe ekspertet [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
			Shoqëria civile [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]+D30
10:10	11:15	1:05	Sesioni i bërjes së vizionit në Grupet e Interesit (kafe dhe pije janë vëndosur në një tavolinë për secilin grup
10:10	10:15	0:05	Përshkrimi i objektivave të sesionit të krijimit të vizionit nga moderatori i grupit
10:15	10:35	0:20	Prezantimi i vetes i pjesëmarrësve: kush jam unë, Çfarë pres dhe në çfarë mënyre mund të kontribuoj (në projekt, proces ?).Përgatitja e një posterit për PËRSONIN DHE ORGANIZIMIN, PRITSHMËRITË e tij, dhe KONTRIBUTET. Një minut për person.
10:35	10:50	0:15	Transmetimi i një vizioni NEGATIV (viti 2030 -2040)
			Pjesëmarrësit në secilin grup interesi krijojnë çifte (ose kur ka një person rezerve një grup prej dy +një) për të krijuar vizione për të ardhmen.Ata projektojnë veten e tyre në vitin e caktuar për seminarin (psh.2030) dhe tregojnë fillimisht historine e tyre të vizionit negativ, katastrofik. Njëri nga anëtarët e çiftit (ose treshes) interviston tjetrin. Intervistuesi shtyp konceptet kryesore te vizioneve te intervistuesve në vënd(me shkronja te mëdha dhe shumë qartë).
			Ne u takuam sërisht këtu në [emri i qytetit /viti i ardhshëm i zgjedhur]. > Çfarë ka shkuar keq ? > A mund ta përshkruajmë në josuksesin, katastrofën ? > Cilat janë shkaqet dhe faktorët për këtë situatë negative ?
10:50	11:05	0:15	Transmetimi i një vizioni POZITIV (viti 2030 -2040)
			Çiftet ose treshet që kanë intervistuar veten në vizionin negativ ndryshojnë rolin dhe intervistojnë veten në vizionin pozitiv të së ardhmes. Ata projektojnë vetën e tyre në vitin e caktuar për seminarin (psh 2030) dhe tregojnë historinë e tyre për të gjitha gjërat pozitive, ambicioze, të mrekullueshme që kanë ndodhur. Intervistuesi shtyp konceptet kryesore të vizioneve të të intervistuarve në vënd (me shkronja të mëdha dhe shumë të qarta)
			Ne u takuam sërisht në të njëjtin vënd [emri i qytetit /viti i ardhshëm i zgjedhur]. > Cfarë ka shkuar vertet mire? > Le të përshkruajmë gjërat pozitive, ambicioze, të mrekullueshme që kanë ndodhur. > Cilat janë shkaqet dhe faktorët për këtë situatë të suksesshme ?
11:05	11:50	0:45	Moderatori fton pjesëmarrësit të shprehin vizionet pozitive dhe negative duke i mbledhur ato në një poster në mur dhe stimulon diskutimin për krijimin e një vizioni në grup.
			Përgatitja e Posterit të Prezantimit me Vizionin e Grupit

11:50	11:55	0:05	Një ose më shumë anëtarë marrin përgjegjësitë për prezantimin plenar (nuk mund të bëhet nga moderatori).
11:55	12:55	1:00	Grupi përpunon një vizion të përbashkët për të ardhmen nga perspektiva e tyre për të ja paraqitur atë të tjeveve si një Poster sipas formatit të treguar nga moderatori i grupit. Posteri do të përmbajë emrin e grupit të interesit (psh.Ekspertet), "parulla" që përmbledh vizionin,disa imazhe dhe vizatime. Vizioni i grupit është rezultat i nje diskutimi të brëndshëm dhe (Fjali e papërfunduar)
12:55	13:55	1:00	Pushimi Drekës
13:55	13:55		SESIONI PLENAR I HAPUR
13:55	14:00	0:05	Prezantimi i posterave të vizionit nga grupet e interesit. Përsonat e veçantë të secilit grup paraqesin vizionet e grupit të tyre (5 deri ne 10 minuta per grup). Moderatorët e sesionit të pasdites shkruajnë në një postër (nga nje poster secili) vizionet kryesore që dalin per temën që do të kujdesen. Këto ndahen dhe ilustrohen në kohën e drekes grupit që do jetë atehere i përdorshëm si sfida për sesionin e idese.
14:00	14:10	0:10	Bëresit e politikës [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
14:10	14:20	0:10	Sipërmarrësit [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
14:20	14:30	0:10	Studiuesit dhe Ekspertet [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
14:30	14:40	0:10	Shoqëria Civile [vëndos emrin e moderatorit të grupit dhe dhomën/vëndndodhjen]
14:40	15:10	0:30	Identifikimi i nje bazë të përbashkët . Vizionet dhe objektivat për strategjinë e ardhëshme. Komiteti i Monitorimit Kombëtar dhe Organizimit Lokal të EASW
15:10	15:30	0:20	Diskutim mbi bazat e përbashkëta për vizionin pozitiv. Përkufizimi i përparësive. Sqarim, mbështetje dhe komente per vizionet.
15:30	15:40	0:10	Konsiderata te përgjithëshme, komente, vëzhgime, hapat e tjerë.
15:40	15:40	0:00	Mbyllja e workshop-it vizionar
			Bëhet një raport me të gjitha rezultatet nga vizionet e secilit grup të palëve të interesit , arsyet dhe bazat e përbashkëta u dërgohet pjesëmarrësve. Raporti normalisht dërgohet brënda një jave. Sesioni i dytë zhvillohet normalisht brënda një muaji nga seanca e parë.
DITA DYTË [VËNDOS DATËN DHE VËNDIN]			
PROGRAMI		EASW [VËNDOS TITULLIN. PSH. EASW EUROPE 2030]	
Nga	Deri	Kohez	Aktiviteti
9:30	10:00	0:30	Regjistrimi i pjesëmarrësve. (Të gjithë pjesëmarrësit kanë marrë raportin me vizionin dhe bazat e përbashkëta).
10:00	10:00		SESIONI PLENAR ME PJESEMARRËSIT
10:00	10:10	0:10	Fjalimi mirëseardhës [Vëndos emrin dhe funksionin e përsonit që mban fjalimin mirëseardhës]
10:10	10:25	0:15	Hyrje në seminar: Objektivat dhe fazat e metodologjise, rregullat për mirëfunksionimin e grupit [Vendos emrin dhe funksionin e person qe mban fjalimin teknik,moderatori]
10:25	10:40	0:15	Programi, metoda dhe rregullat e lojës: Prezantimi i sesionit për zhvillimin e ideve, projekteve, planeve te veprimit dhe strategjive.

10:40	10:45	0:05	Krijimi i grupeve tematike për të hedhur idete dhe veprimet
			Shoqëria [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
			Ekonomia [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
			Mjedisi [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
			Inovacioni (organizativ dhe teknologjik) [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temes]
			Punë tematike në grup për "te hedhur idetë" (kafeja dhe pijet do të shërbehen në një "pikë kafeje" në secilën dhomë)
10:45	10:55	0:10	HYRJE :Moderatori prezanton fushën tematike të grupit dhe e fut atë në krijimin e ideve për fushën specifike tematike. Kjo bëhet duke mbajtur parasysh vizionet dhe sfidat e identifikuara në sesionin e mëparshëm. Do të shpjegojë se pesë idete e zgjedhura nga secili prej katër grupeve do të paraqiten në një sesion plenar. Pesë nga këto njëzet ide do të zgjidhen me votim dhe do të jenë pjesë e planit strategjik të veprimit. Moderatori i kërkon një pjesëmarrësi të kontrollojë kohën dhe mban një hapësirë të posterit për të bërë shënime me stilolaps në lidhje me përparimin e grupit dhe problemet eventuale (këto reflektime mund jenë pasi të vendosen në raportin përfundimtar).
10:55	11:15	0:20	STUHI MENDIMESH INDIVIDUALE. Pjesëmarrësit pasqyrojnë individualisht shënimet në post propozimet e tyre në lidhje me temën e grupit dhe vizionin/sfidat. Ata i kujtojnë grupit për aspektet e mëposhtme:Marrin 100% përgjegjësi për idetë, përqendrohen në ide konkrete, identifikojnë kush, çfarë dhe si e bën.Nuk duhet të ketë parulla apo demagogji por konkretizime. Ndjenja e përgjegjësisë individuale:selici përson duhet të mendojë se cili mund të jetë kontributi i tij në proces dhe të mos mëndojë të delegojë veprime tek autoritetet më të larta siç janë: Ministrinë, BE, Vendimarrësi lokal..)nëse përsori nuk ka mundësi e aktivizimit ata(autoritetet e larta) përmes kontakteve të tyre, projekteve ose burimeve të tjera, secili pjesëmarrës gjeneron pesë ide konkrete për të arritur objektivat e grupit, duke treguar në secilën ide ose projekt si më poshte: > Emri i grupit tematik > Titulli i idesë / veprimit /projektit > Rezultatet e pritëshme : çfare duam në të arrijmë ose të marrim ? > Aktivitetet që do të kryhen për secilin rezultat të pritur. Si duhet ta bëjme ne atë ? > Përfutuesit e projektit (kujt i drejtohet projekti ?) > Kush implementon dhe udhëheq projektin, aktorët, kontribuesit,etj. > Koha : Kur do të fillojnë dhe implementohen aktivitetet ? > Çfarë janë burimet e mundëshme (inteligjenca, parat, rrjetet) dhe kostot e mundshme ?
11:15	12:15	1:00	HEDHJA E IDEVE. Secili pjesëmarrës prezanton idetë dhe projektet e tij të ardhshme para anetareve të tjere të grupit.Moderatori mbledh dhe organizon ide të ndryshme në një rresht horizontal dhe ato që janë të ngjashme në kolonat vertikale poshtë rreshtit të parë horizontal.Këtu pjesëmarrësit ndihmojnë për të identifikuar idetë e zakonëshme dhe për të zgjedhur pesë të parat për posterin përfundimtar.
12:15	13:00	0:45	INTEGRIMI: Moderatori mbledh idetë dhe projektet,pajtohet me grupin se si të organizohen,grumbullohen dhe rënditen të ngjashme dhe hap një diskutim për të ardhur në përzgjedhësin e "pesë ideve kryesore" të grupit,për t'u prezantuar në sesionin plenar (moderatori ndihmon për të arritur një vendim me konsensus dhe mund të përdore një proces votimi nëse nuk ka konsensus).
13:00	14:00	1:00	Pushimi drekës

14:00	15:00	1:00	POSTERI: Përgatitja e një propozimi përmes realizimit të postërave sipas formatit të treguar nga moderatori. Këto postëra do të përfshijnë : > Emri i grupit tematik > Titulli i idesë / veprimit / projektit > Rezultatet e pritëshme : çfarë duam në të arrijmë ose të marrim ? > Aktivitetet që do të kryhen për secilin rezultat të pritur. Si duhet ta bëjme ne atë ? > Përfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti ?) > Kush implementon dhe udheheq projektin, aktorët, kontribuesit, etj. > Koha: Kur do të fillojnë dhe implementohen aktivitetet ? > Çfarë janë burimet e mundëshme (inteligjenca, parat, rrjetet) dhe kostot e mundëshme ?
15:00	15:00		Në këtë fazë është shumë e rëndësishme të kujtojmë pjesëmarrësit të jenë sa më konkrete dhe të mendojnë se çfarë ata mund të bëjnë që gjërat të fillojnë dhe të ndryshojnë (përgjegjësia 100 %).
15:00	15:00		Grupi zgjedh një ose me shumë zëdhënës për të bërë prezantime në sesionin plenar
15:00	15:00		SESIONI PLENAR I HAPUR
15:00	15:05	0:05	Prezantimi i postërave të idesë nga grupet e interesit. Përsona të veçantë të secilit grup paraqesin idete e grupit të tyre (5 deri ne 10 minuta për grup)
15:05	15:05		Zëdhënësi i secilit grup paraqet postërat e tyre
15:05	15:15	0:10	Shoqëria [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temës]
15:15	15:25	0:10	Ekonomia [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temës]
15:25	15:35	0:10	Mjedisi [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temës]
15:35	15:45	0:10	Inovacioni (organizativ dhe teknologjik) [Ndrysho emrin e grupit tematik sipas temës]
15:45	15:55	0:10	Votimi për të përcaktuar prioritetet. Idete që janë prezantuar votohen me disa ngjitesa me ngjyra (dhënë nga grupi organizator). Përzgjedhja ndihmon të identifikojë "Pesë idetë më të mira" . Ndërsa votat numërohen dhe idetë e përbashkëta grumbullohen, pjesëmarrësit plotësojnë pyetësorin e vlerësimit.
15:55	16:40	0:45	Konsideratat e përgjithshme, komentet, vëzhgimet, hapat e tjerë.
16:40	16:40	0:00	Mbyllja e workshopit vizionar

Struktura e postërit për krijimin e vizionit

- > Emri i Grupit të Interesit (psh. Industria)
- > Slogani i grupit të vizionit
- > Vizionet e së ardhmes që mund të ju referoheni katër çështjeve tematike (ekonomia, mjedisi, shoqëri, inovacioni)
- > Përdorni fjalë dhe imazhe inspiruese.
- > Tregoni një çështje të misionit, vizionit dhe strategjisë
- > Përdorni gjithcka që mund të nxisë imagjinatën dhe motivimin
- > Përdorni çdo formë komunikuese për ta shprehur atë: si stimulimi i një shfaqje, bisede, programi radio, etj

Struktura e postërave me idetë e projektit

- > Emri i grupit tematik
- > Titulli i idesë / veprimit /projektit
- > Rezultatet e pritëshme: çfare duam të arrijmë ose të marrim ?
- > Aktivitetet që do të kryehen për secilin rezultat të pritur. Si duhet ta bejmë atë?
- > Përfituesit e projektit (kujt i drejtohet projekti?)
- > Kush implementon dhe drejton projektin, aktoret, kontribuesit, etj.
- > Koha: Kur do të fillojnë të implementohen aktivitetet?
- > Cilat janë burimet e mundëshme (inteligjenca, parate, rrjetet) dhe kostot e mundshme ?